

contents obsah

Editorial

Diff & Rence

Ženy a magnézium

In Bubu's own words „Women and Chalk“ are the „two essential elements in our life“: there's always a bit of chalk on our hands and a woman in our hearts, even though, to tell the truth, if it were the other way around, life would be a lot easier.

La Esfinge

“Our plan was to put a new route in the wall, but the wall was almost full of routes climbed last year and before. We found nice, still free line, on very step butters in the left side of east wall.”

Grónské léto

If you are disinterested of crowd on Czech sandstone, go to Greenland.

Jako panna

“Bača” with his friends made new route in Bergel.

V západní stěně Piz Berniny

Classical route at west face of Piz Bernina still allure climbers.

Americká smaženice

“Mára” visited Yosemite Valley. He describes in his typical style all his feelings.

Rock Master

Under a strong rain, the strong public resisted together with athletes until the end, marked by two double top on OS and RP for Bindhammer, Hirayama and Mrazek.

Alaska

Climbing and shipping in the end of World.

Sólo nebo smrt

An interview with one (self-) dangerous climber.

Kojná

Janek Bednařík writes about his favourite bouldering area nearby Brno.

C'est la vie

Pavel Kořan told us about his last project. „C'est la vie (8c+)“ seems to be the hardest route in Czech and Slovak.

Gypsy, promiň, ale na to nemám

Obituary

Ankogelgruppe

Tip for skialpinists.

Biafo - Hispar odolal

Group of Czech trekkers tried to walk across a large glacier in Pakistan.

ČHS

News from the Czech Mountaineers Association

Kýbl

From our readers

Lezení aneb Proč je třeba míti...

About rules for climbing on sandstone.

Knihy & cd

New books

Sřřoviny

Hot news from Internet

Galerie

Inform section - Maukspitze (2.360 m)

Info

What you should know.

A jdi...

Go for it. news from the Czech climbing scene.

Závody

Competitions

Hovory z Montany

Epilogue

Úvodník

Tomáš Roubal

Roz & Dřl

Vojtěch Dvořák

Ženy a magnézium

Fabio Dandri

La Esfinge

Andrej Grmovsek

Grónské léto

Pavel Jonák

Jako panna

Bača

V západní stěně Piz Berniny

Renda Uxa

Americká smaženice

Marek Holečků

Rock master

T. Roubal, R. Tomanec

Alaska

Pavel Trefil

Sólo nebo smrt

Já

Kojná

Janek Bednařík

C'est la vie

Pavel Kořan

Gypsy, promiň, ale na to nemám

Houmles

Ankogelgruppe

Šimon Budský

Biafo-Hispar odolal

Zdeněk Joska

ČHS

J. Ottová

Jirka Jíra - „Šáša“

Míla, V. Procházka

Matroš

O. Johanovský, Palič, V. Procházka

Jak a s čím?

Vladimír Procházka

Kýbl

D. Moták, R. Cuberek, J. Puš, F. Trefulka, V. Malý, T. Obtulovič

Mix

T. Roubal

Lezení aneb Proč je třeba míti...

Jirka Škop

Knihy & cd

V. Procházka, J. Růžička

Sřřoviny

Tomáš Roubal

Galerie

Jiří Novák

Info

Dušan Janák

A jdi...

R. Tomanec, T. Roubal, R. Lienerth, J. Kuhn-Gáberová

Závody

R. Tomanec, O₂, Houmles

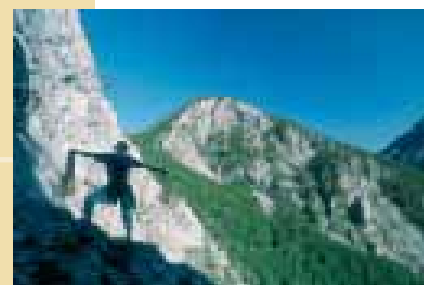
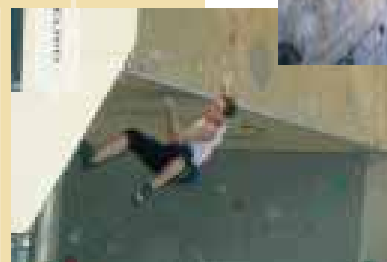
Hovory z Montany

Jiří Růžička

Titulní strana

Women and Chalk, Shipton Spire

Foto: Fabio Dandri

Dušan Janák

Podzim je moje nejoblíbenější roční období. A i když se k vám tento úvodník dostane až v prosinci, je datem svého vzniku stoprocentně podzimní. Podzim si u mě svou oblibou vysloužil z více důvodů. Jednak není letní nesnesitelné vedro, ale na druhou stranu lze využít pěkných dnů k dobývání těch nejtěžších výstupů (lepička nejlépe drží při plus deseti stupních) a druhak je (nejen) krás vyfěšákováný do impresionistických barev, což ladí mému oku a podporuje sklon k přemítání.

Pitomá shoda okolností mě odsoudila na nějaký čas do role lezeckého outsidersa, a tak mi zbyl jen ten sklon k přemítání. A o čem horolezec přemítá když nemůže lézt? O lezení přece.

Vzato kol a kolem, lezení je záležitostí skrznastrz nebezpečnou, nerentabilní a nevyhodnou. Nebezpečí je s lezením nerozlučně spjata, a to i na skalách – i když ve výrazně menší míře než v horách. Kromě toho, že toto „koření našeho sportu“ zavání někomu přitažlivě a na rodinném setkání jím můžete na deset minut zaujmout vzdálenou sestřenicu, má i svou odvrácenou stranu mince. Nedávno jsem si spočítal, že při lezení přijde každým rokem o život 0,6 osob z mých lezeckých kamarádů či známých. Co je za tou vydezinfikovanou a odosobnělou cifrou zastrčeno, každý dobře ví. A to je jen špička ledovce nevyhod toho „našeho sportu“.

Co jen je těch frustrovaných jedinců s polámanými kostmi a končetinami, prochlazenými ledvinami, prasklými kloubními pouzdry, nataženými šlachami a poraněnými úpony, kteří se belhají pryč z lezecké dvorany slávy.

Kolik kdo do lezení nacpal peněz radši nepočítat, a za historiky z Ádru, Ospu nebo Himálaje vám nikde ani nenalejí. Jestli jo, tak dejte vědět. K tomu v příhodný okamžik příkvačí zástupci „normální“ společnosti rafinovaně převlečení za rodinné příslušníky, zaměstnavatele, ošetřující lékaře, věřitele, dodavatele tepla, světla, vzdělání a dalších služeb a dávají vám nejrůznějším způsobem – od rozumné domluvy, přes složenky za telefon a inkaso až po (oprávněné) citové vydírání – najevo, že lezení není jediný a nejlepší způsob života, který lze volit a že je na čase se konečně umoudřit a udělat si v životních hodnotách jasno.

Tak. Tady to máte. Tohle je taky lezení. Co dodat závěrem? Už se nemůžu dočkat, až zase popřím někam lézt.

Optimismus a ty nejhezčí zážitky z „toho našeho sportu“ vám přeje

Není to, věru, nic příjemného zjistit, že let napsaný na našich letenkách vydaných v Itálii vůbec neexistuje. A tak si nedobrovolně prodlužujeme dovolenou o dalších několik dní. A až dnes, 31. srpna, v letadle do Londýna už s konečnou platností víme, že skončilo naše výjimečné dobrodružství, které začalo v červnu.

To jsme zase jednou seděli s přáteli v hospodě v Terstu a (snad) jsme mluvili o lezení, když dorazil Bubu. Vždy můžete počítat s tím, že Bubu přijde s nějakým vtípem, nápadem či pikantní podrobností z jeho poslední výpravy. Nezklamal nás ani tentokrát. V půlce druhé rundy piv nám mezi doušky řekl, že hodlá za čtrnáct dní odletět do Pákistánu, ale ještě nezačal celou cestu nijak organizovat. Jediné, čím si byl jistý, bylo, že chce vypravit expedici na Shipton Spire, šestikilometrovou věž v blízkosti věží Tranga. Ve 1.300 m vysoké žulové stěně hodlá udělat novou, obtížnou cestu.

„Víte, hledám někoho, kdo by fotil.“

A tak, díky úsilí celého týmu i spousty dalších lidí, jsme zamluvili letenky a během krátké doby zorganizovali celou expedici. 15. července nastupujeme, spolu s asi tři sta kilogramy zavazadel a více jak kilometrem fixních lan do letadla. Mauro „Bubu“ Bole a Mario Cortese se svým lezeckým matrošem a já s jumary a fotoaparáty.

Po přistání v Islámábadu jsme nemohli odlet s cestou do hor. Částečně proto, že už jsme se viděli mezi fantastickými věžemi Tranga, hlavně jsme však za sebou chtěli co nejrychleji nechat vlhko a vedro nížin. Naneštěstí musíme v hlavním městě odlet kvůli různým povolením ještě několik dní. Většinu doby trávíme v klimatizovaných místnostech našeho hotelu. Vyjít ven je stejné jako jít do sauny.

Seznamujeme se s přiděleným průvodcem Nisarem – mladíkem se spoustou zkušeností s lezením v horách a velice schopným a rozhodným – když přišlo na organizování a obchodování. V chaosu, špíně a křiku tržiště se stal, zejména při smlouvání, našim důležitým pomocníkem. Konečně můžeme spolu s Nisarem nastoupit do minibusu a vydat se na jednadvacetihodinovou cestu po úzkých a hrbolatých silničkách tiše doufajíc, že cestou do Skardu nebudeme moc trpět.

ŽENY a magnézium

Skardu je výchozím bodem pro trekování po Baltistán. Prašný bazar u široké, místy asfaltované silnice, kde můžeš najít kromě ovoce, kožerů, oblečení a řady dalších věcí i „second-handy“ s materiálem z předchozích expedic. Přes silnici stojí řada jeepů, s nimiž je možné dojet do poslední „autem dosažitelné“ vesnice. Sedm hodin po serpentínách přes výmoly a vystupujeme v Thongulu. Další dva dny putujeme do Pajju špinavou a písčitou krajinou – i řeka má šedohnědou barvu. Pajju, mající zásoby pitné vody, je posledním kempem před ledovcem Baltoro. Zdržujeme se jen přes jednu noc, ale z hlediska aklimatizace je lepší se zdržet déle. Táboří zde hodně horolezeckých i trekařských skupin. V noci se v táboře slaví. Průvodci, kuchaři i nosiči hrají, zpívají a tancují, každý se veselí. Zdá se že Pákistánci nikdy nevynechají příležitost si zazpívat. Všichni jsou muzikálně nadaní. Snad každý schovává ve svém batohu píšťalku a umně užívá prakticky cokoliv jako bubínek – nádoby na benzín, hrníčky, pánve.

Třetí den putování jsme vylezli na ledovec a po nějaké chvíli se krajina konečně změnila. Zvlněný terén se mění v žulové věže, na jejichž vrcholcích se bělá sníh. Z našeho základního tábora je skutečně skvostný výhled a támhle, na západě je Shipton Spire. Nádherná žulová pyramida tyčící se nad ledovcem, osamocená a velkolepá.

Mnohokrát jsem seděl v BC a pozoroval tu zdánlivě stále stejnou scénu. Sledoval jsem změny. Pozoroval jsem pohyb mraků, slunce a měsíce. Hory zde stály stále, ale nikdy nebyly stejné, také se měnily. Když svítlo slunce, byly šťastné. Člověk mohl vidět jasné barvy, které odrážely. Od žluté po červenou. Když se zatáhlo, hory byly chladné a mračily se, občas setřásly trochu sněhu. Při východu slunce se měnily do červena. Ale ne všechny, Shipton se například zdál v tuto dobu ještě větší než obvykle. Jakoby se snažil svými obrovskými pažemi držet v údolí pořádek, zatímco se jeho frivolnější sousedé roztancovali v prvních paprscích slunka. Při stmívání se zase hory postupně odívaly do zvláštního světla od tisíců hvězd nad námi.

Kvůli špatnému počasí jsme zůstali několik dní v základním táboře. 26. července hledáme nejlepší cestu přes ledovec a přesunujeme se přímo pod stěnu. Dlouho jsme stěnu studovali a promýšleli kudy a jak vylézt nahoru, a tak jakmile jsme postavili stany v předsunutém táboře, Bubu a Mario nemohli odolat a našli do první délky. Na tu chvíli čekali celé dny. Po několika dalších dnech, po třech natažených délkách a mnoha cestách přes ledovec, při nichž jsme nanosili všechno vybavení, nás počasí donutilo sedět více než 40 hodin ve stanu a čekat na zlepšení. Tohle nemá konce, a proto se rozhodujeme pro návrat do BC. Nevadí nám to až tolik – spolu s námi se do tábora vrací i dvě další skupiny. Rakušáci Toni a Herbert a ženská latinskoamerická expedice: Cecilia, Nan a Lizzy. Nakonec spolu strávíme dva skvělé dny, vtipkujeme a smějeme se. To byly naše poslední

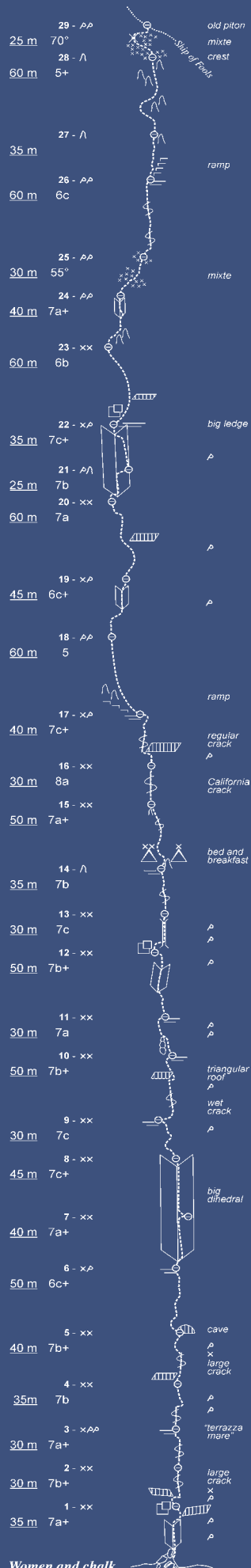
chvilky mezi lidmi před dvěma týdny dobrovolné izolace. Ostatním už se jejich výprava chýlí ke konci.

Do předsunutého tábora se vracíme 1. srpna. Nehledě na to, že počasí je stále proměnlivé si musíme pospíšet, abychom stihli cestu dokončit. Pořád vypadá těžce. Vyznačují ji spáry – jednou široké, jindy tenké, občas mokré.

Každý den se Bubu vracel do stanu unavený. Chtěl vylézt jednu či dvě délky, ručně vyvrtat nýty a nachystat fixy pro slánění a výstup na následující den. Občas lezl ve sněhu, a když zašlo slunce byla často velká zima.

Pomaloučku začíná projevovat únava. A to ještě musíme v dohledné době vytáhnout asi tři metráky materiálu do poloviny stěny. Výzbroj, oblečení, závěsná lůžka, vodu (skoro 40 litrů), nádoby, balíky dehydrovaného jídla, konzervy, energetické tyčinky, solární panel na dobíjení baterií do kame-

ry a (protože jsme milovníci komfortu) i magnetofon...

Při vaření stále stejných večerí nám začalo chybět nejen jídlo, na které jsme zvyklí z domu, ale i jídlo připravované našim místním kuchařem v BC. Pakistánská jídla jsou sice na náš vkus příliš kořeněná, ale i přesto jsme se těšili už i na ně. Teprve po našem návratu do Islamabadu se nám naše přání částečně splnilo. Šéf Severopákistánské agentury zařizující vše potřebné, nás na závěr našeho pobytu vzal do, no řekněme, ne typicky asijské restaurace.

Stávalo-li jídlo stále více stereotypní, stávalo se na druhou stranu lezení k vrcholu stále větší výzvou. Změnila se expozice a s ní i pocity při lezení. Pohyb po fixech byl díky délce vylezené cesty stále únavnější. Zřídit postupový tábor se stalo nutností. 10. srpna jsme našli ideální místo k zavěšení lůžek. Čtyři čtvereční metry nylonu visící ve vzduchu asi 500 metrů nad ledovým mořem, se po devět dní staly našim domovem. Zde jsme diskutovali, vtipkovali, spali a jedli.

Velice dobře jsme znali stěnu pod námi. Prošli jsme jí mnohokrát na fixních lanech. Pamatovali jsme si každý pohyb, každou jednotlivou pasáž, tvar té nebo oné spáry, poslední zhoupnutí, které tě přivede do dalšího zářezu...

Z našeho bivaku máme jenom nejasnou představu, jak vypadá cesta nad námi. Dál je velký pilíř, končící až kousek od vrcholu. Z cesty byl však vidět jenom kus, a jaká je cesta dál, bylo záhadou. Nad našimi hlavami je řada spár vy-

padajících všelijak, rozhodně ale ne lehce. Předpokládám, spíš doufám, že to vyjde.

8a, jo... jo, to je délka za 8a!

Bubu dorazil do bivaku unavenější než obvykle. Za těch pár hodin co uběhlo vylezl jednu délku, zafixoval lano pro Maria a slaňoval, ale stále nemohl popadnout dech. Jeho ruce. Jeho ruce,

zčásti obandážované, byly opuchlé a dobité od hrubé a ostré žuly.

A zítra, zítra je zde převis a... spára ve středu stěny pokračuje dál!

Zpočátku jsem doufal, že se kvůli filmování podaří zopakovat přelez nejtěžších délek ještě jednou, a to na samý závěr expedice. Nevěděli jsme

to jistě, přesto jsme všichni intuitivně předpokládali, že poslední den kluci přelezou tuto část cesty volně ještě jednou, a já je při tom budu filmovat. Tato představa pomalu slábla a slábla. Máme málo času. Ještě pár dní navíc, a pak budeme muset opustit základní tábor, cesta dolů, jeep do Skardu, autobus do Islámábádu a let do Itálie. Je toho před námi stále ještě hodně.

Už jsme strávili čtyři dny v lehátkách a já si pokaždé v noci opíral hlavu o kámen. Čelist mi ztuhla tak, že jsem mohl stěží pít polévku. Večer 14. srpna se rozhodujeme nastavit náš budík na pátou hodinu ranní a vyrazit k vrcholu. Předpokládáme, že nám chybí už jen jedna délka ke sněhovému polím vedoucím na vrchol věže. V pět hodin prší. Znovu proti nám stojí počasí údolí Tranga. O několik hodin později, když se situace venku poněkud umoudřila, si dodáváme kuráže a cvakáme se do fixů. Pět set metrů pod námi a dalších čtyři sta metrů nad námi je moře granitových ploten, do nichž se opíralo vycházející slunce. Nejtěžší délku jsme přelezli za pomoci jumarů jako „turisté“. Absolutně hladká skála rozdělená ve dvě přímou a hladkou spárou a několikametrový převis v němž stále spára pokračuje, a další...

Začalo sněžit. A nepřestalo po následující tři dny. Přesto jsme lezli a Bubu vyváděl poslední partie cesty. Chlad a únava se začaly projevovat, ale

ze všeho nejvíce jsem měl hlad. Má ztuhlá čelist mi nedovolila ráno sníst více jak několik centimetrů energetické tyčinky.

Asi sto výškových metrů od bivaku jsme, k naší velké radosti, narazili na hřebínku na cestu „Loď bláznů“ (cestu, kterou poprvé vylezli Američané v r. 1997).

A tak vlastně vznikla cesta „Ženy a magnézium“, logická linie vedoucí sérií spár asi 1.150 metrů stále vertikálně východní stěnou až na vrchol Shipton Spire.

„Ženy a magnézium“ završují měsíc tvrdé práce, vyčerpání a nepohodlí. Více jak tři týdny práce strávené mezi BC a stěnou, třináct dní skutečného lezení s obtížností přesahující 6c a v některých délkách se pohybující mezi 7c a 8a. Vše dohromady – 29 extrémně těžkých délek, jedna za druhou, ve výšce mezi 4.500 a 5.700 metry – dělá z cesty jeden z nejtěžších výstupů na světě. Bubu se zároveň stává prvním člověkem, který přešel 8a ve výšce nad 5.000 m.

Podle Bubuho vlastních slov jsou ženy a magnézium dva základní elementy v našem životě: vždy je na našich rukou alespoň trocha magnézia a vždy je alespoň trocha žen v našich srdcích. Ačkoliv, upřímně, kdyby bylo nějaké jiné cesty, život by byl mnohdy mnohem lehčí.

Text a foto: Fabio Dandri
překlad: C. Belli a T. Roubal

Tak je to tady. Odlétáme do peruánského pohoří Cordillera Blanca s cílem vylézt na – v poslední době populární – La Esfinge. Náš tým tvoří dvě dívky, Tanja Rojs a Aleksandra Voglar a já (Andrej Grmovsek). Všichni máme zkušenosti z big wallů, ale ještě nikdy jsme nelezli v takové nadmořské výšce. Po aklimatizačním výstupu na Vallunaraju (5.686 m) jsme 11. července zřídili base camp pod La Esfinge. Vzhledem k mnoha článkům o této oblasti v předních světových lezeckých magazínech z poslední doby jsme očekávali pod stěnou nával. Trochu nás proto překvapilo (nutno říct, že mile), že jsme zde byli po většinu doby sami. Koncem našeho pobytu se objevilo pouze několik skupin, které šly do klasické „Route 85“.

Měli jsme v plánu udělat novou cestu, ale stěna byla skoro celá plná nových cest z loňského roku. Nakonec jsme zcela vlevo, na východní části stěny, našli přirozenou, dosud nelezanou linii. V těch místech je stěna orientována na jihovýchod a je nejvyšší. Pro ty, kteří se do Peru chystají dodávám, že nástup je asi 50m vlevo od cesty „Cruz del sur“. Většinou jsme lezli volně, technické pomůcky jsme užívali na čistěním zašpiněných spár či při umísťování ručně zavrtávaných nýtů. Většinou jsme používali „přirozeného“ jištění, které se dařilo dobře umístit jen zřídka. Spáry byly povětšinou špinavé, plné hlíny a rostlin, často se rozšiřovaly. Proto bylo mnohem jednodušší lézt volně, byť s větší vzdáleností mezi jištěními, než technicky. Dívky měly problémy vylézt všechno volně, a proto přelezly dvě délky technicky (6b, A2+). Na štandy, a někdy i do dělek jsme dávali nýty. Ve spodní části stěny necháváme fixy a každý večer sjíždíme spát do tábora. Na to kde a v jakou dobu jsme, máme poměrně velké problémy s počasím. Během šestnáctidenního pobytu pod La Esfinge šest dní sněžilo, foukal vítr a celkově byla velká zima. Během pětidenní práce ve stěně nakonec umístíme šest 60m lan a pak už během jednoho dne lezení ve vrchních partiích stěny dosahujeme vrcholu. Cestu jsme pojmenovali „Mecho taq inti?!“, což v místním indiánském jazyce znamená: „Kde jsi, slunce?“

Po dvou týdnech odpočívání a zotavování jsem se spolu s Tanjou vrátil v polovici srpna pod stěnu s cílem přelézt volně i spodní

La Esfinge

29.6. – 11.9. 2001

část nové cesty. Celou cestu dávám volně, a to za silného větru a zimy. Obtížnostně se výstup pohybuje do stupně 7b, s několika skutečně nepřijemně dlouhými odstupy mezi jištěními. Po dni odpočinku jsme se pustili do „Route 85“ – samozřejmě, že v půli stěny začalo sněžit a drobně sněžilo po celý zbytek výstupu, přesto tuto cestu klasifikace 7a lezu OS.

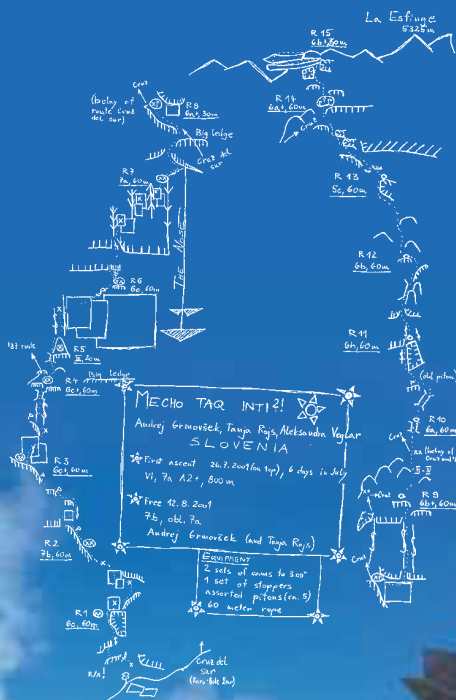
Po dvou dnech zotavování těla se rozhodujeme vyzkoušet známou „Cruz del sur“

(7c+) vylezenou poprvé v loňském roce silným týmem Silvo Karo (Slovinsko) a Mauro Bole (Italie). Cestu zdoláváme během následujících tří dní. Kromě druhé délky (pustila až na druhý pokus) jsem všechny délky vylezl volně, OS. Podle mého názoru je cesta nadhodnocena, zdá se mi jenom o málo těžší než náš prvovýstup. Každopádně ji však doporučuji ostatním. Nádherné lezení v plotnách na kvalitní skále až na vrchol.

Andrej Grmovsek

„Mecho taq inti?!“ 7b

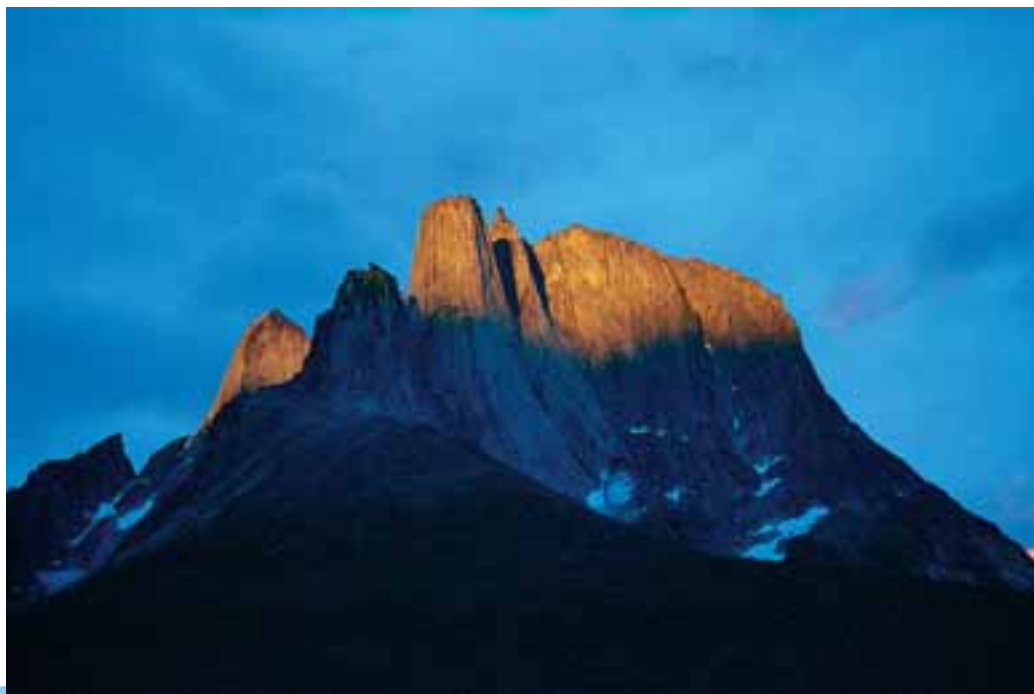
1. 6c, 60m; 2. 7b, 60m; 3. 6c+, 60m;
4. 6c+, 60m; 5. III, 20m; 6. 6c, 60m;
7. 7a, 60m; 8. 6a+, 30m; 9. 6b+, 60m;
10. 6a, 60m; 11. 6b, 60m; 12. 6b, 60m;
13. 5c, 60m; 14. 6a+, 60m;
15. 6b+, 30m

Zleva doprava
(od úpatí):
Mecho taq inti?!
Cruz del sur
Routa '85

GRŔNSKÉ LETO

Už vás nebaví letní vedra v Česku?
Nesnášíte davy lidí na pískách v Ádru?
Trocha komárů, lední medvědi ani infarktové
lezení vás nerozhází?
Jed'te do Grónska!!!

Jak na to došlo?

Minulý podzim přinesl Vašek Šatava na sraz v Macoše pár informací a fotek z Grónska, mimo jiné tři krásný, jako vyřezaný pilíře s krkolomným názvem Nalumasortoq. Nikdo z nás neměl žádný pevný plány na další rok, nikdo pořádně ani netušil, co to obnáší, ale slovo dalo slovo a začali jsme se domlouvat na výletě, co nevypadal na typický skalky. Z Montany jsme věděli pár informací o cestě MobyDick, většina skoro idylických fotek, ale moc nekorespondovala s ostatními informacemi staženými z Internetu – léto tak maximálně 2 měsíce, počasí těžko říct a vážný lezení daleko od civilizace to je to, oč tu jde. Ale ty stěny, ty stojí za to! Proto vzniká na naší zvětšenině prostředního pilíře Nalumasortoqu červená čára přesně tudy to vylezeme, to dá rozum. Postupně zjišťujeme další informace, ceny letenek a dopravy materiálu a vyjasňuje se konečně, kdo vlastně pojede, i když ani týden před odletem není ještě definitivní vůbec nic. Obzvlášť, když jen cesta tam a zpátky vyjde na 50.000, což nikdo z nás nevytahuje z peněženky jen tak mimo řeč.

A jedem!

O to nepochopitelnější je, že 24. června odjíždí skutečně do hor sbalená partička ve složení: Petr „Béca“ Balcar, Pavel „Johnny“ Jonák, Vašek „Šatavis“ Šatava a Martin „Vrkoš“ Vrkoslav autem směr Kodaň Aiport, odkud odletáme Greenlandairem směr Grónsko Narsarsuaq, taky díky tomu, že nás finančně na poslední chvíli vytáhnul z bryndy ČHS. Let je bohužel počítán jako evropský, váha zavazadel včetně palubního batůžku je 28 kg maximálně, a to nám moc optimismu na odlet bez placení nadváhy nedává, protože poslat materiál dopředu kargem se nám nepodařilo. Většinu nejtěžších věcí cpeme do kapes, příruční zavazadla váží každému tak 20 kilo, ale odletáme bez placení jediného kila navíc. Bodejť taky ne, když na to konec konců ani pořádně nemáme. Takže odletáme, za 4 hodiny přistáváme do mraků v Narsarsuaqu. Než se stihneme rozkoukat přestupujeme na vrtulník a za 2 hodiny vystupujeme na heliportu v Nanortaliku. Počasí je poměrně slušný, i když o teple se mluvit nedá a všude okolo v moři plavou ohromný ledový paneláky. Oku-

My čtyři, v pozadí náš kopec

kujeme městečko, osaháváme první žulový bloky a zjišťujeme, že o půlnoci být tma opravdu ještě nemusí. Po dvou dnech cestování je ale únava znát a občas to vypadá, že někdo z nás usne za chůze, takže jdeme ven spát, ráno je taky den.

Po snídani rozdělujeme úkoly, je třeba nakoupit a sehnat odvoz lodí o 70 km dál do Tasermiut fjordu. Oficiální cena lodě přes cestovní kancelář je kolem 3.500 DK, ale my máme rybářskou loďku domluvenou zhruba za 1.500 DK plus 1,7 litru vodky s tím, že se vrátí nejdřív 1. srpna pro Martina, který odlétá dřív a pro nás ostatní 6. srpna. Dojednáno a 200 kilo materiálu se stěhuje i s námi na loďku, která nás za 4 hodiny vykládá v Tasermiutu. Jsme doma!

Obsazujeme volný bivak a potkáváme Daniela z francouzské expedice. Jsou roztrhané mraky a dozvídáme se, že za předchozí 3 týdny měli 3 dny dobrého počasí. Hezká perspektiva. Počasí se ale další den lepší a z mraků vykukují všechny zdejší perly včetně našich pilířů Nalumasortoqu a Ulamertorsuaq, na něž vede známý MobyDick.

Necháváme se strhnout k procházce nalehko ke stěně, ale je jasný, že to nebude tak blízko, jak z fotek vypadalo, realita je podle mapy 8 km daleko a 1.200 m výškových vysoko. Na moréně pod stěnou objevujeme ještě další kemp, i když nahoru na nástup je to stále ještě nejmíň hodina cesty, ale stěna je jako

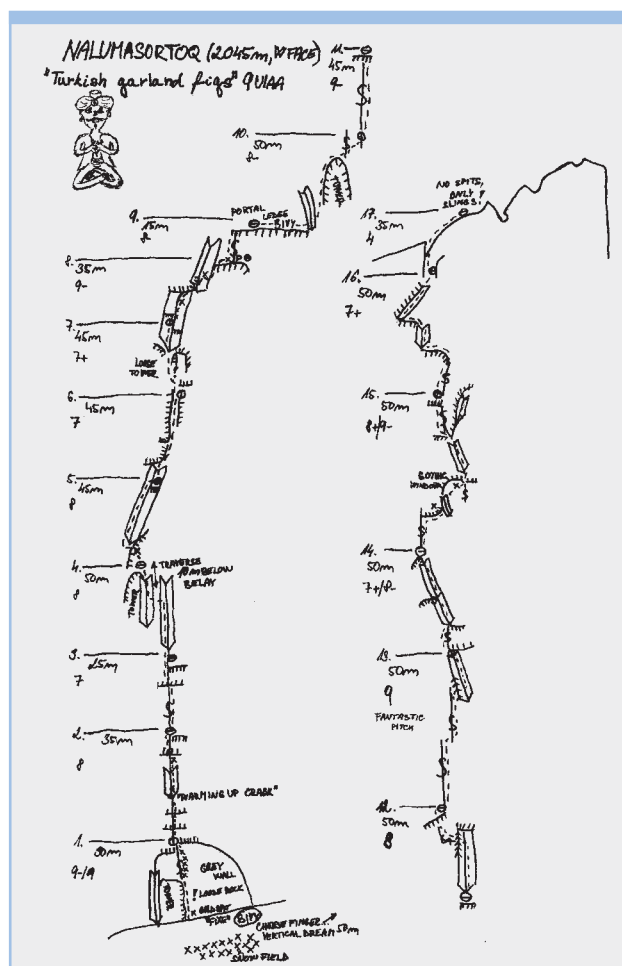
Třetí délka, 7 UIAA

na dlani a budí respekt. Další dny začíná kolotoč nošení všeho materiálu plus 300 m fixních a 3x60 m lezeckých lan od Lanexu pod nástup, což znamená pro každého šestihodinovou procházku s 35 kg na zádech tři dny za sebou. Mezitím máme dalekohledem vysledovanou stěnu a náš směr s několika odchylkami snad půjde vylézt. Taktika je jasná. Dvě dvojky se budou střídat ve stěně, jedni odpočívají, druzí lezou. Vašek s Martinem začínají první délku v odštíplé plotně, technicky přelézají hlinou zanesené spárky v převislé stěně, po vyčištění možná lezitelně volně. Dál nad střechovitými převisy pokračuje krásná spára v kolmé žule, obtížnost stále tak 7-8 UIAA, výš otevřené koutky až na polici 10. délky, kde stavíme postel pro práci na druhé polovině stěny, zatím jezdíme spát dolů. Stěna nedovoluje víc než 1-2 délky denně, včetně vrtání nýtů na štandech a stěhování materiálu. Od poloviny začíná jít spárka v žulovém pancíři do převisu a 12. délka je za 9-, o dvě délky výš dokonce 9 UIAA. Lezení trhlinek vyžaduje hodně mikrofrendů a stoperů, protože nýty se snažíme vrtat jen tam, kde není zbylí a na štandech, což se nám daří i v klíčové padesátimetrové délce, která je bez jediného nýtu. Stěna už je zase „jen“ kolmá, ještě stěnová délka za 8+/9- a cesta vzhůru je volná. Fixní lana od Lanexu nám už došly, ale naštěstí jsme dostali čtyři lana od Francouzů, kteří odjeli domů, což nám umožňuje zafixovat klíčové délky až nahoru a později navcičit na volný přelez. Pár lehčích délek a 15. července dosahujeme vrcholový hřeben, cesta však ještě není celá vylezená volně a tak odshora pracujeme na nepřelezených délkách a přelézáme je PP.

Počasí nám přeje už 14 dní a tak se ani nezlobíme, když přichází fronta a vracíme se odpočinout do základního tábora k moři. Chytáme ryby a užíváme si relativního klidu v BC, ale čeká nás ještě přelézt úvodní A2-3 délka. Po třech dnech se počasí vyjasňuje, já s Vaškem vyrazím 8 km nahoru, po pár pokusech máme délku za 9-/9 PP v kapse a navečer jsme zpět v BC. Tohle udělat pár dní po sobě, tak je zaručeně po mě! Cesta je konečně přelezená volně a my si můžeme dát po třech týdnech pauzu.

MobyDick aneb Velká drzost

Postupně se dostáváme do pohody, správně plány co ještě zkusit, ale počasí je střídavě dobrý a špatný a čas utíká. Martin odjíždí úplně jinou lodí než jsme přijeli, protože náš rybář pro něj prostě nepřišel, ale vrtulník v Nanortaliku stíhá a my zůstáváme tři. V úterý balíme věci do stěny s tím, že jdeme lézt MobyDicka a v neděli musíme být zpět, protože má přijet loď. Večer docházíme pod stěnu a ráno v 6.00 vstáváme a nastupujeme. Na dnešek máme 15 délek maximální obtížnosti 8-, ale ve třech s plně narvaným sedesátikilovým tahačkem, kterej se přes všechny vychytávky sám nepohne. Maratón lezení a vláčení věcí po nakloněných plotnách končí v 11 hodin večer. Další den po poledni lezeme nejtěžší délku 9+ AF, dalších 6 délek 7 až 9- přelézáme a vracíme se na Černého mu-

že s tím, že zítra to dorazíme. Ráno už není tak hezky, hradba mraků se přibližuje. Pokračujeme nalehko stále těžkým lezením vzhůru, trhlinky bez fixních jištění klasifikace 8– až 9–, štandy po 50. i víc metrech. Lezeme pod mraky ve zrychlujícím se větru, všechno oblečení, co má kdo s sebou už na sobě a i jumarování se stává vítanou příležitostí k zahřátí. Několik širočinových délek klasifikace 8–, později už i míň nás vyvádějí stále do většího větru pod vrcholovou hlavu. Je devět večer a nám nezbyvá tři délky pod vrcholem než začít slaňovat dolů. Každé stahování lan hrozí zaseknutím konců za hroty někde o 30 metrů vpravo, ale přesto dojíždíme asi za 2 hodiny do půlky stěny k naší posteli. K větru se přidává déšť a do naší postele pro dva se cpe me tři. Pokoušíme se něco uvařit, ale v tom mokřím bordelu, co jsme tu ve třech provedli, to není žádná hostina. V jednu hodinu v noci dostávám hysterický záchvat smíchu, protože si uvědomuji, že je 4. srpna a já mám narozeniny. To je večírek! Zkroucení sedíme do svítání, vítr se utiňuje a už jen prší! Nezbyvá než jet dolů, protože fronta nebude asi na pár hodin. Balíme věci a likvidujeme promoklou postel, slaňujeme naložení dolů. Po třech čtyřech hodinách jsme na úpatí mokří jak myši. Dolů do kempu jdeme hodinu a půl a pak už jen vaříme a vaříme. Po jednom cigáru Vašek dvakrát ztrácí rovnováhu a sbírá se ze země. To je pohoda na zemi! Sušíme věci a lana a připravujeme se na odjezd zpátky do civilizace.

Text: Pavel Jonák
foto: Pavel Jonák, Petr Balcar

Pár informací

Většinu důležitých věcí ohledně cestování do a po Grónsku jde zjistit na Internetu, popř. v článku od Slováků o MobyDickovi. Lepší je opravdu poslat část věcí předem v kargu, protože nadváha může stát i 300 Kč za kilo navíc. Důležitá věc je pojištění. Dánská vláda po několika záchranách ve fjordu vyžaduje pojištění po každém, kdo sem jede lézt a místní policista se vás na to spolehlivě zeptá. Z Česka se vyplatí přivést si sladkosti a věci do stěny, ostatní se dá za snesitelné peníze pořídit v jednom ze dvou supermarketů Nanortaliku. Kilo špaget nebo rýže do 9 DK, salám za 15 DK, moc dobrý sýr asi 50 DK za kilo. V případě, že nákup podceníte, doporučuji si vzít dva pruty a spoustu třípytek jako jsme to udělali my, protože ryb je ve fjordu spousta a berou slušně. Je taky dobrý mít sebou pár lahví vodky navíc, dá se s úspěchem použít jako platidlo pro rybáře, co vás poveze do fjordu.

V místním obchodě se dají pořídit bombičky Camping GAS bluet a levně benzín do vařiče, my jsme měli na 6 týdnů 10 litrů.

Doprava

Do Narsarsuaqu, což je jediný mezinárodní letiště na jihu Grónska, lítá Greenlandair z Kodaně za 35–40 tisíc Kč. Odtud vrtulníkem 2 hodiny do Nanortaliku za 10 tisíc Kč, popř. asi 3 dny lodí za třetinu peněz, ale s rizikem zpoždění v případě mlhy nebo hromadění ledu. No a z Nanortaliku do Tasermiut fjordu buď oficiálně s cestovkou (drahě) nebo si dát pivko s místníma a on už se někdo najde, kdo vás tam za poloviční peníze zaveze.

Něco k cestě

Turkish Garland Figs jsou pojmenovány po skvělých ficích z Turecka, kterých jsme nakoupili ve slevě asi 10 kg a byly nejčastější dobrotou ve stěně. Cesta samotná vede kolmým pilířem prostředního vrcholu Nalumasortoqu a začíná asi 50 metrů vlevo od cesty Cheese Finger at three o'clock 6b A4, dalšího potencionálního tipu na volný přelez vysoké obtížnosti.

Po úvodní stěnové délce následuje spárový systém končící na polici 9. délky, kde je vhodné místo na postavení postele. Odtud navazuje traversem na nejtěžší část, trhlinky v místy převislé stěně jištění stopery a mikrofriendly. Výše pokračuje spárkami ústícími do podvrcholových zářezů a jimi na hřeben. Štandy jsou zajištěny dvěma nýty a tak je možno proslaňovat celou cestou zpět. Jednodenní přelez je vzhledem k vysoké obtížnosti a vlastnímu jištění nepravděpodobný, bivak bez postele bude vzhledem k velikosti políček a profilu stěny dost nepříjemný.

Materiál pro opakování: dvě šedesátky lana, velmi dobrý výběr stoperů, mikrofriendly a friendů. Nejsou potřeba skoby ani speciální zajišťovací pomůcky.

A kdo nám všechno pomohl?

LANEX lezeckejma špagátama Eiger, který všechno vydržely (tlamy jako do peřin) a fixama, který se při jumarování ani nehly, ČHS finanční podporou, Bohemia Outdoor–ÁDR Design skvělým tahačákem, PETZL samovrtnými nýty, VAUDE a Sport Schwarzkopf oblečením, HUDY SPORT mikrofriendlyma a další.

JAKO PANNA

Zahlédli jsem ji již dávno, skrytou ve stínu šedých obrů. Zadívala se na mne hlubokým pohledem a já náhle pocítil temnou úzkost. Její láska mohla být chladnější než polární noc, ale pro mne byla jak křišťálový pramen v poušti samoty. Svěží, čistá, netknutá. Jen pouhý dotek by byl hříchem. A já bych chtěl hřešit, chtěl bych se jí dotýkat, chtěl bych na ní spočinout a hladit jí. Byla pro mne snem v mráкотách, kde smrt je lepší než probuzení a já v touhách se utápěl a v myšlenkách ji líbal.

A náhle jsem před ní stál a viděl jsem, jak se na ni sápu, na mou lásku. Viděl jsem jednoho z nich, jak do ní dává ruku až po rameno a vytahuje ji celou bílou. Pak jí zatřepe a kousek toho bílého vítr snáší ke mně, a ona pláče.

Když jsem ji opouštěl, její pláč vryl mi do paměti hlubokou brázdu vzpomínek a cenností. A i když za ta léta dlouhá má mysl jí opustila, přesto v skrytu duše doufám v návrat jejích něžností.

Tak už se vezem – Riccardo, Bača, Stoupa a Vojta. Kapky deště dráždí stěrače a smývají prach z cest, kudy se temnou nocí řítíme. Plecháč ležérně šouplej pod brzdou jen dokresluje náladu vohulenou jak soundtrack Matrixu, co tlačíme z okýnek do uší Rakouskejm čumilům. Popstars a Riccardovy desivteřinové mikrospánky vystřídaly mihotavé hvězdičky a pořádněj chrupec v údolí Val di Mello v Italském Bergelu.

Vojta nám ji ukázal... „A vona je jako panna jo? A to ji jako ještě nikdo nevojel jo? No tak to bude asi řádně chladná!“ Vysoko nad soutěskou s vodopádem se klube stěna, jež zdá se být ještě nedotčená! Rychle trocha matroše do báglu a už krájíme první metry z nástupu. Hustou džunglí s několika boulderovými výšvihy se šněrujeme vzhůru vedle vodopádu. Exponovaná místa fixujeme, aby tudy prošli i nosiči (rozuměj my čtyři, druhý den, s plnou zátěží). Večer konečně hasíme žízeň (ale strašnou) plecháčem dole u auta.

Nakládáme hromady matroše na soumary (na nás) a táhneme pod nástup. Bouldery vedle vodopádu se stometrovou expozicí získávají na obtížnosti. V pozdním odpoledni jsme pod naší stěnou, sevřenou v těsném údolíčku bez kousku rovného místa – začíná život na šikmé ploše. Riccardo se Stoupou jdou pachtit 1. délku a my s Vojtou se měníme v bagristy (či ukrajince) a kopeme plošinu na stan. Další den jsme s Vojtou strašně unavení a plní mozolů, takže stále táhnou Stoupa s Riccardem. Po obědě se dozvídáme špatnou zprávu – není to panna. Kluci narazili na sta-

ry nýt. Asi tady někdo slaňoval. S Vojtou vystřídáme kluky a vybojujeme další dvě délky. Objevili jsme další nýt. Již není pochyb, že náš skvělý záměr nám již někdo vyfouk. Lumpové.

Další den pokračujeme ve výstupu. Stěhujeme se do stěny a tentokrát jdou s námi ještě dva čuníci – haulbasy, které musíme s patřičným arsenálem neslušných slov táhnout s sebou. Stoupa narazil na řadu nýtů. Tady naši předchůdci hákovali. Ale my nejsme žádní borci z Ferony. Tuto pasáž rovnáme přes dva nýty a délka nese obtížnost devátého stupně. Čistotu našeho stylu nám ovšem překazí mokrá, převislá, traverzující spára – Slizský banán. Vojta nasazuje svoje kamarády (frendy) a máme vyrobenu první hákúvku

A1. Již za svitu čelovek vrtáme rychlý nýt a soukáme se každý do své hamaky.

Stoupova ranní averze vůči jeho hamace se vystupňovala až k její destrukci a to za asistence řádky sprostých slov, která vyplašila i v údolí se pasoucí kamzíky. Naše mozky zpracovávaly dvě zprávy – špatnou, nad námi se placatí plotna hladká jak čerstvě vomítnutá zeď, a dobrou zprávu, předchůdci zde výstup ukončili. Zřejmě neměli naši tajnou zbraň – vypouštíme Riccarda. Ten si s touto délkou za asistence několika háčků během šesti hodin poradil a ohodnotil ji za A2. Do tmy stíháme ještě jednu délku a dostáváme se na velkou polici pod vrcholovou stěnkou (headwall), kde Stoupa natáhne ještě pár vol-

ně lezitelných metrů. Potom své dovednosti zakončí útekem.

Za rozbřesku to opět zůstalo na Riccardovi. Převíslý koutek s nitkovou spárkou, kde co háček to velice pestrá sbírka nadávek, hodnotí Riccardo A3 a zvládá těch 60 metrů za osm hodin. Při čištění délky jsem se moc nepředřel, stačilo si řádně poposkočit a už ke mě přijížděly tu skobka, tu háček, támhle zase mikročok, prostě čistá práce. Nádherné vrcholové rozhledy zhatily nízké mraky následované kapkami deště. Rychle balíme a fičíme dolů. Na slaňáky jsme vyplendali každé dva nýty, takže jsme těch dvanáct délek lehce proslaňovali. Vojta se Stoupou se ještě zastavili na kus řeči s 9- délkou, a přemluvili ji na RP. Za odměnu řádně zmokli, zatímco my s Riccardem jsme si již užívali pevné země a tlačili teplou večerí.

Sestup do údolí nám Chalda – bůh deště, asi nepřeje. Ještě k tomu nás probouzí helikoptéra, kterou ani zkušený a signálů znalý instruktor Vojta téměř nedokázal odehnat. Po odletu těchto na záchranu nadřazených čumilů se počasí trochu uklidnilo a my jsme se mohli v klidu vydat do údolí, na rovnou zem, do baru Monika na cappuccino a zakreslit naši dvanáctidélkovou cestu ve stěně Spechio di Archimede s názvem „Out of gym“ klasifikace 9-/A3. Ještě trocha boulderingu na kamenech rozsetých v údolí Val di Mello a tak zas někdy příště, italský Bergele.

Na závěr: „Díky za vše sponzoři z Alpinusu, Singing Rocku, Triopu a Sun Sportu!“

text: Bača
foto: R. Jurečka

RESUMĚ

Bergell, Val di Mello: Spechio di Archimede V stěna, 500 m, prvovýstup cesty „Like a Virgin – Out of Gym“ 9-/A3, 6 délek je společných s cestou Via Eureka (klas 7/A2), srpen 2001 (4 dny)

Materiál pro opakování:
všechno kromě nýtů

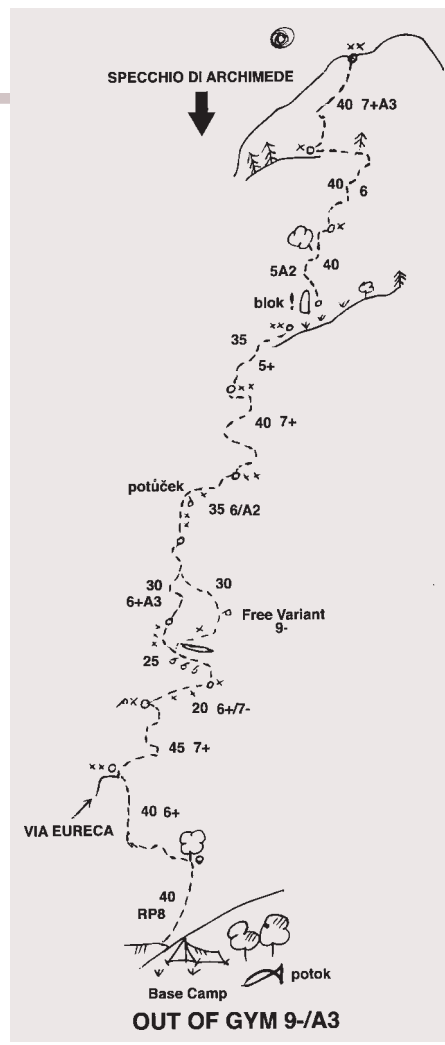
Na závěr pár rad, jak na tuto cestu natrénovat (schváleno metodickou komisí Rychlých Nýtů):

■ **nástup** – složit vagon uhlí à la Franta Kocourek

■ **tahání sviní** – při výškovkách nejezdit výtahem, ale jímarovat bez přírazu s kyblem plným barvy u pasu

■ **slanění se sviní** – slaňování s 50kg svářečkou připlou na sedáku, případně se zavěšeným 100kg ukrajincem

■ **pády** – lehce upravit skluzavku na dětském hřišti polepením smirkovým papírem zrnitosti 100 a provedením několika sjezdů

V Západní stěně Piz Berniny

Těž si myslíte, že doba klasických výstupů alpských bohatýrů je dávnou minulostí? Omyl. Následující článek nám nedávno přišel do redakce.

Začátkem druhého týdne v srpnu vyrazím s parťákem Mírou Dařenou opět do hor, a to s trochu nebezpečnějším a náročnějším cílem než obvykle, výlét západní ledovou stěnou na 4.049 metrů vysokou Piz Berninu.

Piz Bernina je dvouvrcholový štít s předvrcholem nazývaným Piz Bianco (3.995 m). Klasická výstupová cesta na vrchol vede po zaledněném severním hřebeni nazývaném Biancograt, často považovaný za nejkrásnější hřebenový výstup v Alpách. Náš plán je vylézt západní stěnou a sestoupit po hřebeni Biancograt.

V neděli ráno 5. 8. 2001 odjíždíme z Mariánských Lázní kolem šesté hodiny do Švýcar. Počasí zatím nic moc, stále prší. Když ale přijíždíme do Pontresiny, obloha je jako vymetená a je nádherně. Jsou tři hodiny odpoledne, na parkovišti balíme oblečení, jídlo a materiál, prostě vše potřebné. Po hodině odcházíme pod chatu Tschivahütte, která leží ve výšce něco málo přes 2.500 m. Výstup k ní vede nejdříve údolím Val Rosega a teprve potom se začíná stoupat „do výšin“. Dohromady asi 3,5 hodiny. Po příchodu stavíme stan asi 300 metrů pod chatou a kocháme se nádherným pohledem na Piz Berninu ozářenou zapadajícím sluncem. Druhý den ráno, kdy počasí není zrovna ideální,

absolvujeme aklimatizační výstup. Jdeme se podívat blíž k naší vytyčené stěně. Ten den po návratu ještě probíráme v našem základním táboře průběh zítřejšího výstupu a kontrolujeme potřebný materiál.

Úterý 7. 8., vstáváme ve čtyři hodiny ráno, snídáme a balíme věci. Na výstup odcházíme asi v pět hodin. Po překonání ledovce se dostáváme v devět hodin pod západní stěnu. Podle původního plánu jsme do stěny měli nalézt ještě za tmy kvůli větší bezpečnosti. Asi to bude zajímavé! Doušek čaje, sníst jednu tatrunku a začínáme se připravovat. Připevnit na boty mačky, vytáhnout druhý cepín, helmu na hlavu, z batohu ještě trochu odhodlání a vyrazíme do kolmého firnového svahu.

První překážku hned na začátku výstupu tvoří mírně převislý velký balvan pokrytý ledem a sněhem, stojící přímo nad ledovcovou trhlinou. S pomocí cepínů se dostávám pod skalní plotnu, jež se musí překonat čistým lezením. Cepíny mi visí za poutka na ruce a já šmátrám po nějakém dobrém chytu. „Míro teď pořádně jisti a dávej bacha!“ upozorňuji druhá pod sebou. Mačky skřípou po skále, když hledám ten nejhodnější stup a můj zrak upřeně sonduje terén nad hlavou. Po chvíli stojím na skalní polici, kde opět

přichází řada na cepíny. Pak jen dávám Mírovi vědět: „Jistím tě, polez!“

Stěna nás i nadále prověřuje svým rozmanitým terénem, jako je tvrdý firn, rozbředlý firnový svah, místy tvrdý led, skalní plotny a mixové lezení, prostě všechno možné. Po šesti hodinách lezení v již popsaném terénu o sklonu 50 až 65 stupňů, kdy na nás padá únava se dostáváme ke kolmé skalní stěně Piz Berniny. Sundáváme mačky a začínáme lézt po skalní stěně nad ledovým svahem.

Není to jednoduché, samé lokry a obrovské balvany, které drží snad jen na Boží slovo nám nedávají zrovna možnost dobrého jištění. Štandy a jištění jsou pouze ze smyček. V jednu chvíli dávám na celou délku la-

na jednu jedinou smyčku. Ničemu se zde nedá věřit. Stěna, nebo spíš kamenolom, nás občas upozorní, že může i něco spadnout. Když si vzpomenu co jsem viděl na ledovém svahu za „nemalé“ rýhy z pořádných balvanů, které se zřítily dolů, není to zrovna příjemný pocit.

Je kolem třetí hodiny odpoledne a my jsme už pět hodin bez kapky vody. I přes to, že máme velkou žízeň a jsme unaveni, vychutnáváme krásné počasí a vysoké skalnaté štíty pocukrované sněhem protějšší hory Piz Scerscenu. Nádheru hor umocňuje respekt a možná i trochu strach z prudkých strmých svahů pod námi, do jejichž hloubky by se nevyplatilo spadnout. V 17. hodin stále postupujeme po exponovaném žeburu Berniny. V tomto čase bychom měli mít vrchol dávno za sebou a sestupovat dolů. Jsme již dlouho nervózní a bojíme se, že to nestihneme dolů za světla.

18:15 hodin, konečně vrcholový hřeben. Traversujeme po něm k vrcholu Biancograt kam se dostáváme v 19:05 hodin. Unavení a žízňiví se živíme nadějí, že do tmy sestoupíme po hřebeni do sedla, pak slaníme na ledovec a z něj se dostaneme na suťovisko. Odtamtud to už za tmy nebude tak nebezpečné dojít pod chatu, kde máme stan. To ovšem, ale ještě zdaleka netušíme co nás čeká. Kolem deváté hodiny večer stále sestupujeme po ostrém sněhovém hřebenu. Rozbředlý sníh, který se lepí na mačky a strmé srázy nás nutí soustředit se na každý krok. Západ slunce ozařuje oblohu posledními zbytky světla, štíty hor vrhají dlouhé tmavé stíny do dálky, teplota pomalu klesá a do hřebenu se začíná opírat vítr. S obavou ve tvářích se modlíme, aby slunce ještě trochu vydrželo a v duchu si zpívám „neusínej, nechod' spát,... až do rána bílého...“. Kdybych věděl, že se mi splní jen to „do rána bílého“, jsem potichu! 21:30 sestoupujeme z hřebenu, sundáváme mačky a jsme opět ve skále. Obcházíme převis, pod kterým je vybudovaný nouzový bivak. Nejprve se rozhodujeme přechkat noc zde. Dehydratace a potřeba vody nás však nutí podstoupit riziko sestupu za tmy a jít dál, k vodě. O hodinu později přicházíme ke skalnímu hřebenu a už za tmy ve svitu čelovek nacházíme slaňovací kruh.

Středa, třicet minut po půlnoci, stále hledáme ve tmě slaňáky. Na většině míst by se dalo sestupovat bez lana, protože je ale tma, únava je taky znát a k tomu ta hrozná zabíjející žízeň. Neriskujeme a navzájem se jistíme i tam, kde slaňáky nejsou. Navázan na lano, jištěný parťákem opatrně sestupuji a dívám se po dalších kruzích. Kolem jedné hodiny ráno se nám při stahování seklo někde nahoře lano. Navíc jsme slanili někam úplně jinam odkud cesta dál nevede. Za celou dobu výstupu jsme si ještě ani neodpo-

činuli a teď tohle! „Já bych se na to nejradši vy...!“ Křičím směrem nahoru k lanu.

Protože není možné v těchto chvílích ztratit hlavu a vzdávat to i kdyby člověk sebevíc chtěl, po pár minutách lezení zase vzhůru se dostávám k poslednímu slaňáku. Vyprošťuji lano a jistím Míru, který leze za mnou. Když je u mě, navazuji se na lano a pomalu sestupuji opět dolů, tentokrát jiným směrem a vida: „slaňák“. V půl druhé ráno stojíme v sedle, kde můžeme sbalit lano a opatrně sestupovat po příkrém skalnatém svahu k ledovci. Přesto, že fouká silný vítr a je zima, z nějakého důvodu chytám druhý dech k sestupu. Sestupujeme pěšinou vedoucí dolů a doufáme, že jdeme správně. Nakonec podle železných kramlí nalezených ve skále zjišťujeme, že to asi opravdu sestupová cesta bude. Párkrát slaňujeme za kramle, až tyto nakonec skončí a není za co slaňovat... Možná je to únava, možná dehydratací nebo tím, že jsme za celý výstup nic nejedli, ale je nám už i špatně od žaludku. No nic, musíme dál.

Krátce po třetí hodině konečně po úmorném a vyčerpávajícím sestupu stojíme na ledovci. Nazouváme mačky, cepín do ruky a za svitu měsíce a mojí čelovky (Mírova dávno vypověděla službu) kličkujeme mezi trhlinaми stále dolů. Ve čtyři hodiny ráno objevujeme mezi skalisky tekoucí vodu z ledovce, kterou konečně trochu hasíme žízeň, i když ne na dlouho. O půl hodiny později potkáváme první horolezce, kteří míří na Biancograt. Je pět hodin, pomalu svítá a my se loučíme s ledovcem. Pokračujeme po suťovisku směrem k chatě, kde potkáváme další a další horolezce mířící na Piz Berninu. Nediví se, že jim jdeme naproti, viděli nás večer na hřebeni, když jsme sestupovali. Šest hodin čtyřicet pět minut. Konečně u stanu! Dokázali jsme to („až do rána bílého“)! Doplňujeme ihned tekutiny a vaříme litry a litry čaje. Pak, když i něco pojíme, zalézáme do spacáků a ve vteřině už o sobě nevíme.

Byl to náročný výstup, který dokonale prověřil naši psychickou a fyzickou zdatnost. Z 12 plánovaných hodin podle průvodce, to bylo 26 hodin výstupu, v jednom záběru bez odpočinku a bez kousku jídla, (jídlo bylo, ale díky dehydrataci nebyla chuť). 13 hodin trval výstup, dalších 13 hodin sestup. A k tomu posledních 17 hodin jsme byli bez kapky vody. Takže, ponaučení pro příště – „s jedním litrem čaje do takových výstupů nelez!!!“ Častokrát jsme museli zřizovat jištění a štandy v místech s minimálními možnostmi. Naše životy byly propojeny lanem a my se museli stoprocentně spolehnout jeden na druhého. Vzájemná kontrola, důvěra a bezvadná spolupráce v průběhu celého výstupu prohloubila ještě víc naše přátelství.

Tak zase příště. Horám Zdar!

Text a foto: Renda Uxa

Tak poslední popruh dotáhnout a můžu vyrazit. Moje úplně poslední kroky směřují do Boulder Baru, kam se přišlo pár mých přátel podívat, zda opravdu odletím a tudíž ode mne bude skutečně na pár měsíců pokoj. Vybral jsem si záměrně tenhle ten pub, protože během krátkého času co je otevřený, si vybudoval v Praze postavení kultovní hospody. Pro mě se stal, ale málem místem osudným. Jelikož obsluha nedodržuje časový rozvrh, tedy zavíračku ve dvanáct. Takže na dlažbě jsem se ocitl až kolem čtvrtý v značně unaveném stavu. Vodbavení na letišti začínalo kolem šestý. Stálo mne to neuvěřitelné vypětí dostavit se včas na místo určení. Zkrátím to, prostě letadlo jsem chytil za ocas, sedl jsem si do sedačky a jako na smilování čekal na vysvobozující drink. Z toho vyplývá hrozba pro Jirho Olivu (hlavní bos zmíněné pitevy): Až mi to příště uletí, platíš letenku, vole!

Po cestě jsem ještě nabral v Paříži Bobise a ve Frisku čekala na letišti Andy. V takovéhle sestavě jupíjej do nočního ruchu San Franciska. Je skoro neuvěřitelný, že člověk cestuje tisíce mil přes oceán, aby si dal do trumpety v Baru Bohemia s českým personálem a k tomu točenou plzní. Ráno díky Andreje, která zdomácní snad všude a potají nás propašovala hotelem, jsme se probudili na střešní terase mrakodrapu v lázeňských lehátkách.

Rychle se spakovat, půjčit auto a tradá do Yosemite.

Camp 4 jsme dobyli v neuvěřitelných čtyřech hodinách ranní. Sice v té tmě nebylo nic vidět, ale všechny smysly mi jasně dávaly signály, že jsem v kolébce bigwalového lezení a tudíž v ráji na zemi. Vždyť odsud vzešla vlna nového stylu dobývání stěn. V tomhle campu spali, souložili a vegetili všichni ty bouráci jako Salathé, Harding, Robins, Bridwel a další. Zalízáám do spacáku a nechávám si „na dobrou“ zdát svůj pětaticetidenní sen který právě začíná.

Prvních pár dní probíhá v duchu lezení akorát tak do místní říčky Merced, protože je strašidelný humusoidní vedro s večerním doplňováním tekutin v Cary Village. Jinak doporučuju pivo King Cobra na který nás upozornili místnáci pocházející z Montany. Je tam nejlevnější, má nejvíc voltíků a vcelku dobrý. A ještě jedna příjemná věc – v podobě českých bab, které pracují porůznu v pizzeteriích, kafetériích a hotelích. Zaručí vám to trvalý přísun potravin, aniž byste vydali jediný „bak“.

Vždycky jsem si přál při pohledu na krásný Yosemite údolí vylézt na dominantu a překrásnou stěnu El Capa. V současné době na něj vede mraky cest. Převážně technických, ale i volných. Protože mám rád obojí způsob lezení, vybral jsem si tudíž cesty dvě.

Americká smaženice

A to „Wyoming sheep ranch VI, A5+“, 26 délek, na kterou jsem se dohodl s Bobisem. Ta druhá je poměrně nová cesta a to „El Niño VI, 5.13c“, 30 délek. Tu poběžím s Chobotem. No, zatím je to pouze v podobě přání.

Wyoming sheep ranch 1. 9. – 7. 9.

Hned po prvních pár metrech jsem se skácel jak pytel h... . Hnedle mi proběhlo hlavou jestli jsem lehce nepřehvízdnul náprah. Pohled na Bobise a na tahačky mě přesvědčil. Hurá znovu do boje. To co pak následovalo v dalších dnech popíšu ve zkratce. Totááál hard coor. Myslím, že zatloukání skob, vřešení do koprhedů, rivet, frendů a háčeků ne-

ní moc vděčný na psaní. Tak popíšu jen pocit. Po zádech mi stéká pot a mizel mezi půlky, který cvakaly tak, že by přeštíply drát. A v tomhle duchu se vše odehrávalo od nástupu až po vršek. Většinu věcí už jsem znal z jiných stěn, ale přesto mě něco zaskočilo. Lezete po volných nebo pružících blocích, špatně se to dá zajistit, takže zákaz padání – všechno zatím vcelku normal. A pak, když máte přeledený tyhle většinou hrůzy, kde nesmíte spadnout, tak přijde yosemitská speciálka. Nad tímhle špatným místem je rovná deska bez viditelných poruch. Co dál?

Na řadu nastoupí skyhooky (háčky), po kterých se sunete potichounku, polehounku třeba 8 m než se povede založit nebo za-

tlouct nějaký jištění. Bacha, to nemáte ještě vyhráno, toto zajištění může být pouze pro zlepšení už tak zoufalého psychického stavu. Takže není divu, že jedna délka trvala od 3 do 5 hodin. Resumé – přestal jsem se bát až po sedmi dnech na vršku!!

Na přelomu měsíce přijel Chobot a Marčas. Tak mohla začít další část našeho plánu.

El Niño 14. 9. – 17. 9.

Moc jsme se na tuhle cestu s Chobotem těšili. Hlavně kvůli tomu, že je to těžká volná cesta ve velké zdi. V neposlední řadě nás navnadily i fotky od Zaka. Vystřízlivění proběhlo vcelku rychle. Je vidět, že Huberovci jsou vskutku výborní lezci a rozhodně ne ně-

jaký posránkové. Protože, myslím si, s Tomajdou oba dva lezeme převážně na písku, tak máme v krvi zažitý vzdálenosti mezi jištěním. Ale na takovýchle štreky mezi nýty, kde se nedalo nijak dojistit a klasifikace se pohybovala mezi 5.12c až 5.13c nikdo znás nebyl připraven. K tomu se s přibývajícím metry přidala rozjebaná skála, jeden traverz za druhým a hudbu tvrdil pařák jak svině. Tomajda, protože je lepší onsajtový lezec, měl za úkol pokusit se vylézt ty nejtěžší délky. Vše se změnilo (jak z Tomajdovy strany, tak i mé) v boj o vysápání se na vrchol. Nejtěžší přežená OS délka měla hodnotu 5.12d – tu měl na svědomí Tomas. Většina cesty byla přežena

krásným stylem AF a podotýkám – díky za ně! No, na výsledku jsme se na vršku po čtyřech dnech oba dva shodli. Žádná krása to nebyla, spíš násilně vynucená cesta. V každém případě, jestli někdo má chuť, ať se nenechá odradit mým názorem. A jestli cestu přežije RP, tak mu s chutí zatleskám.

Co na závěr? Poděkování klukům – Bobi-sovi a Chobotovi za pomoc a super trpělivost. Díky pašáci.

A velké poděkování patří mým stálým dobrodincům, bez kterých bych stěžl několikrát za rok odtrajdal: klukům z Tilaku, jmenovitě Gabovi a Romanovi za jejich výrobky (windstoperácký oblečení) a finanční podporu. Hudysportu za matroš (sedáky Rock Empire Fly, stan Rock Empire Alpin 2, friendy, trička – Rock Empire, lana Fanatic, lezačky La Sportiva – Cobra). A naši „nej“ organizaci ČHS v čele s Vagónem (Standou Šilhánem) a Kořalou (Pavlem Tomanem).

Těbůh Marek

foto: Tomáš Řehna

Účastníci

„FunyPunksexped USA 2001“

Bobo – Tomáš Řehna

Chobot – Tomáš Sobotka

Marčas – Martin Vlaštovička

Andy – Andrea Burešová

Já – Mára Holečků

ROCK master

„Nejlepší závody na světově nejlepší lezecké stěně“ je slogan, s nímž se každoročně na podzim v italském Arcu pořádá na tamní umělé stěně soutěž pro několik nejlepších atletů planety. Rock Master jsou v podstatě závody pouze pro elitu. Prvních deset mužů a deset žen průběžného pořadí Světového poháru se může zúčastnit soutěže automaticky. Organizátoři si vyhrazují právo na deset „divokých karet“. Vlastní závod sestává ze dvou disciplín. Vítězem Rock Masteru se stane ten, kdo nalezne nejvíce metrů na neznámé cestě (OS) a – což je specifikum závodů – na cestě předem známé, kterou závodníci mohou nacvičovat (RP). Pro větší atraktivitu se pořádá ještě soutěž v boulderingu a v párovém lezení na rychlost. Letos se dal jeden lístek na celé závody koupit od 40.000 ITL. Vzhledem k relativně dlouhé tradici je Rock Master něco tak specifického, jak v tenisovém světě Wimbledon.

První Rock Master se konal v roce 1987, což není z hlediska délky lidského života tak dávno. Z hlediska historie závodů ve sportovním lezení je ovšem Rock Master úctyhodný stařeček. Z jeho historie života vybíráme ty nejzajímavější momenty.

V roce 1985 se v italské Bardonecchii konaly vůbec první moderní závody ve sportovním lezení. Hned následujícího roku se závody, tehdy nazývané Sportroccia stávají mezinárodní soutěží, která sestává ze dvou částí – závodů v Bardonecchii a v Arcu, starobylém městečku v podhůří Alp, rozkládajícím se u jezera Garda. Na mapě jej najdete severně od Verony. Prvním vítězem závodů se stává první mýtus ve světě sportovního lezení – Patrick Edlinger. V roce 1987 se přirozené skalní převisy v okolí Arca stávají výzvou pro sportovní lezce z celé Evropy. A tak se příznivci lezení rozhodují pro založení vlastních závodů. První ročník se pořádá na tamních vápencových stěnách, ale už od následujícího roku soutěžící lezci mění přirozenou skálu za umělé chyty na k tomu účelu postavené umělé stěně. Pravidla závodů zůstávají neměnná, což spolu se stovkami diváků vytváří naprosto specifickou atmosféru. V roce 1999 se poprvé na Rock Masteru konají i závody v boulderingu. V loňském roce se poprvé závodí na zcela nové, z lezeckého a stavitelského hlediska, jedinečné stěně.

ROCK MASTER 2001

Tomáš Mrázek dominoval mezi elitou světa

HEKTICKÉ DNY

Všechno nabralo najednou strašně rychlé obrátky. Ještě týden před Rock Masterem Tomáše nechtěli. Pak raketově postupoval na mistrovství světa a ředitel RM Angelo Seneci urychleně zřivil telefon do Winterthuru: „Mrázka chceme!“

V pondělí telefonuji s unaveným Mrázou, Pepem a Montanou a burcuji: „Musíme jet!“ V úterý doladíme podrobnosti a ve středu odpoledne jsme v Arcu. Běháme po městě a sháníme miting, zatímco Italové jsou v pohodě: „Mítink je až zítra, navčívání v pátek,“ dozvídám se od Angela po telefonu, který mi půjčí Maurizio Nardi, spolu s Tributem každoroční stavitel tratí. Takže máme den k dobru. Napětí z nás opadá a jedeme do skal. Mráza dá tři cesty do 7a. Čtvrtek má volno. Pátek navčívá je 30 minut.

„Tak jsem se nezničil ani v tréninku. Jsem úplně vyřízený. Snážíš se během půlhodiny dostat ze sebe maximum, to je darda.“ To jsou jeho slova, kterými nás přivítá večer v hotelu. A následuje popisování kroků. Prý je pracovní cesta jen za 8b+. To se mi nechce věřit. „Ale víš, Rostó, jak to je s klasifikací na umělé stěně. To jsou silové tahy za sebou bez odpočinku, to žádný skalní lezec nevyleze.“ Doplnuje na vysvětlenou. Tomáš má hotel hrazený pořada-

telem, my s Pepem a jeho přítelkyní Martinou spíme pochopitelně venku.

STOVKY DIVÁKŮ

V sobotu ráno je počasí jako v Itálii. Po včerejší bouřce ani památky. Slunce září na vyčištěné obloze. Trávník pod stěnou se zaplňuje. Stovky diváků při zahájení vítají sedmnáct nejlepších mužů a jedenáct žen planety. Chybí tři Francouzi. Zraněná Liv Sansoz a mistr světa Gerome Pouvreau s Alexanderem Chabotem. Oba jakoby Itálii jednoduše bojkotovali. Reklamní stánky lákají k nakouknutí ochutnávkou sýra a jablky. Sponzoři jsou dobře připraveni. Masivní reklamu dělá The North Face a naproti mu konkuruje Cassin. Legrand proti Edlingerovi. I po třinácti le-

tech od svého triumfu na RM (spolu s Glowaczem) vítězí francouzská legenda. Na jeho podpis a plakát se stojí nejdlejší fronta. Naštěstí ho zastihneme v dešti večer o samotě. Je čas na pár slov. Vypadá děsně utahaný. Nevíme, jestli nám sděluje s radostí anebo starostí, že se svou přítelkyní, známou slovenskou lezkyní Maťou Poláčkovou, čekají rodinu.

MRÁZA DEKLASUJE CESTU ON SIGHT

Trat' vypadá dost těžce, ale hlavně zajímavě. Technické vytrvalostní pasáže přes kýly pod převisy. V prvním z nich, oblém hnízdě, je dynamický skok a druhý hranatý zastavuje lezce menšími chytami a těžkými nohama. Nejprve vede Francois Petit, po něm Jev-

genij Krivošejcev. Pak vedení přebírá Legrand, tečje již chyt v kolmém dolezu. Mráza jde šestý. To jsme zvědaví. Páteří mi projíždí vzrušení. Na první metry se raději ani nekoukám. Zato Tomáš nastupuje suverénně. Leze s přehledem, jako by se jednalo o závod juniorů a ne o nejslavnější lezeckou soutěž světa. Krásný balet na stěně a pořád rezerva i ve vrcholovém převisu! Pod ním se zastaví, začne na pohodu vyklepávat a otáčet se do hlediště. Řveme co to dá spolu s rozvášněným publikem. Mráza nás hledá očima a mává. Neuvěřitelná odvaha nováčka. Po závodě klidně sdělí: „Rock Master je show pro diváky, tak je chci pobavit.“ Jakoby si ani neuvědomoval, s kým tady soupeří anebo naopak si už nyní uvědomuje, že ta slavná jména musí dnes soupeřit s ním! Do

ROCK
master

TOPU dokráčí. To se dnes již lehce komentuje. Ale podívanou, kterou člověk zažíval v hledišti, je nemožné převyprávět. Na konci první části TOP zopakoval vynikajícím způsobem i Christian Bindhammer.

Potom byla přestávka a on-sight žen. Ty neměly tolik atraktiv-

houbu.“ Ale nebude. Nervozita dělá své. Christian Brenna rve, jak může, ale padá pod Legrandem. Ovčinnikov je tak nervózní, že se setřeše už dole. Serik Kazbekov se pohybuje sice nádherně, ale pomalu a dojde mu. Poslední nastupuje zbožňovaný Japonec Yuji Hirayama. Za de-

začala docházet. Jak mně přišel chyt do ruky, tak jsem to valil. Už ráno na bouldrovce, když jsem chytil první chyt, cítil jsem strašlivou sílu: „tak, hoši, dneska nemáte šanci!“, pomyslel jsem si. Proti mistrovství světa tohle nebyla ani semifinálka.“ – „Tak co, Mrázo?“ Zkoumám. „Zítřka to budeš mít těžší ty, půjdeš poslední.“ – A Mráza suše odvětí: „To je jenom dobře, na to se těším. Já rád lezu pod tlakem, to mě jenom vyhecuje.“

věče, nad tři sta padesát už to auto moc nezrychluje...“ Jo, jo, je to živé! Jindra Hudeček byl jediný Čech, který dosud na RM startoval a skončil desátý. Hudy: „Já jsem neměl sílu, nebyly stěny jako teď. Předem jsem věděl, kam dolezu a tam jsem to nacvičil a dál cestu ani nezkoušel.“

(Řeč byla samozřejmě o cestě RP, tedy pracovní.)

BOULDERING

V sobotu odpoledne probíhá sranda zvaná SINT ROCK BOULDERING CONTEST. Specialita Rock Masteru: párové bouldrování na rychlost na dvou stěnkách pro muže a dvou pro ženy. Dvojice mají pět minut na pokusy o přeлезení bouldru. Kdo je nahore první, vyhrál. Jenomže muži netopují vůbec a už jsou zmatky. Polák Tomasz Oleksy musí jít se semifinále proti Francouzovi Meyerovi znovu. To ho pořádně vyštává a odpočatému Salavatu Rachmetovovi ve finále už není schopen konkurovat. Světově známý Rus postoupil přes italskou hvězdu a mistra světa Maura Calibaniho. Boulder je to krásný a strašně tvrdý. Ačkoli zůstává po celý závod stejný, nikdo ho nevyleze. Pouze Oleksy byl několikrát velmi blízko.

V ženském závodě snadno poráží své soupeřky Francouzka Corinne Theroux, nová hvězda boulderingu. Dramatičnost snižují velké výkonnostní rozdíly. Druhý je méně známá Italka Giulia Gianmarco.

SETKÁNÍ S HUDY

Na stadionu se objevil Jindra Hudeček i Stefan Glowacz, oba si měli mnohé co říci a odpoledne spolu lezli ve skalách. Hudy: „No shodli jsme se, že by nás to už vůbec ne bavilo honit se v přípravě někde v tělocvičně, a pak tady dřepět celý den v izolaci kvůli jednomu závodu.“ Hudy neustále sršel postřehy, historkami, či názory. Někdy mi to připadalo poněkud „klasické“, ale i to k lezení patří: „Mráza je skvělý, ale teď by mohl vylézt taky něco na skále. To, že tam seděl celý den v izolaci, to není žádný zážitek, na to hned zapomeňš. Když jsem dělal třeba prvovýstup, to jsou zážitky na celý život.“ Trochu měl pravdu, trochu to možná berem jinak, nicméně nás bavil svými nepřebírnými zážitky a barvitým líčením z celé šířky svého intenzivního sportovního života. Od lezení k běžkám, od motorek k ferrari. Zapamatoval jsem si jen – ale to mi tlumočil Kyslík. – „Člo-

ní závod, cesta byla moc jednoduchá a padalo se ve stejném místě. Elegančně lezla již třicetiletá Elena Ovčinnikova a s třiatřicetiletou Mariettou Uhdem a druhou mladou Němkou Katrin Sedlmayer se dělila o třetí místo. Závod vygradoval až s příchodem Martiny Cufar a Muriel Sarkany. Obě dávají TOP ve vycházkovém tempu. Zvláště Slovinka překonává těžká místa lehce a uvolněně.

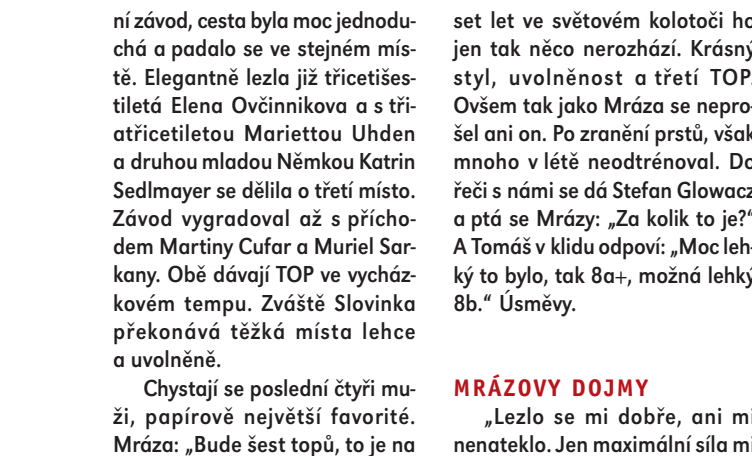
Chystají se poslední čtyři muži, papírově největší favorité. Mráza: „Bude šest topů, to je na

set let ve světovém kolotoči ho jen tak něco nerozhází. Krásný styl, uvolněnost a třetí TOP. Ovšem tak jako Mráza se neprosel ani on. Po zranění prstů, však mnoho v létě neodtrénoval. Do řeči s námi se dá Stefan Glowacz a ptá se Mrázy: „Za kolik to je?“ A Tomáš v klidu odpoví: „Moc lehký to bylo, tak 8a+, možná lehký 8b.“ Úsměvy.

MRÁZOVY DOJMY

„Lezlo se mi dobře, ani mi nenateklo. Jen maximální síla mi

T. Mrázek, J. Hudeček a dcera, A. Galo a S. Glowacz

RYCHLOST

Večer, za světel reflektorů, se rozbíhá tradičně rychlost. Už sice postrádá ono kouzlo divokých skoků tři metry nad posledním jištěním a desetimetrových rozevlátých pádů pod převis, ale zůstala vzrušujícím divadlem, schopným přitáhnout a zaujmout několik stovek fandů. Tratě byly opět silové s dlouhými přešahy. Novinkou byl start s rozběhem na stěnu a skokem z odrazového stupu vysoko do prvního chytu. Prosazují se jen vysocí a silní (ruští) atleti. Tratě byly těžké, časy pomalejší než vloni. Rus Jakov Soubotine vyhrál časem 14,27 s., tedy o dvě sekundy horším než byl loňský rekord Oleksyho. Silný, vysoký Polák letos opět nevyhrál, po finále v boulderingu byl unavený a skončil třetí. Vlastně se letos opakovala stejná finálová dvojice, pouze vítězové se vystřídali a Rus Alexej Gadeev byl tentokrát druhý.

AFTER WORK

Pracovní cesta, tzv. RP, je vždy vyvrcholením dvoudenní soutěže. Tak to byly nervy – už ráno u snídaně v travě. Tedy pro mě. Mráza byl jistě klidný. Oproti včerejšku je mnohem víc diváků, asi nebude chybět mnoho do tisícovky. Velmi atraktivní lezení, ale ty koncovky – pozitivní lišty – ty se Triboutovi nevyplácejí. Závodníci vymýšlejí no hand pod nejtěžším místem a nakonec je šest topů. Ital Bernardino Lagni je prvním z nich, cestu dolézá

v pohodě za frenetických ovačí. Po něm Brenna, Legrand, Christian Bindhammer, Hirayama a na pokus čeká už jenom Mráza. Počasí se před hodinou prudce změnilo. Děšť neustále sílil a nepříjemně se ochladilo. Tom musel pěkně mrznout. To nebylo dobré. Navíc jsem očekával, že no hand ho nenapadne. Kdyby aspoň ve stropu nevypouštěl nohy jako při nacvičování – to nikdo nedělal! Byly to hrozné boule. Mráza vynechal no hand a stisky vyskákal. Polilo mě horko. Tam, kde skončili Gnerro, Petrenko i Petit, Mráza znovu vyklepával. Následující povinný skok do boční stěny šel naopak křížem. Dostal se z toho krutou výměnou rukou a jeho pověstné „zdrucující fixy“ na lištách ho přiblížovaly k VRCHOLU. Držíme palce. Má to! Nemám slov. Mráza taky ne. Až po několika minutách z něho vypadne: „Zarval jsem na max. Musel jsem to vylézt.“ Ta slova měla hluboký význam...

RELAXACE V UNDERGROUNDU

Tomáš byl vyzdímáný jako hadr. Výkon, který podal, byl ne-

uvěřitelný. Dostat se z takových chyb a vylézt na vrchol by nikdo z celé plejády startujících nedokázal. „Jak, no hand?“ Třeští na mě Tom své udivené oči a sedí schlíple, bledý a bez stopy energie na lavičce za stěnou, totálně vycucaný. „Vždyť nikdo nic neříkal!?“

DUEL byl kvůli počasí zrušen. RP cesta rébus tří OS topů nevyřešila, a vítězové proto poněkud neobvykle zůstali tři: Christian Bindhammer, podruhé v kariéře, po deseti letech Yuji Hirayama a **TOMÁŠ MRÁZEK**. Ženám rovněž RP cesta rozuzlení nepřinesla. Dvě nejlepší, Martina Cufar a Muriel Sarkany daly opět top a také si dělily prémii deset miliónů – lir. Jen na třetím místě rozhodla bojovnost Němky Marietty Uhdén před elegancí Jeleny Ovcinnikové a mládím Katrin Sedlmayer.

A tři hodiny po závodě už Mráza visí v UNDERGROUNDU. Rovnou na ostro. Uprostřed a na konci sice padá, ale je spokojen. „Tak a teď se cítím dobře. Všechno ze mě spadlo.“ A jedeme do Marcova zmrzlinářství...

Rostislav Tomanec
a redakce
foto: Petr Piechowicz

ROCK MASTER 2001:

Muži

- 1.-3. Tomáš Mrázek
Yuji Hirayama JAP
Christian Bindhammer GER
4. Francois Legrand FRA
5. Christian Brenna ITA
6. Bernardino Lagni ITA
7. Serik Kazbekov UKR
8. Alberto Gnerro ITA
9. Francois Petit FRA
10. David Caude FRA

Ženy

- 1.-2. Muriel Sarkany BEL
Martina Cufar SLO
3. Marietta Uhdén GER
- 4.-5. Elena Ovcinnikova USA
Katrin Sedlmayer GER
6. Annatina Shultz SUI
7. Minoret Chloe FRA
8. Mi-Sun Go KOR
9. Bettina Schopf AUT
10. Luisa Iovane ITA

Pro doplnění seznam vítězů minulých ročníků

- 1987 Lynn Hill, Stefan Glowacz
1988 Lynn Hill,
Patrick Edlinger
a Stefan Glowacz
1989 Lynn Hill, Didier Raboutou
1990 Lynn Hill, Francois Legrand
1991 Isabelle Patissier,
Yuji Hirayama
1992 Lynn Hill, Stefan Glowacz
1993 Susi Good, Elie Chevioux
1994 Robyn Erbesfield,
Francois Legrand
1995 Lurence Guyon
Francois Lombard
1996 Katie Brown,
Francois Lombard
1997 Katie Brown,
Francois Legrand
1998 Liv Sansoz, Francois Legrand
1999 Muriel Sarkany,
Eugeny Ovcinnikov
2000 Muriel Sarkany,
Eugeny Ovcinnikov

ROCK
master

I. kaňon na řece Nahani

[ə'læskə]

ALASKA

Lotus Flower Tower

Yukon a Aljaška – tyto oblasti jsem měl vždy spojené s řekami, které po dlouhá léta tvořily jedinou přístupovou cestu do tamní divočiny. Když jsem před několika lety četl článek od Kurta Alberta a Stefana Glowacze o lezení v Cirque of the Unclimbables a následném putování do civilizace po řece Nahani River, věděl jsem, že se opět mám na co těšit.

Rozhodnutí o cestě padlo loni po lezení v Grónsku. Bylo třeba zajistit permit na Nahani River a leteckou společnost pro přepravu do Cirque.

Čtrnáct dní před odletem se s Bobem vydáváme na lezení do Švýcarské Albigny. Tuto oblast jsme vybrali nejen proto, že se pyšní nádhernými několikadélkovými cestami v pevné žule, ale hlavně proto, že cesta do této oblasti vede kolem Innu. Inn se mi totiž jevil jako ideální řeka pro vyzkoušení naší lodi, neboť svou šířkou se alespoň částečně přibližuje kanadským řekám. Na začátku července byl Inn řádně rozvodněný a Bob své vodní křetí prodělal na úseku Imst – Haiming v klasifikaci WW III. Já kánoistické pádlo rovněž nedržel od dob, co se k nám začali dovážet plastové kajaky, a tak jsme si celkem užili. A šlo nám to tak, že jsme si tento úsek zopakovali 3x. Pravda, jednou jsem „vykrysil“, a to zrovna, když jsme chtěli zkusit sjet s nějakými těmi cvičnými bágly, jestli je jako vůbec uvezeme. Premiéru vožení bágků jsme tak nechali až na ostro. Bobovo pasování na vodáka a nechtěné koupání jsme řádně zapili (to už pivem) a hurá do Kanady.

Odlétali jsme 17. 7. z Prahy přes Frankfurt přímým letem do Whitehorse. Díky přímému letu jsme ušetřili spoustu času, neboť se letí přes severní pól a cesta trvá jen devět hodin. Vzhledem k tomu, že časový posun je rovněž devět hodin, jsme ve Whitehorse přistávali ve stejný čas, jako byl čas odletu ve Frankfurtu. Na letišti nás čekal Andy, zaměstnanec společnosti Inconnu Lodge a Kluane Airwais, které patří Warrenu LeFave. Ve Whitehorse jsme strávili asi 4 hodky nakupováním, hlavně potravin. Všechnu naši bagáž nakládáme do cesny a odlétáme do Inconnu Lodge. Inconn Lodge je oblíbené místo, kde bohatí Američané chytají ryby. Tato legrace je vyjde včetně stravy, ubytování a přepravy na různá rybářská místa na 1.000 USD na den a osobu.

Po super jídle Bob uznal, že už je z cesty dost unavený, a zalehl v multácké jídelně a během pěti minut začal nepřeslechnutelně chrápat. Bohatí rybáři však byli shovívaví a Boba tiše tolerovali.

Večer odlétáme směr Glacier Lake. Při mezipřistání na Flat Lake, ze kterého vytéká Little Nahani, vidíme dvacet metrů pod námi dva nádherné losy. Znovu startujeme, letíme kolem lezecké oblasti Vampire Spires a následně přistáváme na Glacier Lake.

Je přibližně půlnoc. Další den celý prospíme a na večeri si chytáme dva lipany. Ráno nás nezvykle nádherné počasí žene pod stěnu. Cesta je sotva znatelná. Bloudíme, brodíme se potoky a smatáme přes pěkné strmé suťovisko. Celkem hnus. Trochu jsem byl rychlejší než Bob a taky se mi to nevyplatilo.

Čekám na něj už dost dlouho, takže zase zpátky zjistit, co se děje. Seběhl jsem zničený zase polovinu trasy zpátky a Bob chrápe pod kamenem dehydrovaný a zničený. Závěr cesty už raději jdeme společně. Dorážíme na loučku asi dvě hodiny od stěny. Už je tu houf lezců, kteří čekají na dobré počasí. Jsou tu už delší dobu a při pokusech o výstup buď pěkně zmokli nebo je vysněžilo. Teď už ale není na co čekat. Slunko je tu a my máme zase z pekla štěstí. Bleskový nástup se nám ale odrazí na pohodě z lezení. Jsme unavení. Yosemiteští borci cestu hodnotili jako docela těžkou, hlavně od 10. délky. My jsme jim následně dali zcela zapravdu.

20. července nastupujeme kolem 13. hodiny. První tři délky jsou dost těžké, převážně sokolíky. Následují lehčí spáry a komíny. Desátá délka končí na plošině, kde dolézáme pěkně vyřízení. Celý den bylo tak nádherně, že lezeme v krátkém tričku. Druhý den se pouštíme do zbývajících osmi délek. Začínáme převislým sokolíkem, pokračujeme přes kyovitou stěnu a na závěr následují převislé spáry. Opět trpíme hroznou žízní a únavou z rychlého nástupu do stěny. Každý s velkým sebezapřením vyleze svou délku a raději se ani nedívá nahoru, co ho zase čeká. Tímto způsobem se celkem hotoví dostáváme na vrchol. Slaňujeme, a za tmy doplntáme ke stanu.

Následuje den odpočinku a skromná oslava s Amíky. John líčí, jak byl v osmdesátém pátem v Ádru a cítil se jako rocková hvězda. Všichni ho obletovali a za 5 USD pohostil celou hospodu.

Druhá část našeho výletu představuje dostat se s bagáží a lodí z Glacier Lake k řece Nahani a po ní splout 400 km do civilizace. Dva dny se prodíráme klestím a bažinami než je celý náklad u řeky. Putování po Nahani River, jejíž obtížnost pod Virginia Fall je WW III, nám zabrala 10 dní. Cestou potkáváme vlky a zjišťují, že vlk může být i černý.

Chytáme ryby, pozorujeme bobry a nacházíme úžasná místa plná hub, prostě si užíváme neporušené přírody. Poslední den pádlovačky začal tím, že jsem ráno při výlezu ze stanu narazil do bizona. Docela jsem se lekl a bizon možná taky. Ale to nebyl ten den poslední šok. Čeká nás posledních 40 km, úsek do Blackstone. Po 10 km Nahani vtéká do Liardu.

To bylo najednou vody! Když máme ke každému břehu asi jeden kilometr, vidíme v dálce černé mraky. Rozhodujeme se jet více po kraji, ale během tří minut nás pohltí bouře a vítr zvedá vlny do výše jednoho metru. Boj o břeh se stává bojem o život. Tak jsme se nevybáli ani v peřejích řeky. Po krutých dvou hodinách se bouře nad námi slituje a my se konečně kolem deváté večer dostáváme do cíle.

Přelétáme z Ford Simpsonu do Whitestore. Letenka stojí tolik, jako cesta z Prahy do San Franciska. Cesta po souši by byla hodně zdoluhavá a možná i stejně drahá. Půjčujeme si džípa a vyrazíme k řece Tatshenshini. Čtyřicetkilometrový úsek, který plánujeme sjet, je obtížnosti WW IV. Jsme bez baglů tak to snad zvládneme. Proti nám táhnou desítky lososů o délce kolem jednoho metru a váze 15 kg. Bob neudrží svou loveckou vášeň na uzdě a sem tam nějakého lososíka podpoří v jeho putování pádlem. Já pak mám co dělat, abych srovnal loď. Sjíždíme peřeje Rock Garden, Big C a Twin Holes. Po úspěšném sjetí peřejí řeka meandruje a já stále jen křičím: „Náklon doleva, náklon doprava...“ znovu a znovu. V jednom místě je třeba udělat náklon tak rychle, že to ani nestačím zařvat, a už jsme tam.

Nebylo to zrovna příjemné. Cestou dál potkáváme konečně černou medvědicí s dvěma mladými. Večer lovíme a jíme lososy a další den sjezd opakujeme, tentokrát už bez krysení. Při nakládání lodě na auto se za námi přišel (na 20 metrů) podívat grizzly.

Naštěstí jsme mu nestáli za pozornost a taky my už žádné medvídky nechceme vidět.

Poslední zastávku v Kanadě představuje jezero Altin. Zde s naší loďkou vyrazíme na štiky a kupodivu berou.

Domů letíme, díky super počasí, o dva týdny dříve. Trochu byl sice problém přebukovat letenky, ale i to se nakonec zadařilo – jako celý náš výlet.

Pavel Trefil
foto: archiv autora

SÓLO nebo SMRT...

Já: „Ahoj, Undo!“

On: „Zase špatně ... Rudo! Říkám ti to pokaždý. Už se to konečně nauč! Co chceš?“

Já: „Rudo, prosím tě, o co ti vlastně jde?“

On: „O to všechno...“

Já: „A co za to? Dobrá, ale teď už trochu vážněji. V poslední době jsi v Moravském krasu vylezl sólo několik ne úplně bezpečných cest. Někteří lidé (kteří mají spoustu času na přemýšlení) si myslí, že ví, proč to děláš. Můžeš mi k tomu tentokrát něco říct ty?“

On: „Baví mě to, chcu to a nesere mě to. Zato mi vadí řeči hovnolezců, kteří mě třeba vychovávají...“

Já: „Jak to myslíš?“

On: „Víš, docela mi vadí, když někdo bez toho, aby znal souvislosti a věděl proč a nač chce lézt právě takhle, mě od sóla odrazuje a straší, že se zabiju, nebo naopak tenhle způsob lezení shazuje a snižuje jeho hodnotu. Když mi někdo tvrdí, že lezení pod osmnáct metrů (respektive pod dvanáct – v tom se zdroje trochu liší) není sólo, ale bouldering, myslím že je trochu vedle.“

Já: „To je super! Takže my vlastně téměř všichni v Krasu bouldrujeme, většinou i s lanem...“

On: „A tys to nevěděl?“

Já: „Hmm... No, zkusme teď z jiného soudku. Proč to teda vlastně děláš? To ti jde o baby nebo o co?“

On: „Myslel jsem, že se podívám ‚do sebe‘ a takový ty kecy, jakéj su, hrozný pocity – orgasmus, výstřiky, výkřiky, pot na čele... Zatím jsem zjistil, že pocity jsou různé. Když cestu neznám, dostávají se pocity uvedené v předešlé větě. Pokud

mám ale cestu nacvičenou, není snad ani strach. Pohyby jdou spíš automaticky a nějaký ten ‚rajc‘ se dostavil jenom při chybě.“

Já: „Nevěděl jsem, že chybuješ... Co tady teda děláš?“

On: „Srovnal jsem se s tím a chybu jsem napravil svou obrovskou silou.“

Já: „Rudo, vzpamatuj se. Ty jsi přece fyzické chudák. A vlastně taky duševní... obře, nechejme toho. Jak podle tebe tedy vypadá ‚sólo‘?“

On: „Pytlík, koule a někdy i lezečky. Sedák a smyčka je, podle mě, OPEN GATE. Psychika je při sólu rozhodující a pokud se budu rozhodovat jestli si vezmu sedák nebo ne, nejsem si vlastně jistý vylezením cesty ani sám sebou. To je ale pouze můj názor.“

Já: „Jedna věc je rozhodnutí vzít nebo nevízt si pro jistotu sedák, ale co ostatní rizika?“

On: „Myslíš jako riziko početí? No tak v tom jsem si absolutně jistý. Riziko sklouznutí obvykle nehrozí, pokud se ovšem nebavíme o krasu. Sólo v krasu je podle mě jenom těžko srovnatelné se sólováním venku, právě kvůli jistotě jednotlivých kroků. Stejně obtížná cesta může být v krasu mnohem míň jistá.“

Já: „A co říkáš na jištěná sóla? Mají pro tebe nějakou hodnotu nebo jimi opovrhujete?“

On: „Chraň Aláh! V osmdesátém sedmém jsem na Anču takhle lezl nějakou šestku. Byl to voprz a fakt nuda. Ale chápu, že to někoho může bavit.“

Já: „Rudo, když jseš tak chytřej, jak vysoko jsi vlastně nejvíc vylezl?“

On: „Do pátého patra. Ale to, co vidíš na těchhle fotkách, je tak maximálně do třetího, možná do

čtvrtého. Na víc nemám. Takže vlastně jenom takovej bouldering.“

Já: „Proslýchá se, že prý zakládáš jakýsi klub. Zase triatlonový?“

On: „To zadruhé už mám za sebou a to za prvé je pravda. Bude to: KLUB SÓLOLEZCŮ ČESKÝCH.“

Já: „Myslíš jako KSC???“

On: „Seš blbej? Žádní komunisti. A pokud nás na Svazu nepovolí, tak se vyčleníme!“

Já: „A kdo v něm jako bude?“

On: „Podmínky členství:
– 3x 6 U.I.A.A. a výš za rok (sólo samozřejmě)
– všechny cesty musí mít nad 12 metrů (resp. 15 metrů nad vodou)
– a musíš říct kdo tě viděl, kolik bylo pokusů a kolik z toho smrtelných ... ne to byla sranda. Zájemci o členství se mohou hlásit na e-mailové adrese: klub.sololezcu.ceskych@email.cz.“

Já: „Ještě bych se tě na závěr chtěl zeptat na jednu věc. Prý si sólolezením řešíš i nějaká osobní traumata. Co mi k tomu můžeš říct?“

On: „Pokud jde o traumata, můj názor je, že u mě by takovéhle řešení traumat nedopadlo dobře a ani bych do toho nešel. Ale Miro Píala má na to možná jiný názor. Vzpomeneš si, Miro?“

Já: „Undo, takže ti děkuju za rozhovor...“

On: „Rudo... zase jsi to spletl... Rudo...“

P.S.: Honorář za článek bude možná věnován na trénink naší nejoblíbenější lezkyni H.L., „české jedničky“.

Otázky kladl: **Já**
Odpovídal a lezl: **On**

Pokaždé, když odjíždím, nebo se vracím z cest, jezdím kolem bílého pruhu skal, co stojí nad polem kousek za barákem. „Jéé,“ říkám si v duchu a někde pod žebry mě zašimrá. Mhouřím oči a hádám; „Tohle by měl být převis, támhle je spára a tam někde pod tím trianglem bude plotna.“ Přehlédnu to moře chytů a zalovím v paměti. Co já jsem se tam jen nachodil! Moje první pokusy, kroky a pády začínaly právě tady. A nejsem sám. Byly tady odkojeny celé generace lezců. Vždyť kdo by neznal cesty jako Citrónová holka, Supercrack, Kolotoč nebo Silný kafe. Cesty, nesoucí si kříž svojí doby, problém všech problémů, ostří mezi možným a nemožným. Tady se všichni potkávali, proléval se tu pot, vymýšlely a domlouvaly se akce. I já jsem pravidelně nasával tuhle mystickou atmosféru, poznával nové, abych opouštěl staré a ukájel svůj stále větší hlad po vertikále. Časem jsem se zařadil mezi ty ortodoxní, kteří tady taky někdy přespali, a nejen na zemi. Všechny cesty jsme si tahali odspodu, a to i když se občas nebylo kde zajistit. Jednu takovou cestu jsem znal tak, že jsem ji mohl lézt ve dne stejně jako v noci, bosky nebo v holínkách. Naše dobrodružství jsme často „špónovali“ až do samé krajnosti. Vznikaly bouldery, které se lezly hlavou dolů, nebo kde se člověk musel otočit kolem své osy. Rád na to dnes vzpomínám. Aniž bych to tehdy tušil, bylo to pro mě směrodatné. Díky tomu dnes umím co umím a s trochou nadsázky, v duchu Roberta Fulghuma mohu sebevědomě říci, že vše, co potřebuji znát, naučil jsem se na Stránské skále. A jsem za to vděčný.

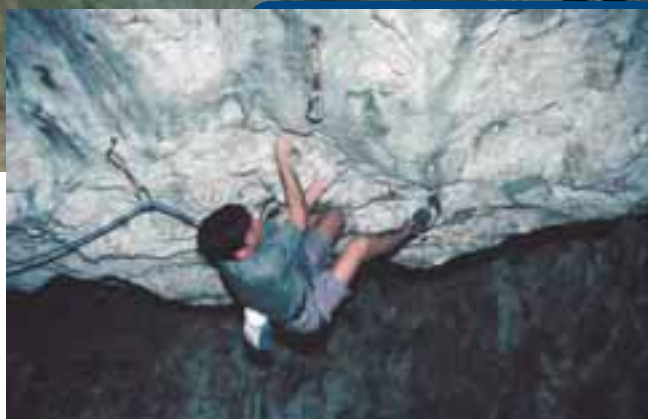
Janek Bednařík

Kojná

C'EST LA VIE

Díky létu, kdy jsou všichni „rozlezlí“ kde se dá, a úspěchům fenomenálního Mrázka se tak trochu pozapomnělo na nejtěžší cestu bývalého Československa. C'est la vie – první ohlášené 8c+, trochu odvážné, trochu přirozené. Trénink, strava a vše s tím spojené se pořád zdokonaluje, bouldrovky na přípravu rostou jak houby po dešti, tím i trénink se stává stále více efektivnější. Linie byla vynítovaná před čtyřmi roky místními borci Marošem Škvarcou a Jurajem Poděbradským. A co o svém výstupu soudí autor?

„Ještě než jsem začal projekt vážně zkoušet přelézt a následně promýšlet klasifikaci, neměl jsem jednoznačný názor na obtížnost. Během spojování jednotlivých kroků tu bylo, v českých či slovenských poměrech, srovnání akorát s několika lehčími cestami v Moravském krasu

a na „Alternativce“ – to vše jen v obtížnosti kolem 8b, 8b+. Měl jsem radost po spojení klíčového bouldru. Poté už se zdálo, že by to mohlo vyjít. Pak ještě pořádně nacvičit odpočinek za nohu – ani konec není lehký, je potřeba silová rezerva na přesné kroky, nesmí se zaváhat. Cesta není ani trochu podobná trendu dlouhých vytrvalostních cest, naopak sled chytů dává více možností přežení. Většina chytů jsou malé lišty, pohyby je potřeba přesně sladit, nacvičit s co možná největší přesností. V cestě jsem strávil celkově 10 dní, z toho tři v minulém roce. 30.6. se mi podařila C'est la vie vylézt stylem PP a to na 6. pokus.

Cestu jsem po konzultacích ohodnotil stupněm 8c+, což v zápětí rozvířilo lezeckou hladinu v ČR i v SR. To se vlastně dalo čekat, několik rychlých lezců se sjelo vyzkoušet, jiní zůstali jen u komentáře, každý podle svého. Klasifikace doteď nebyla potvrzena ani vyvrácena, zatím C'est la vie pustila pouze jednoho lezce. Stanovená obtížnost se může

Fakta:

cesta: Plavecké Podhradie – Alternativní skála (Slovensko) – 1h 30 min z Brna
 charakter: strop vápencové jeskyně, délka 14 m, převislost 9 m, lezení ve výšce 4–7 m
 obtížnost: (navrhnutá autorem P. Kořanem) 8c+

časem změnit, zatím se ale zdá, že jsem cestu odhadnul správně. Nechceme myslet, my chceme vědět, vyzkoušet, přelézt...“

P. Kořan a redakce

Prvovýstup: Pavel Kořan – Pólo
 Dosavadní těžké skalní výstupy:
 Greed (Thajsko) 8c
 Czech Open (Thajsko) 8b/c
 několik cest v obtížnosti 8b+
 on sight: Gillotina 8a – Osp
 flash: 8a+ Thajsko
 Sponzoři: TRIOP, VanGansewinkel, Eliass sport, Beal

Mám takovej blbej zvyk vzdát hold mně blízkému horolezci, který odešel za lezením do těch nejvyšších a nekonečných kopců vylezením některé z jeho cest. Na tom zvyku je ještě blbější zlozvyk, že tu cestu chci lízt sám a nebýt nikým rušenej. V poslední době to ale začínám nestíhat a hlavně mě to pomalu přestává bavit! Myslím, že by to mohlo, pánové, už stačit!! Víím, že chcete, abych měl o čem psát do „šedin“ a pořádně si zalezl, ale věřte, že rozhodně raději bych s Vámi pobyl v hospodě u pívka, než pouze symbolicky ve Vaší, i když třeba krásné, cestě!

Gypsy, promiň, ale na to nemám!

Začalo to spíš z nostalgie – při výročí Stanislawského jsem si v Tatrách přešel pár jeho krásných ponurých komínů a zářezů jako vzpomínku na tohoto mého oblíbeného climbera. Horší bylo, když v zimě skončili svou plodnou horolezeckou pouť Pavouci, bráchové Pochylí, a to celkem stylově přímo pod „jejich“ kopcem, Malým Kežmarákem. Diretka v jeho severní stěně byla (ač místy „háknutá“) mojí hlubokou poklonou těmto dvěma legendám tatranských stěn za jejich, na tehdejší dobu pěkně odvážné kousky v nejtěžších stěnách našich i polských Tater.

První větší problémy mi začaly, když nás tady nechal samotný a smutný Filous Šilhán. Abych se mu aspoň trochu „zavděčil“, musel bych šlehnout několik kilometrů spár v Ádru, a to zrovna není moje parketa. A tak jsem vše řešil návštěvou a climbnutím v Srbsku, kde na místním osmekaném vápně Filek vyrůstl a odkud se dostal hodně daleko, a to nejen do bohem i lidmi zapomenutých končin celého světa, ale hlavně hluboko pod kůži všem, kdo ho jen trochu znali alespoň z jeho nezapomenutelných článků a úvah na stránkách jeho „domovské“ Montany.

Jo! To uctít památku pana Horolezce Arna Puškáše, tak to byla jiná „radost“. Jeho krásný pilíř na Galerku si o to přímo říkal. Je to vděčné exponované lezení v pevné skále,

jak uvádí i sám autor v jednom ze svých „nemsrtelných“ a generacemi notně ošahaných průvodců. O to větší pak byl šok, když na Ganku vypadl zřejmě s volným blokem jeden z nejkoušnějších tatranů, výborný lezec, skialpinista, horský vůdce a mnoholetý člen Horské služby Vlado „Gypsy“ Tatarka! V posledních letech jsme se pravidelně vidali v Tatrách a udržovali čilou korespondenci ohledně jeho aktivit v přejíždění tatranských klasik a mně byl velice blízký i svými odvážnými sólo akcemi v tatranských stěnách. Před pár dny jsem náhodou listoval starými Jamesáky a již po několikáté se začel do jeho povídání o sóliku tří severních tatranských stěn v jednom dni. Skvělý psychický i fyzický výkon. (Jeho fyzická byla neuvěřitelná – dopoledne vyběhl s klienty dvakrát na Gerlach, po obědě se třetím vyseknuł Hokejku na Lomnici a večer si ho u pívka ve Smokálu vyzvedla čtvrtá skupinka, s nimiž lehce po večeri vyklusl ještě na Slavkovák! V pětapadesáti slušný výkon, co?) Při své jednodenní trilogii lezl v severních stěnách cesty právě od Wieška Stanislawského, a byly to cesty prakticky stejné, jako jsem lezl já k výročí tohoto největšího tatranského horolezce 30. let. A tím se vlastně zase dostávám na začátek svého plkání a napadají mě přítom slova ze staré písničky Mirka Černého „je to všechno

jenom náhoda?“ Asi jo, ale hodně, hodně blbá náhoda.

Ale mám teď, Gypsy, problém, se kterým mně asi už nepomůžeš – co „pro Tebe“ vylézt? Tvoje cesty v Tatrách jsou docela nářezy a abych šel sám do Tvých hákovaček na Gerlachu, nebo do Z stěny Ošarpanců, kde vedou asi Tvoje nejhezčí cesty – Cesta invalidů VIII– a Strecha VII+, tak na to opravdu už nemám! Promiň, ale snad to spraví moje i Tvoje oblíbená Hokejka v Západní Lomnici, nebo přežení všech Tebou a Tvou partou přejížděných cest v Tatrách, protože co cesta, to lahůdka a zároveň spousta Tvé nezjistné práce s vrtačkou a lepidlem. No, něco už vymyslím, ale to, že Tě při svých výpadech do našich minihor už nepotkám, tak to mě fakt smolí!

Tak, Gypsy a Vy všichni tam nahoře v těch nebeských horách – mějte se a nebojte, nezapomínáme!

P. S.:

Ještě že Špek svoji „tlamu“ ze střechy udeřchal, jeho sedmy za 9b bych vopravdu, ale vopravdu sám lízt nechtěl!

P. P. S.:

A ještě než jsem tyhle sentimentální řeči poslal Jurovi do Brna, proletěl se mně mlaďej nákejch dvacet metrů po Hrubici s chyttem v ruce a nehezky se mně pomlátíl.

Takže až najdete v příští Montaně inzerát: „Prodám matroš, koupím šachy“, moc se nedivte!

To zase je rok..., ale jinak je to lezení docela fajn, ne?!

Ahojky, smutnej **Houmles**

foto: R. Jurečka

Lyžování na svazích alpských kopců je asi ten největší zážitek, jaký může českým skialpinistům Evropa nabídnout. V Alpách je spousta možností pro všechny kategorie horských nadšenců, a tak jestli přijde chuť na lyžařskou túru, je možné vyrazit třeba do Vysokých Taur. Náš výlet berte jako tip na skialpinistický víkend.

Pokud se naskytne příležitost prodlouženého víkendu (nejlépe čtvrtek až neděle), lze podniknout velice zajímavý několikadenní přechod v oblasti Ankogelgruppe a Hochalmspitze. Tyto vrcholy patří k nejvyšším ve Vysokých Taurách a výstupy v jejich okolí jsou opravdovým zážitkem.

Nejlepší startovní místo pro okruh v této oblasti je městečko Malnitz. Je velmi snadno dostupné autem, a to i v zimě, protože v Malnitz se nachází lyžařské středisko. To je i další důvod, proč je výhodné začít právě zde. Jelikož čas bývá tím nejcennějším artiklem, vyplatí se trochu zainvestovat a vyjet si lanovkou Ankogelbahn do výšky 2.626 m (cena 180 ATS na osobu), což ušetří mnoho hodin šlapání do kopce. Výhodou je i to, že díky této časové úspoře se lze dostat relativně snadno do chaty Osnabrücker Hütte (2.022 m), do které jinak není šance za den dojít. Od konečné lanovky lze jít dvěma způsoby.

Jednodušší a bezpečnější cesta vede přes sedlo Grosseledscharte, kam se dá dostat zhruba za 4 a půl hodiny. Protože celá túra vede po letních značených cestách, které jsou v zimě těžko sledovatelné, je dobré si neustále hlídat cestu. Postup do sedla není náročný, jen zhruba v půli se přechází hřebínek, kde je třeba zvýšit opatrnost a je lepší sundat lyže.

Ze sedla se sjede lehkým traverzem doleva do malého kotle pod Ankogel a z něj přes tři hanky dolů k chatě (asi 40 min). Je nutné si dát pozor u třetího (posledního hanku), kde je v prostředku vodopád a je lepší se držet dostatečně vlevo.

Druhá varianta cesty od lanovky vede přes vrchol hory Ankogel (3.250 m). Je to podstatně náročnější výšlap, kde posledních 200 výškových metrů na vrchol se jde po vzdušném hřebínku obtížnosti 2–3. Výstup na vrchol trvá asi 7 hodin, ale hodně záleží na sněhových podmínkách. Standardní cesta z vrcholu je dále po hřebínku na ledovec Kleinendkees. Při pravé straně ledovce se sjíždí krásným sjezdem asi kilometr a pak se stočí doprava do již zmíněného malého kotle pod Ankogel (sjezd cca 25 min). Ti hodně odváží a zkušeni si mohou zkusit sjet východní stěnu Ankogelu, což je z vrcholu přímo dolů do malého kotle. Sjezd může být značně nebezpečný kvůli častým lavinám a vycínajícím skaliskům.

Nocovat v Osnabrücker Hütte je možné ve winterraumu, který je umístěn ve východní části chaty. Poskytuje 14 lůžek, základní vybavení a kamna (zhruba to samé poskytují i ostatní chaty).

Druhý den je nejnáročnější a nejdělsí a proto je lepší si přivstat. Od chaty je třeba nastoupat 930 výškových metrů do sedla Preimlscharte (2.953 m). Opět je dobré postup často kontrolovat s mapou. Hned za sedlem začíná ledovec Hochalmkees, který není těžké přejít. Důležité je ale určit správnou cestu na sedlo Steinerne Mannln (3.123 m), které je jedinou přístupovou cestou ke Giessener Hütte a současně se z něj uhýbá na Hochalmspitze. Pomůckou při jeho hledání může být nápadná skála připomínající viklan. Sedlo je z pravé strany této skály. Výstup na vrchol Hochalmspitze (3.360 m) trvá ze sedla asi hodinu a půl a obtížnost je obdobná jako na Ankogel. Doba výstupu však opět závisí na kvalitě sněhu. Při této túře si ale pokorenění vrcholu mohou dovolit jen opravdu zdatní a rychlí jedinci, protože od Osnabrücker Hütte až sem to normálně trvá zhruba 7 hodin.

Ze sedla Steinerne Mannln na jih čeká lahůdka. Nejdříve je nutné překonat 60metrový strmý

Kletterstaig, který v zimě, kdy jsou lana zapadlá, lze zdolat jedině slaňováním. Potom je již jen sjezdařská extáze. Nejdříve po strmém ledovci a pak po zvlněném svahu obtížnosti červené sjezdovky zhruba 1.000 výškových metrů k chatě (včetně slanění asi 2 hodiny). Při hledání chaty je třeba dávat pozor. Chata je na straně ke svahu zapuštěná do země a za šera ji lze snadno přehlédnout. Winterraum je asi 30 metrů nad ní v samostatném domečku.

Poslední úsek je poměrně snadný. Přetraverzuje se údolí na druhou stranu a vystoupí do sedla Kaponigtörl. Z něj už jen krásným sjezdem dolů do údolí. V případě nouze nebo dalšího zájmu si zasjezdovat se dá přenocovat v chatě A.V. Schmid Haus (winterraum je na straně k sedlu). Možnosti pro extrémní alpské lyžování je zde spousta od žlabů až po vrcholy. Při pokračování ve sjezdu je třeba si dát pozor kousek za chatou, kde jsou skály. Cesta v údolí vede vpravo, kde podleze čekají „krkonošské“ sjezdy houštinami a lesem.

Údolí Kaponigtal je dlouhé, ale při dostatečném množství sněhu se značná část dá sjet a zbytek lze ujit i bez pásů. Po příchodu na silnici lze k autu dojít nebo i dostopovat.

Celá túra zabere plně tři dny, ale je lepší si ponechat jeden rezervní pro případ zhoršeného počasí nebo nehody. Pro orientaci je nejlepší použít mapu Alpenverein č. 44 a hodí se i GPS pro případ zhoršené viditelnosti. Pokrytí mobilních telefonů je špatné, takže je lepší být připraven na všechno. Do výstroje kromě lyžařského nádobíčka je dobré přibalit lopatu, pípáky do lavin, mačky, cepín a samozřejmě lano, věci na ledovec, slaňování a pár smyček. Informace o počasí a lanovce lze najít na www.malnitz.at (včetně záběrů kamer). Ohledně lavin se mi nejvíce osvědčila stránka www.tiscover.com/partner/lawine/home/homeinfo. Hodí se i drobné šilinky, protože chaty se platí na místě do pokladničky. Na závěr je dobré připomenout, že celá tato oblast je národním parkem a chaty mohou fungovat jenom díky solidnosti návštěvníků. Naše chování by tomu tedy mělo odpovídat.

Text a foto: Šimon Budský

Ankogelgruppe

Biafo–Hispar odolal

Hodinky ukazují 4:45 ráno a do mých zmatených snů se násilně dere pípání. Ach jo, už to zase začíná. Následuje rituál činností, které byly stále stejné den za dnem, kilometr za kilometrem, výškový metr za výškovým metrem.

Sušené mlíko do vody. Vodu ohřát. Do vody vločky. Ovesnou kaši uvařit a nepřevrhnout do stanu. Vzbudit ostatní. Uvařit litr čaje na každého. Nasnídat se. Zabalit a vyrazit. Je úterý 12.9.2001 a jsme už čtvrtý den nad hranicí 4.000 metrů. Nebo je středa a je 15.9.2001? Uprostřed ledové pustiny sevřené mohutnými masívy Karakorámu to pro nás nebylo vůbec podstatné.

Začátkem října vyrazila do Karakorámu v Pákistánu skupina čtyř českých a jednoho slovenského horala se smíšenými trekařskými a lezeckými cíli. Načasování výpravy „Biafo–Hispar Travers“ bylo zamýšleno na samý konec léta – začátek podzimu za dvou důvodů. Jednak jsme se chtěli vyhnout skupinkám turistům obsluhovaných armádou nosičů (běžný poměr 1 masňák na 5 místních), A také jsme chtěli zachytit konec sezóny, kdy je sice větší zima, ale počasí je údajně stabilnější a příchod případného špatného počasí je pomalejší.

Hlavním cílem byl přechod největšího ledovcového systém Biafo–Hispar v celkové délce 140 km, který ve své polovině spolu s dalšími dvěma ledovci vytváří obrovskou plochu s rozlohou 77 čtverečních kilometrů a s maximální hloubkou ledu až 1.500 metrů. Ústím na tento zamrzlý oceán Lukpe Lawo je sedlo Hispar La, vysoké 5.100 m n.m. Přechod jsme chtěli uskutečnit bez mezipodpory a podpůrné skupiny pouze s místním průvodcem. Naše skupina měla dále na plánu výstupy na některé vrcholy ze strany ledovce Biafo. Aklimatizační výstup na vrchol Rash Peak 5.150 m n.m v oblasti Nagar, a několik dalších, většinou vícedenních treků.

Aklimatizačního vrcholu Rash Peak dosahuje celá skupina 8. září 2001 s naplněným očekávaných výhledů na K2 (v dálce a mlžném oparu) a okolní sedmičky Rakaposhi, Diran, Spantik (zblízka a bez mraků). Během aklimatizačního treku, ale i později, se nám velice osvědčily tyčinky s „pomalou energií“ a speciální instantní čaj od firmy ISO LINE, za což jí tímto děkujeme.

Během asi sedmnáctidenního traverzu ledovců Biafo–Hispar se naší oblíbenou zábavou kromě skotačení po ledovci, hledání cesty, obcházení trhlin, stavění kamenných ohrádek kolem stanů a občasných bouldrování nebo slézání kopců nad kempem i promyšlené a mnohdy dramatické přemlouvání našeho průvodce a jeho podpůrné skupiny, které se skládala ze 3 osobních nosičů, s jediným cílem, abychom pokračovali stále dále stylem FN (furt nahoru). Během častého sněžení a celkově špatných podmínek na ledovci jsme si dost vážili neobyčejné vlastnosti C.I.A.P polovičnicko lana nejmenovaného výrobce ze severovýchodní části naší země. S tím lanem by mohl třeba i čarovat David Koprřild a stejně by nenasáklo a ta lehkost (díky, Stando!). Každý další den děláme, že nevidíme tlakoměr, jak klesá a čerstvý sníh, jež přes noc připadl. V polovině přechodu pod základnou pro výstup do sedla jsme nuceni otočit a vrátit se stejnou cenou. Doufáme, že alespoň uspokojíme naše choutky po vrcholu na nějakém dostupnějším kopci blíže civilizaci. O tom, co se mezitím stalo, se dozvídáme až 23. září z Internetu. Po několika telefonátech domu a na ambasádu se rozhodujeme pobyt předčasně ukončit a následovat ostatní bílé v útěku do „bezpečného“ západního světa.

Za podporu děkujeme firmám ISO LINE a VERTICAL SPORTS.

Zdeněk Joska

POJIŠTĚNÍ LÉČEBNÝCH VÝLOH V ZAHRANIČÍ PRO HOROLEZCE pro rok 2002

Pojišťovna České spořitelny
Pojistná smlouva č. 7700000395

■ **Pojištěné osoby:** Členové ČHS, kteří mají na příslušný rok zaplacené známky ČHS.

■ **Rozsah pojištění:** Pojištění se vztahuje na pojistné události, ke kterým dojde mimo území ČR (tedy celosvětově), a u kterých horolezecký oddíl potvrdí, že k pojistné události došlo při pojištěné činnosti, tj. při akci sportovního charakteru, která souvisí s činností pojistníka (tedy s horolezectvím), přičemž cílem této činnosti není dosažení zisku.

Pojistná událost je vznik oprávněných nároků na náhradu nákladů v souvislosti s léčením úrazu nebo nemoci (včetně úrazů při dopravě, sportu atd.).

■ **Náklady se rozumí:**

- ambulantní lékařské ošetření
- ošetření a pobyt v nemocnici
- léky předepsané lékařem
- přeprava do nejbližší vhodné nemocnice
- náklady na repatriaci pojištěného popř. tělesných ostatků
- ošetření a plombování zubů v jednoduchém provedení
- náklady na záchrannou akci v případě ohrožení života pojištěného

■ **Nehradí se:**

- v případě nemocí a úrazů, ke kterým došlo při výtržnosti nebo trestné činnosti, při válečných událostech, sebevraždě, sebepoškození
- v případě požití alkoholu nebo drog se pojistné omezuje, krátí
- nadstandardní péče
- náklady na zjištění těhotenství, interrupce, jakékoliv komplikace po 6. měsíci těhotenství, porod, vyšetření a léčba neplodnosti, umělé oplodnění, léčení sterility a infertility
- náklady za pobyt v lázních, sanatoriích, léčebnách, ozdravných apod.
- náklady, které souvisí s výkony, které nebylo bezpodmínečně nutné provést jako např. preventivní prohlídky, profylaktické oč-

kování, kosmetické ošetření, chiropraktické výkony nebo terapie, úpravy zubů, zhotovení a opravy protéz, ortéz, brýlí, kontaktních čoček, naslouchacích přístrojů

■ v případě duševních nemocí či poruch (psychoanalytická a psychoterapeutická léčba)

■ v případě pohlavních nemocí či AIDS

■ náklady na provedení výkonů mimo zdravotnické zařízení, které neprovádí lékař nebo zdravotní sestra mající k výkonu kvalifikaci nebo na léčení, které není vědecky nebo lékařsky uznávané

■ náklady na léčebnou péči související s ošetřením onemocnění nebo úrazu, které existovaly před uzavřením pojistné smlouvy

■ náklady na ošetření lékařem, který je manželem(kou) pojištěného nebo je s ním v příbuzenském poměru

■ náklady na léčení či operaci chronického onemocnění, pokud nemoc během předchozích 12 měsíců vyžadovala hospitalizaci nebo byla na postupu nebo způsobila podstatné změny v užívání léků

■ náklady na zubní péči. Plní se pouze při poskytnutí první pomoci v neodkladných případech, maximálně do 150 DEM za jednu pojistnou událost

■ v případě nemocí a úrazů, ke kterým došlo při plachtění a létání všeho druhu, motoristických sportech, motorových sportech na sněhu a ledu, jakémkoliv sjíždění divoké vody a bojových sportech

■ **Plnění:**

■ kumulovaný limit na jednu pojistnou událost je 500.000 Kč, přičemž na záchrannou akci (vrtulník, horská služba) je limit 100.000 Kč

■ limit na ošetření zubů je 150 DEM

■ **Pojistné: 890 Kč na rok**

Pojištění platí od 1. ledna do 31. prosince 2002.

■ **Postup při pojistné události:**

Pojištěný je povinen každé léčení v nemocnici nahlásit do 5 dnů společnosti CORIS, Sdruže-

ní 2, 140 00 Praha 4 prostřednictvím nemocnice, která pacienta převzala. Telefonické kontakty na tuto asistenční službu budou uvedeny na kartičce pojištěnce. Služba 24 hod. denně v českém jazyce.

Pojištěný je povinen umožnit lékaři pojišťovny nahlédnutí do své zdravotní dokumentace.

K pojistné události se musí vyjádřit Český horolezecký svaz, proto je nutné podat zprávu o úrazu pokud možno ihned na sekretariát ČHS.

■ **Hlášení pojistné události**

Pojistné události se hlásí na jednotlivých zastoupeních Pojišťovny České spořitelny na příslušných

ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ pro rok 2002

Pojišťovna České spořitelny
Pojistná smlouva č. 590 0017 855

■ **Rozsah pojištění:** Pojištění se vztahuje na pojistné události, ke kterým dojde při horolezectví a činnostech s ním souvisejících.

■ **Pojistná událost:**

- a) smrt následkem úrazu
- b) trvalé následky úrazu

■ **Plnění:** V případě smrti: pojistná částka 50.000 Kč.

Za trvalé následky úrazu s progresivním plněním z pojistné částky 100.000 Kč.

Progrese – trvalých následků od 5.1 % tělesného poškození

Do 25 % včetně	Příslušné % z 100.000 Kč
Nad 25 % do 50 % včetně	Příslušné % z 200.000 Kč
Nad 50 % do 75 % včetně	Příslušné % z 300.000 Kč
Nad 75 % do 100 % včetně	Příslušné % z 400.000 Kč

formulářích (k vyzvednutí v pobočkách P-ČS). Na tomto formuláři potvrdí organizační složky (horolezecké oddíly), že k pojistné události došlo při pojištěné činnosti.

V případě, že náklady na ošetření byly uhrazeny v hotovosti, je třeba k uplatnění nároku předložit:

- a) vyplněný tiskopis „Oznámení pojistné události“
- b) lékařskou zprávu s diagnózou
- c) originály účtů za lékařské ošetření nebo léky se jménem a příjmením, označením druhu onemocnění, datem provedení úkonu a zřetelnou cenou.

■ **Pojistné: 230 Kč na rok, platné vždy od 1. ledna.**

■ **Hlášení pojistných událostí**

Bez zbytečných odkladů na formuláři (k vyzvednutí na pobočkách Pojišťovny České spořitelny) potvrzené lékařem zaslat spolu se zprávou o úrazu na ČHS. ČHS formulář potvrdí a odešle na adresu:

Pojišťovna České spořitelny, a.s. – centrála
Nám. Republiky 115
530 02 Pardubice
Tel. 040/605 1224

Instruktoři ČHS – POZOR!

Máte poslední možnost si na základě uzavřené smlouvy s výrobcí a dodavatelem materiálu firmou GORE objednat dotované bundy Warmpeace Canyon (materiál Windstopper) a Tilak Raptor Light (materiál třívrstvý GORE-TEX).

Informace o cenách dostanete na ČHS, způsob objednání a platby najdete na Internetu, metodika – informace pro instruktory.

Poslední objednávka se uzavírá k 31. 12. 2001.

■ Jak se pojistit!

POZOR – změna účtu na posílání pojistného!

■ Organizace pojištění přes oddíl

1. domluvit se se svými kamarády z oddílu a

2. sepsat seznam zájemců o pojištění s rodnými čísly a druhým pojištěním (léčebné výlohy, úrazové) – na přihlášce uveďte číslo a název oddílu

3. zaplatit pojistné na účet GE Capital Bank a.s. č.ú.

1727209504/0600, variabilní symbol 10006, specifický symbol – číslo oddílu a zaslat potvrzení o zaplacení pojistného spolu se seznamem na adresu ČHS (Český horolezecký svaz, Atletická 100/2, PS 40, 160 17 Praha 6)

4. na adresu vašeho oddílu (adresa předsedy nebo jiné kontaktní osoby) vám zašleme kartičky pojištěnce, které si v oddíle rozdělíte

■ Individuální přihlášení

Zaplatit pojistné na účet GE Capital Bank a.s., č.ú.

1727209504/0600, variabilní symbol 10006, specifický symbol – rodné číslo pojištěnce.

Zaslat jméno, příjmení, rodné číslo, název a číslo oddílu, potvrzení o zaplacení pojistného a adresu, na kterou má být kartička pojištěnce zaslána.

Přihlašovat se lze i během roku, ale pojištění bude platit vždy od uhrazení pojistného (v celoroční výši) do 31. prosince.

PLACENÍ ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ PRO ROK 2002

Vážení přátelé,

dočkali jsme se zásadní změny a od příštího roku se budeme jako členové ČHS prokazovat ne členskými průkazy se známkou, jak tomu bylo dosud, ale laminovanými kartičkami, které průkaz i známku na příslušný rok nahradí. Na kartičkách bude vyznačeno jméno, příjmení, r. č. a příslušnost k oddílu. Platnost bude jako dříve jen na příslušný rok, tj. od 1.1. do 31.12.

Princip objednávání zůstane stejný, předsedům pouze doporučuji objednávat kartičky jen pro členy, kteří opravdu zaplatili.

V případě, že budete chtít dodatečně již vystavenou kartičku stornovat, bude vás to stát nové poštovné 18 Kč a stornovací poplatek ve výši 20 Kč. (Samozřejmě za předpokladu, že kartičku ke stornování pošlete zpět.)

■ Základní princip

objednávání zůstává stejný:

a) poslat písemnou objednávku (poštou, faxem – 02/20513697 nebo e-mailem: info@horosvaz.cz), kde bude napsáno pro jaký oddíl, kolik a jakých příspěvků platíte.

b) platbu poslat na účet ČHS: 1727209-504/0600, variabilní symbol je 111, specifický symbol – číslo vašeho oddílu (najdete ho na www.horosvaz.cz)

c) kopii dokladu o platbě zaslat spolu s objednávkou, u e-mailové obj. stačí napsat, kdy, odkud a v jaké výši jste platbu odeslali

d) cena příspěvků pro rok 2002 stejná jako loni:

dospělí 250 Kč

mládež, stud., důchodci 120 Kč

poštovné ke každé objednávce 18 Kč

e) ke každé objednávce musí být přiložen seznam členů oddílu, pro které jsou kartičky objednávány

Seznam bude obsahovat:

■ jméno a příjmení

■ rodné číslo

■ jaký příspěvek dotyčný platí (250 Kč nebo 120 Kč)

f) registrační poplatky 50 Kč se platí:

■ v případě nové registrace u nového člena

■ v případě ztráty kartičky

■ v případě změny jména, příj. oddílu, kterou chcete ještě během roku zaregistrovat a vystavit novou kartičku

■ POZOR!

Pro rok 2002 je třeba opravdu nezapomenout na poštovné 18 Kč, dopisy budou objemnější a bez zaplaceného poštovného vám objednávku nevyřídíme.

Pokud do 14 dnů od objednání nedostanete kartičky, informujte se na ČHS, které náležitosti vám v objednávce chybějí.

Jarmila Ottová

Jirka Jíra – „Šáša“

* 7.10.1951 † 23.5.2001

Byli jsme spolu pětadvacet let. Když mi to smutné ráno policista řekl, že Jirka spadnul ze střechy a je v nemocnici se zlomenou pávní a dalším těžkým zraněním, odpověděla jsem, že se z toho vylíže jako vždycky. Jen mi blesklo hlavou: „No nazdar, za chvíli má jet do Jizerek jako lezeckej instruktor!“ Bohužel jsem se mylíla. Jirka zemřel po převozu do nemocnice. Pád z dvaadvacetimetrové výšky mu nejvíce poranil hlavu. Otevřela se karabina. Velká hasičská, lana z ní ani nešlo vyndat, a najednou se otevřela...

Doma po Jirkovi zůstalo šuple karabin, lana, která už v kletru neponese na skály, lodě, na kterých sjel snad všechny naše řeky, padák, na němž se vznášel „jako ore!“ (jak sám rád říkal), kolo, které má v sobě tisícovky kilometrů, a lyže. Ty miloval. Jak napadl první sníh, už běžel omrknout Jizerky a pak celou zimu nebyl doma k vidění. Krkonošská sedmdesátka, Jizerská padesátka, Šumavský maraton, Polevská lyže, Zlatý cepín, atd. atd. A jak slezl sníh, už tu byly závody „na suchu“. Vítězství, nebo jen radost ze závodu.

Snad největší Jirkovou láskou byly skály a hory. Vylezl na co přišel, s kamarády udělal spoustu krásných a těžkých cest. Skalák, Příhrazy a Prachov, Jizerky, Sušky a další a další, nebyla skalka, na kterou by nesáhl. Začínal kolem dvanácti, do skal ho přivedl pan Procházka – „starej“ Chroust. Brzy na to už Jirka lezl sám s jeho synem Honzou, pak s „Perryem“ Šírou, Kirfou, Zdenou Šindlerovou, Vládou Kuchařem, Ďaurinem a s dalšími ka-

marády. Potuloval se v Tatrách i Himálaji, Ťan-Šanu, v Alpách, na Korsice i jinde. Ale vždy po návratu povídal: „Já se vždycky tak těším domů!“

Přišla se s ním rozloučit spousta lidí. Někteří pajdali, jiní měli šrámy a odřeninny, to jak zapjeli smutek ze ztráty kamaráda. Jsem přesvědčená, že to byl osud. Teď určitě se svými kamarády „tam nahoře“ zdolává nebeské sedmy.

Míla – manželka

■

Šáša, rozesmátý kluk z naší ulice se slaměnou kšticí a permanentními „fousy“ od marmelády. Když s mým bráchou potají vzali špagát, pár smyček a karabin našemu tátovi a sami se vydali na Kápla, začala jejich horolezecká dráha. Jirkovi snad nebylo ani třináct, Honzovi o rok víc. Šáša byl všestranný talent, kromě lezení a běhání na suchu a lyžích mu narostla padáková křídla.

Prožil si i období s pitím a kouřením, ale jeho atletický dar od Boha to nikdy nezastavilo. Stačilo aby típnul, odložil půllitr – a často deklasoval i největší trénovance.

Od pití si uvědoměle odvykl, moc mu pomohla žena Míla. Pak už ani kapku! Obdivuhodně železnou vůli projevoval v hospodě, mezi tácky s čárkovým „seismogramem“ – celá parta pivko, on čaje.

Při výškařině, kterou se dlouhé roky s Kirfou živili, patřil k nejspolehlivějším partákům. Ironií osudu jeho rozesmátý život ukončila banální nehoda. Budeš nám chybět, Šášo!

Vláda – Chroust

Věc s kancelářskou sponkou

Kdo z nás asi před čtyřmi lety nevěřičně nezářel na novinku, která vypadala jako kříženec karabiny a kancelářské sponky, a která zapůsobila na trhu karabin jako převratná událost: drátové karabiny (wiregates). Dnes má již každý výrobce karabin model s drátěným zámkem v programu, ale jako první přišel na trh s touto novinkou Black Diamond. Už v roce 1993 držel Black Diamond první prototypy karabin s drátěným zámkem v ruce. Přednosti „wiregates“ byly již tenkrát zřetelné. Byly lehčí, prostší, jednoduše zapínatelné a stejně tak pevné jako tradiční zámků. Ale, bohužel, vypadaly dosti nedůvěryhodně. Dva roky trvalo než byly všechny pochybnosti smeteny ze stolu. Byly provedeny veškeré zkoušky pevnosti a také byla vyzkoušena jejich použitelnost v praxi. Resumé inženýrů z Black Diamond po provedení testu bylo: „Nyní je skutečně zámek z oceli nejpevnější část karabiny. Předtím, než praskne, dojde ke zničení celé karabiny.“

Jak se ukázalo, jsou wiregates použitelné ve všech situacích a jsou odolné vůči vnějším vlivům jako koroze, namrznutí nebo znečištění. Další velkou výhodou je profylaxe v případech, kdy stále znovu karabiny praskají, a který se nazývá „whiplash“.

Narazí-li při pádu karabina do skály, může se díky své setrvačnosti otevřít, takže dojde-li v tomto okamžiku k zatížení, může karabina prasknout. Menší hmotnost, objem a pevnější zámek tomu mohou zamezit.

Na úzkých vláknecích

Další, podle mého mínění důležitá, inovace má stejnou vadu jako „wiregates“: nevypadá zrovna důvěryhodně. Myšleny jsou úzké, 12 mm široké „Dyneema-smyčky“. Jsou stejně pevné jako jejich širší bratři z nylonu, vyznačují se ale nízkou hmotností, a podle našich zkušeností i lepším zacházením. Rozhodující přednost spočívá v příznivějším zatížení karabiny v případě pádu. Především v situaci, kdy dochází k zatížení při otevřeném zámku, leží oblast zatížení blíže optimu, přičemž expreskový set dosáhl vyšší pevnosti. Také při zavřeném

karabině se ukázaly rozdíly. Široké smyčky byly díky zakřivení karabiny zatěžovány nepříznivěji než smyčky úzké. To vede k většímu zatížení na hranách a ke ztrátě pevnosti.

Všeobecně platí při výběru expresní smyčky následující: karabina, do které se cvaká lano, by měla být aretována, aby nemohlo dojít k zatížení napříč. Toho může být docíleno buď speciální konstrukcí karabiny, nebo gumovým nástavcem.

Může být ještě menší?

Moderní expreskové sety váží dnes v průměru mezi 100 a 110 g. Opravdové „lehké váhy“ ale ubírají na váze ještě významněji drátěné zámků, dyneema, optimální tvar a menší rozměry toto umožňují. Absolutní špičkou mezi „lehkými váhami“ je se svými 80g „Neutrino set“ od Black Diamond. Když ho srovnáme s nejtěžším setem v našem testu, Kong guide, činí rozdíl 60 g. To, že se dá vytvořit lehká karabina i s normálním zámkem, dokazuje DMM se svým „Pro-clip“ nebo Salewa s „Hot colour“.

Může být o něco větší?

Více jistoty (větší pevnost, zvláštní konstrukce) ale více váží. Tak přináší již zmiňovaný „Kong guide“ obrovskou pevnost 30 kN v podélném směru. Další velmi významná hodnota, pevnost při otevřeném zámku, také velmi úzce souvisí s hmotností karabiny. U karabin ve střední třídě 100–110 g se pevnost při otevřeném zámku pohybuje od 9 kN do 10 kN. Více přináší už jen Double Hooker od HB a Caracho-Linie od Salewy. Rádi bychom též zmínili typ karabin, které mají zajištění proti otevření zámků. U modelu Carracho Vip dojde k blokování automaticky při zatížení, u Carracho Lock je nutno při zapínání lana zajistit pojistku ručně. Stejně funguje i Safety wire od Campu. Joker od Simonda je potřeba k zavěšení lana lehce naklonit. Jedná se o dobrý doplněk, na který si lze přes počáteční potíže zvyknout.

Dobře zacvaknout lano!

Ještě slovo na závěr: Všechny expreskové sety jsou zcela bezpečné, když se správně použijí. Zprv musí být karabina umístěna tak, aby na zámek netlačil žádný skalní výstupek a aby nebyly karabiny lámány na hranách. Dále je potřeba vždy karabinu umístit tak, že zámek karabiny nesmí směřovat do směru dalšího postupu, protože by mohlo dojít k samovolnému vycvaknutí lana z karabiny. K tomu může dojít zejména u karabin s pruhnutým zámkem.

Z časopisu Klettern 4/00

přeložil

Ondřej Johanovský
Hudy Sport Bynovec

Karabina s kódovaným zámkem

Nový patentově chráněný druh zámkové karabiny s vlastním kódováním se objeví v nejbližších dnech na pultech obchodů s horo vybavením. Pod vedením všeuměla a vynálezce Rudy Hájky z Pržna zhotovil podrobnou technickou dokumentaci Petr „Hřib“ Adámek. V současné

době probíhá náročná testování prvních prototypů vyrobených vsetínskými horolezci. Karabina se svými vlastnostmi neliší od výrobků renomovaných světových firem, novou dimenzí v lezení je však její novátorský zámkový mechanismus.

Jedná se o pokročilý typ zámkové karabiny s číselným kódem, kde je nežádoucí otevření při provozu zcela vyloučeno. „Menší problémy mohou lezcům se slabším zrakem působit poměrně drobné číslice na zámku, větší potíže pak nastanou pokud druho-

lezec zapomene číselnou kombinaci zámků,“ popisuje praktickou aplikaci Ruda Hájek. Vynálezce také spoléhá na dokonalou spolupráci lezecké dvojice, neboť případ, kdy prvolezec úmyslně nesdělí druholezci číselný kód nutný k otevření zámků, může mít pro celou lezeckou dvojici fatální následky.

Karabina šokovala svými vynikajícími vlastnostmi odbornou i laickou veřejnost na podzimním veletrhu Sport Prague a má největší šanci stát se trhákem jarní lezecké sezony v roce 2002.

Palič

PACLITE & XCR

V článku Gore přizbrojil na str. 12 letošní jarní Montany Plus jsme přinesli informace o nových materiálech, rozšiřujících řadu Gore-Tex: o extra lehkém dvouvrstvém Paclite a extra prodyšném třívrstevném XCR. Dnes již jsou zajímavé výrobky z nových „goračů“ i na našem trhu. Alpinus šije z obou, Tilak se zaměřil na ixcéerko.

Paclitovou bundu ke kratšímu ošmakování zapůjčil Alpinus, možnost vyzkoušet XCR na testovací větrovce poskytlo přímo vedení firmy Gore v německém Feldkirchenu-Westerhamu.

Alpinus Spectrum Paclite

Extrémně lehká a tenká bunda z dvouvrstvého laminátu z ripstopu Tremalzo a membrány Gore-Tex Paclite. Bunda zdařilého kratšího střihu má vše co má mít. Vytvarované rukávy s dlouhými ventilačními otvory v podpaží na zip plus lopuch, snadno ovladatelné lopuchové stahování manžet rukávů, čtyři kapsy (dvě větší vnější, dvě uvnitř), prodloužená záda, stahování spodního okraje bundy, dobře vyřešenou kapuci s kšiltíkem a křížovou regulací obvodu (svislým a vodorovným stahováním) i stahováním kolem obličeje.

Při bližším ohledání zjistíme rozdíly v krejčovně, dané jiným materiálem, zaujme i nezvyklý špuntíkovitý vzhled jeho rubové strany. V jarní Montaně plusce kdesi v povídání o vrstvách (str. 10) jsme si řekli, že bunda není v pořádku, pokud podšívka sahá až k dolnímu okraji či k hraně manžet. Nelekejte se ale, když prohlédnete šití „paklajtky“, kde se vnitřek s vnějškem stýká přímo v hraně! Žádná podšívka, která by mohla „knotovat“, tu

totiž není! Vnitřní stranu tvoří přímo rub laminátu, tedy prodyšná, nepromokavá a vodoodpudivá – a tedy nesavá – membrána Gore-Tex PaCLite. Vedle vlastní malé váhy a skladnosti materiálu je i takováto křečovina přínosem ke snížení váhy bundy a zlepšení sbalitelnosti.

Ve srovnání s „goráčovou“ klasikou je to hlavně klad PaCLite, na nějž je kladen důraz. Bunda Alpinus Spectrum se dá sbalit do hodně malého PaCLíčku a je skutečně lehounká, příjemně lehký je i pocit při nošení. Nejlehčí Gore-Texová bunda na trhu! Přitom nepromokavost třídy *Guaranteed To Keep You Dry*, velmi dobrá prodyšnost (RET 65) zhruba jako u klasického dvouvrstvého „goráče“, a tříletá záruka navrch. Co víc si tulák může přát?

Budme seriózní a dodejme, že PaCLite není učen pro nejtvrďší expediční zacházení, nesvědí mu odírání popruhy těžkého báglu apod. Ideální je pro vynavače vysoce pohybových aktivit, horské běžece apod. s pidibáglíky na zádech, pro něž je vedle „goráčové“ funkce a kvality *tím nejpodstatnějším malá váha* a objem.

Gore-Tex XCR Testing Jacket

Gore-Tex XCR je protipólem – nejvyšší mechanickou odolností je předurčen pro nejtvrďší nasazení, což je vykoupeno poněkud vyšší vahou i objemem. Něco za něco, že ano.

O nepromokavosti snad ani nemá cenu psát, ta je jasná, a jako vždy superspičková. Gore-Tex XCR je ovšem hitem díky své extrémní prodyšnosti (RET 55 – co je to RET viz M+ jaro 2001, str. 12), u „heavy“ materiálu pro nejvíce „heavy“ použití poněkud pradoxní fakt. Doposud totiž skoro vždy platilo, že lehčí a slabší rovná se prodyšnější,

Alpinus Spectrum

těžší a tlustší méně prodyšné (při zachování srovnatelnosti materiálu membrán či zátěrů). A najednou tady máme nejodolnější a nejprodyšnější v jednom. Inu, kdo umí, ten umí!

Testovací bundy z Gore-Texu XCR od Goreho nejsou ničím výjimečné – tedy *kromě* toho podstatného, *materiálu*. Firma je pro zkušebníky a publicisty všeho druhu nechala ušít u nejmenované křečovské dílny (podle visačky zjevně italské). Průměrně rozcapený český kapitalista-zbohatlík by o ni v krámě snad ani nezavadil. Ne že by byla křečovsky „odfiksovaná“, to ani náhodou (to by si přece Gore nedovolil!), do bundy neteče a je *Guaranteed To Keep You Dry* nejvyšší třídy *For Extreme Wet Weather*. Nemá ale vypracované detaily (považte, žádné větráky v podpaží!) a je barevně nenápadná (považte, není červenomodrožlutofialovězelená!). Účel světů prostředky, *jde o test ma-*

teriálu, nikoli střihu bundy, stahovaček či pomíjivých a vrtkavých módních záležitostí.

Odolnost a nepromokavost je jasná, zcela výjimečná a tudíž „ostře sledovanou“ vlastností Gore-Texu XCR je *extrémně vysoká prodyšnost*. Pojdme na ni. Tabulkové údaje z laboratorních testů mluví jasně (viz např. M+ jaro 2001 str. 12), prodyšnost o 25 % větší než dosavadní „goráče“.

Je tomu skutečně tak, jak praví firemní údaje a reklama? Je pravda, že v XCR jsem déle v nezapoceném komfortu? Platí zkratka XCR, **eXtended Comfort Range**? Laboratorně jsme nemohli ověřit, pan vydavatel doposud nepořídil potřebné zařízení (to by Montana musela vycházet sto let a kapitál akumulovat jen k tomuto účelu). Zbylo tedy to, co nás z pohledu praxe nejvíce zajímá, totiž vlastní kožka...

Hned zkraje budiž řečeno, že subjektivní hodnocení prodyšnosti je

velmi, velmi obtížné. Kde je hranice? Potím se už? Potím se hodně, nebo málo? Strašně závisí na vnějších podmínkách. Když se potím ve slabém bavlněném triku, jak bych se nepotil v XCR!? *Žádný*, ani ten nejprodyšnější materiál přece *není Air Conditioner*, to musíme mít stále na paměti!

Dokud jsou podmínky takové, že i standardní goráč „stíhá“ odparovat tělesnou vlhkost, rozdíl mezi novotou a klasikou asi nepocítíte. Přehazoval jsem bundy, starou a XCRku, a ve „stíhacích“ podmínkách mi to připadalo stejné. Tvrdit opak by mi přišlo jako pivní potažmo rybářská latina.

Pak mi svitlo jak na to, jak ověřit: za daných podmínek *ustálit* rychlost postupu tak, abych se ocitnul na hraně, kdy už už potřebuju bundu z „obyčejného“ Gore-Texu sundat, abych se nepotil „jako prasce“ nebo dokonce „jako vrata vodchlíva“. Pak se honem převléct do XCR a stejně rychle jako předtím (nebo stejně pomalu, v mém případě) se drásat do straně. Pak zase zpět do klasiky, pak zas znovu do XCR – to aby nešlo o chvilkové pocity čistě náhodné, ale o vyhodnocení statisticky relevantních „měření“. A ejhle, ono to XCR fakt funguje!

Jinými slovy, přednosti XCR se projeví především v podmínkách, v nichž už „dýchavičnější“ klasika nestihala – za větší vlhkosti vzduchu a/nebo v ne zcela mrazivých podmínkách, a/nebo při větší námaze. Tak si vyberte...

K problematice *prodyšnosti najdete více* v „historických“ *Montanách*: M 1/94: *Gore-Tex*; M 3/99: *Gore – legenda a skutečnost*; M 6/99: *Nepromokavost a prodyšnost; Montana Plus jaro-léto 2001*.

Vladimír Procházka

ilustrace od firem Alpinus a Gore

Opravná omylů

Na webu jsou zajímavé stránky www.sakal.stredozem.cz. Je mezi nimi i Kritický sborník – horolezecká opravná omylů, chyb a nejasností, copyright Horolezecký oddíl Sakal, T. K. Hoši systematicky vyhledávají kam se vloudivla chybička, čeří vodu a objevují nové otazníky. Zasloužné a chvályhodné, upřímně doporučujeme pozornosti všem horo&lezeckým brouzdalům na webu.

Některé opravenky v Kritickém sborníku ovšem nejsou tak bezchybné, jak bychom od opravný očekávali, vyžadují korektury nebo alespoň doplnění či vysvětlení. Jelikož se jich několik dotýká i materiálů otištěných v Montaně a ne všichni mají k webu blízko, formou dialogu na ně odpovídáme zde. Vybíráme (redakčně zkráceno):

SAKAL:

V „Příloze Metodické komise ČHS“ k 2. českému vydání knihy P. Schuberta „Bezpečnost a riziko na skále, sněhu a ledu“ je návod na vázaní dvojité dračí smyčky při použití sedacího a prsního úvazku zároveň. **Takto vázaná dračí smyčka může být problematická.**

ODPOVĚĎ:

Formulace je nepravdivá! **Takto vázaná dračí smyčka (rozuměj přesně takto podle obrázku v příloze Pit-knihy)** je totiž naprosto v pořádku! Problematická je teprve při chybném způsobu vázání, na jehož možnost nás vloni na jaře upozornil právě jeden ze „šakalů“ Tomáš Kublák. Vše jsme důkladně a detailně probrali v M 5/2000.

SAKAL:

Montana 1/2001, str. 28, Sebejištění při slaňování: Ve „Vysvětlení – Ad 1“ je uvedeno, že při připevnění prusíku pod osmou k nohavici sedáku je bezpečné. **Není bezpečné. Je to tak logické! Prusík se při slaňování používá proč? Aby se člověk zajistil pro případ, kdy selže slaňování. Když selže slaňování, tak co? Člověk zůstane viset v prusíku. Jak v něm ale bude viset, když jej bude mít připnutý na nohavici!? Vždyť se člověk převrátí hlavou dolů a zůstane viset za jednu nohu! Pokud někomu není jasné, jak může slaňovací pomůcka selhat, jsou mimo jiné možné tyto případy:**

1. Omylem nedozavřený zámek karabiny z důvodu zatažení šroubovací pojistky ve stavu otevřeného zámku (pojistka brání uzavření zámku). Během slaňování se může slaňovací osma vysmeknout ven z karabiny.

2. Slaňuje-li se po karabině HMS s poloviční lodní smyčkou, může se oplet lana zachytit o pojistku zámku karabiny (jak šroubovacích, tak automatických) a tah lana pak otevře zámek karabiny. Poté dojde k rozpletení poloviční lodní smyčky (viz P. Schubert, Bezpečnost a riziko..., str.114–115 v 1. českém vydání).

3. Je-li použita na připevnění slaňovací pomůcky k sedáku karabina bez pojistky, může se při chvilkovém nadlehčení lezce osma vysmeknout ven z karabiny při bočním tahu lana (viz P. Schubert, Bezpečnost a riziko..., str. 112 v 1. českém vydání).

Tedy závěrem: **pojistný prusík vždy připevňovat k sedáku tak, aby do něj šlo odsednout!!!**

ODPOVĚĎ:

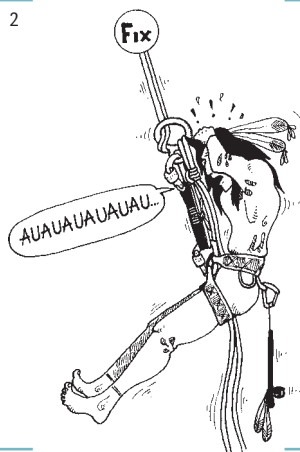
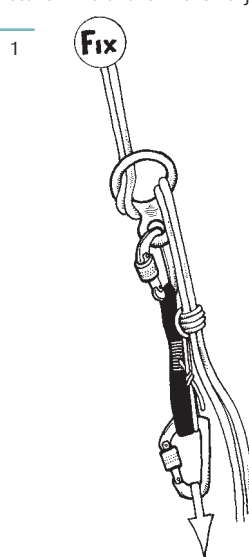
Trefa do černého! Sebejištění v M 1/2001 vychází ze základního požadavku a předpokladu, že slaňovač vyloučí nebezpečí, která Sakal uvádí pod body 1., 2. a 3. a podobná. Vyloučit se dají – a každý by na to měl dbát a umět (jak, viz níže).

Pokud je vyloučit přece jen nelze, Šakali mají pravdu a je dobře cvaknout prusíka do centrálního jisticího/slaňovacího oka úvazu. Je k tomu ale nutno dodat na co již www.sakal.net neupozorňuje, totiž že prusík tady musí být superbetelný – s rezervou nosnosti, a předem vyzkoušený, aby v případě nutnosti a na daném laně okamžitě blokoval! Pokud ne, při klouzání po laně pod plným zatížením vahou těla, navíc s příp. dynamickým zhupem, se může přetavit. Takové případy se vyskytly.

Zkrátka a dobře, za nejbezpečnější považujeme stav, kdy je trvale ve hře slaňovadlo a prusík pod ním pouze jistí selhání brzdicí ruky. Pak je jedno, zda je prusík cvaknutý do centrálního jisticího oka nebo nohavice. Osobně jsem i nadále advokátem druhého případu, neboť má své výhody:

- Osmu je většinou možno cvaknout přímo do jisticího oka, bez nutnosti prodloužení závěsu a přitom bez nebezpečí, že do ní prusík od nohavice zajede (je-li krátký „akorát“).
- Osma umístěná níže znamená menší riziko zachycení vlasů.
- Prusík je bokem a lépe se s ním manipuluje, při puštění brz-

dicí ruky se závěs osmy, lano a prusík nezdrnou do jedné lajny jako v případě „všechno uprostřed“ (jako na obr. 1 a 2), většinou se po zatažení lze snáze znovu rozjet.

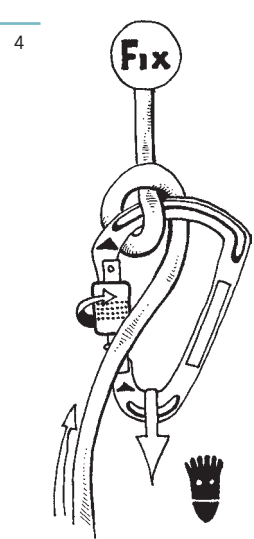
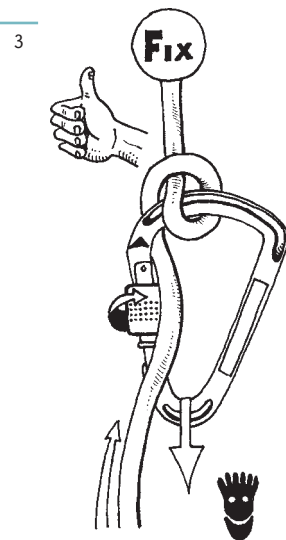

Důkazem toho, že nebezpečí podle bodů 1. + 2. + 3. a podobná lze vyloučit, může být i to, že jsem se doposud nepřerazil (no, abych to nezakřik!) – a na osmě visím od přisednutí z Dülfera do sedáku, což je víc než čtvstoletí. Jak na to?

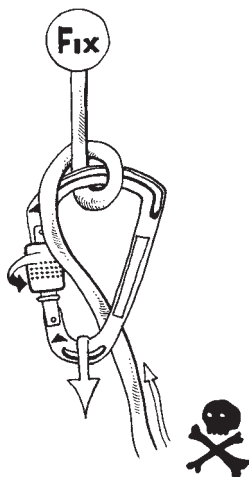
Ad 1. Vypěstovat si reflex sebekontroly – před nasednutím omrknout nejen správné cvaknutí osmy, ale také zavěšení lana! Cvakat osmu do 2 karabin. Hodí se i v případě, že ztratíme šroubovačku – cvakneme obyčejné karabiny se zámkem otočenými na opačné strany. Abych nevypadnul ze slaňby při nasedání, mám nejpodstatnější betelnou zábranu – sebejištění, odsedávák. Dostatečně dlouhé a spolehlivé sebejištění umožňuje v klidu nasadit osmu na lano, přicvaknout k úvazu, zašroubovat pojistku, nainstalovat prusíka, lano dotáhnout a posadit se do osmy, tím vyloučit dodatečně sklouznutí osmy na zámek karabiny apod. (v trvalém tahu se už nic takového nestane), vše překontrolovat – a teprve PAK odcvaknout

odsedávák od štanďu. Takhle by to mělo vypadat vždy – a přání šťastné cesty nebude znít ironicky či jízlivě!

Ad 2. Slaňovat pomocí poloviční lodní smyčky v karabině HMS bychom měli považovat za nouzovku (karabina trpí, častým používáním klesá její nostnost). Když už tento způsob použijeme (např. v horách, když se nevyplatí vláčet osmu kvůli 20 m slaňby na kilometrovém sestupu), zapojme hlavu. Máme 2 varianty poloviční lodní smyčky, levou a pravou, a každou z nich můžeme do karabiny cvaknout jedním nebo druhým „bokem“ – celkem 4 možnosti. Z hlediska pevnostního jsou lepší ty dvě, u nichž je nosný ohyb zatížením pololodky odvrácen od zámku karabiny (obr. 3 a 5, k zámku je přikloněn ohyb vedoucí k volnému konci lana). Sledujme však především směr klouzání lana karabinou – máme 2 možnosti, u nichž lano pojistku zámku neuvolňuje, ale naopak! Samozřejmě závisí na typu pojistky, resp. na smyslu jejího utahování. U běžných šroubovaček s pravotočivým závitem jsou bezpečně „utahující“ případy podle obr. 3 a 4 – „povolovávky“ jsou na obr. 5 a 6.

5

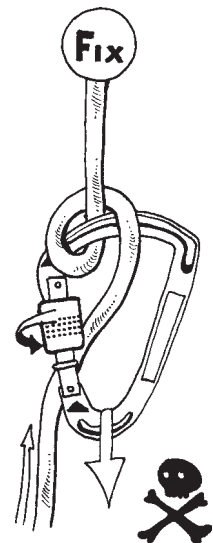

Příloha Pit-knihy). To hrozí spíše při jištění, kde se lano střídavě povoluje a dobírá. Při slaňbě tomu zabráníme „nasedáním“ s postupným zatěžováním osmy pod plnou sebekontrolou. Nebezpečí lze dále zmenšit otočením karabiny širším koncem do úvazu, užším do osmy. Když už osma na zámek sklouzne, páčení karabinu neotevřívá ale zavírá, čistě teoreticky by měla vydržet tolik co uvedeno napříč přes zámek.

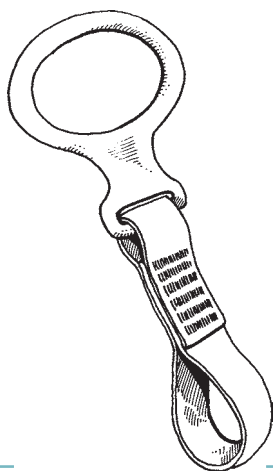
Nebezpečí páčení zámku snižuje nový typ osmy se všírou expreskou, která tvoří ohebný kloub (obr. 8).

● Co dělat, aby osma neskouzla na zámek? Nemáme-li Belay

6

8

A opět sebekontrolu, zkusit si na štandu, než se naostro rozjedou! Bezva technickým řešením je plastová „závora“, která kryje zcela zašroubovanou pojistku karabiny DMM Belay Master (obr. 7). Vylučuje i zatěžování napříč nebo páčení zámku osmou. Při nedocvaknutí zámku nebo neúplném zašroubování pojistky nelze zaklapnout závora, máme i hmatovou kontrolu zda je vše O.K. Ideální jisticí a slaňovací karabina!

Master, osmu zafixujeme na správném místě karabiny, pro slaňbu nejlépe v nosném ohybu na straně „pantu“ zámku (otevřovací konec zámku směrem k úvazu). Některé osmy pro tento účel mají plastovou „vycpávku“ malého oka. U běžné osmy si lze pomoci třeba vypěněním malého oka okolo předem usazené karabiny stavařskou hmotou k těsnění oken apod. Nejjednodušší je přichytit osmu v ohybu karabiny pevnější gumou. Ať už máme to či

7

Ad 3. Totéž jako pod Ad 1., tuto situaci řeší zdvojení a sebekontrola, stejně jako zrušení štandového sebeištění až poté!

● Čihají na nás ale ještě další nebezpečí, jako např. prolomení fórovější pojistky páčením osmy, sklouznuvší na zámek (viz zmíněná

ono, se sestavou osma-karabina při navlékání a sudavání lana manipulujeme jako se samotnou osmou. A má to výhodu, na rozdíl od samotné osmy se karabinoosmové dvojče lépe drží a spíše jej neupustíme, když je osma horká nebo prstíky mrazem zkřehlé.

● A co dělat, abych osmu neztratil (a nemusel pak nouzově slaňovat přes HMS s nebezpečím podle bodu 2)? Některé osmy jsou vybaveny ouškem pro pomocnou šňůru, trvale přivázanou k úvazu – rozuměj „furt“ během všech manipulací. Když nemám, mohu postupovat třeba následovně. Osmu (nebo karabinoosmové dvojče) nejprve libovolnou rezervní karabinou přicvaknu za větší oko ke smyčce přes rameno či šňůře od úvazu. Pak normálně nasadím lano a přicvaknu slaňovadlo k úvazu, antiztrátové přicvaknutí totiž žádné manipulaci nebrání. Teprve pak je odcvaknu – při šikovném a pozorném provedení dokonce antiztrátka může zůstat přicvaknuta i během jízdy a posloužit na dalším štandu.

SAKAL:

V „Příloze Metodické komise ČHS“ k 2. českému vydání knihy P. Schuberta „Bezpečnost a riziko na skále, sněhu a ledu“ na str. 13 je o karabinách s drátěným zámkem. Ve chvále drátěných zámků zaniklo, co je hlavním problémem. Je to prasknutí těla karabiny při zatížení s otevřeným zámkem. A to může postihnout i karabiny s drátěným zámkem. Rozfázovaný obrázek, znázorňující rozdíl doby otevření zámku u karabiny s klasickým trubkovým zámkem, a u karabiny s drátěným zámkem, je hezký. Ale skutečnou podstatou problému je, že k otevření zámku dojde nárazem karabiny na skálu právě ve stejném okamžiku, kdy dochází k zachycení pádu lanem. Jedná-li se o lehkou karabinu, jenž má nosnost s otevřeným zámkem 7 kN, může k prasknutí těla karabiny dojít kdoví třeba už 0,0012 sec či 0,0020 sec po zachycení pádu, a pak už je jedno, jestli karabina měla drátěný zámek, nebo klasický. Praskne tak jako tak.

ODPOVĚĎ:

Že by k otevření zámku docházelo vždy v okamžiku zachycení pádu lanem a karabina také vždy praskla? Ale to přece není pravda – kdyby byla, to by bouráků s ruplymi karabinami bylo mnohem víc, ne? V provozu jsou i mraky starších karabin s nižší nosností...

Při pádu prvolezce přece většinou nejprve dojde k uvolnění lana, expresky plácnou o skálu, a pak teprve začíná brát lano. V těchto okamžicích dochází často k jeho rozkmitání, které samo o sobě dokáže otevřít zámek karabiny i bez cvaknutí do skály (efekt prasknutí bičem). Vý-

hoda drátěného zámku s nižší setrvačnou hmotou, s menší šancí na otevření a mnohem rychlejším návratem do zavřeného stavu, je proto evidentní! Případů, kdy pád zachytí otevřená drátěnka bude nesporně mnohem méně než u karabin s klasickým zámkem.

Ano, když už drbu dostane otevřená, je jedno jestli šlo o drát nebo klasiku. Zda praskne či nepraskne pak závisí na parametrech pádu a odolnosti tílka karabiny. V příloze prezentované HotWire mají ovšem nosnost výrazně vyšší než v předchozím odstavci Sakalu.

SAKAL:

Nebezpečí lze čelit zvýšením nosnosti karabiny ve stavu s otevřeným zámkem, a to, jak doporučuje P. Schubert, na alespoň 10 kN. To má ale za následek zmohtnutí karabiny a zvýšení její hmotnosti, což je nepříjemné. A teprve zde je skutečná výhoda karabin s drátěným zámkem! Ušetření materiálu a snížení hmotnosti.

ODPOVĚĎ:

O výhodě úspory váhy se přeče v příloze píše. Je jistě důležitá, ale nepovažujeme ji za hlavní – tou bezpochyby zůstává omezení „whiplash“ efektu. Stejně tak se tam píše o lepším poměru nosnosti k vlastní váze drátěnek.

Ano, požadavek na co nejvyšší nosnost s otevřeným zámkem je logický. Mluvit ale o zmohtnutí karabiny zrovna v souvislosti s drátěnkami HotWire uvedenými v Příloze není zcela košer – Horké Dráty jsou kompaktní, lehké a přitom velmi nosné. S otevřeným zámkem jich naprostá většina vydrží až do 10 kN; jen proto, že Black Diamond používá nejpřísnější metodu 3-sigma vyhodnocení zkoušek a procento vzorků o pár daN spadlo pod 10 kN, všechny HotWire mají seriózně a s rezervou deklarováno 9 kN s otevřeným zámkem. Při 44 g váhy stále špice!

SAKAL:

Jinak úplným a konečným řešením, kterým lze zabránit nechtěnému otevření zámku karabiny, je používat karabinu s pojistkou. Pro pohodlnost je dobré, aby závit pojistné matice byl hodně vzestupný, stačí pak jedno

dvojí otočení, a pojistka je zatažena.

ODPOVĚĎ:

Bohužel pojistka na „postupkách“ se nikdy příliš neujala, manipulace s ní stoupače obtěžuje a zdržuje. A závit s velkým stoupáním má i nevýhodu, bývá náchylnější k samovolnému pootočení a částečnému zablokování zámku bimbáním na úvazu – před cvaknutím nutno poodšroubovat. Když teče magi, jistě minus z hlediska bezpečnosti, o kterou jde.

SAKAL:

Ještě malý dovětek k drátěným zámkům. Při zatížení napříč vydrží bez úhony. Ale lano ne! Dojde-li při zachycení pádu k ohnutí lana přes tenké drátky drátěného zámku, určitě se lano poškodí, a pak je nutno lano vyřadit, nebo poškozenou část odříznout, a mít kratší lano.

ODPOVĚĎ:

Zní to logicky, lano při ostřejším ohybu jistě nejasá, ale trochu to je fakty nepodložené malování čerta na zeď. Řekneme-li, že drátěný zámeček napříč vydrží bez úhony ale lano ne, musíme říci při jakém zatížení – to i to.

Black Diamond provedl intenzivní testy s lanem průměru 10 mm vedeným přes drátěný i klasický zámeček při příčném zatěžování. Věřte nevěřte, i zde se projevila výhoda drátu. Vnitřek karabiny je totiž všude hladký, lano po něm klouže, zatímco ostřejší hranky klasického zámku v oblasti „pantu“ mohou způsobit poškození opletu. Podle sdělení firmy nedochází k vážnému poškození lana při zatížení pod 11,5 kN. Větší zatížení má za následek poškození lana bez ohledu na typ zámku, u drátu i kulatiny!

To jsou ovšem lab testy zámeků samotných, aby se zjistilo co snese lano. A teď zapojme úvahu. Kolik vydrží karabina napříč? 7 kN, 8 nebo 9? V naprosté většině případů jsou to hodnoty zřetelně nižší než lano likvidující – je zjevné že karabina napříč odejde dřív než lano. Ale nebagatelizujme, karabina napříč je vždy špatně, pokud možno takovým případům zamezit!

Vladimír Procházka
Kresby Jarda Juda,
foto DMM Wales

kýbl

Záludný monzun

Venku vrcholila zatím poslední vlna letošního letního evropského monzunu. Neustávající jemný déšť proměňoval krajinu ve vlhkostí přesycenou houbu a vyhlídky na lezení se stávaly naprosto iluzorními. Ani stokrát ohrané nejlepší lezecké video mě nedokázalo zabavit a protokoly o prvovýstupu tentokrát nemohly být vyplněny důkladněji. Lezecké cajky ležely vzorově urovnány, naostřeny, opraveny a ošetřeny na svých místech a ani po důkladné prohlídce jsem nevymyslel nějaké nové vylepšení. Mou další duševní potravou tohoto pošmourného víkendu se tedy staly staré Jamesáky, Ádrbny a Montany.

Nalezl jsem v té zaprášené hromadě zapomenuté literatury a mírně vyčichlých informací opravdové perly, jako nádherně zacyklenou povídku Paula Pritcharda Wen Zawn (Jamesák 4/97), úsměvnou Pialovu historiku Mliečny zub (tamtéž), prokousal jsem se vesměs mizernými slovenskými básněmi o horolezectví k nádherným článkům mého oblíbence Igora Kollera, poučil se o tatranských stěnách i výzbroji do ledu a mimo chodem jsem našel pohřešovaný památný průvodce na Qualido a Eskudo (Jamesák 2/96), který jsem po dramatickém slaňování vodopády v prudké bouři pečlivě sušil na našem stanu pod „Asteroidy“. Bylo to prostě nádherné odpoledne a teprve k večeru jsem se Jamesáky prokousal ke starým Montanám.

Víte, že rubrika Galerie pravidelně živená Jirkou Novákem funguje už šest let a za tu dobu nám představila víc než tři desítky nejlepších alpských stěn? Pročítal jsem ji do pozdně nočních hodin. Obsahuje opravdové skvosty: La Meije, Sassolungo, Petit dru, Grandes Jorasses nebo Pizzo Cengalo. Vedle těchle „profláknutých“ hvězdných stěn nám ovšem Jirka servíruje i nádherné lezecké lahůdky mediálně poměrně neznámé.

Třeba severní stěna Rocchety Alta di Bosconero (M 3/99). Ještě teď před sebou vidím tu pě-

šinku opravdu černým lesem s kvetoucími štědřenci, kterou jsme šlapali od silnice pod nádhernou 600 metrů vysokou svíslou stěnu! A jako bych znovu slyšel svistot kavčat padajících se složenými křídly podél té stěny. My jsme však s Kamčou stouपालi vzhůru impozantní cestou „Via delle Grole“. Tehdy to bylo na hranici našich možností. Nebyť jeho, asi bych to nedal. Kamčovi už za ten zážitek nepoděkuju. Neviděli jsme se dlouho a on se pak jednou nevrátil ze zimních Tater.

Nebo Torre Venezia (M 4/97), moje první alpská túra. Stouपालi jsme tenkrát s Modrákem a Brčkem stěnou na jediném laně klasickou cestou snad celý den a já poprvé viděl jak vypadají modřínky, krávy a človičci z výšky čtyř set metrů. Ve vrcholové suti i na policích ve stěně kvetly něžně žluté máky. Při nočním návratu se nám ve chřípí míсила vůně hvozdíků a rozšlápnutých kravinců. Tady jsem se naplno zamiloval do hor.

Prostě jak říkám: samé lahůdky. Myslím že propagací těchto alpských skvostů udělal Jirka Novák pro české horolezectví za těch šest let hromadu nenápadné mravenčí práce. Za ni i za ten hezký „monzunový“ večer mu děkuju.

Dalibor „Motl“ Moták

Co může být horšího?

Co může být pro lezce horšího, než když se nad Ádrem přežene vydatný deštík? Pískovec se sacucne jak houba a ambice jsou ty tam. Lezecké harampádí putuje do bágla a v místních hospůdkách začíná být plno.

Po celotýdenním blázcinci ve městě se mi v pátek pozdě večer konečně daří dorazit do Ádru. S radostí zalézám do spacáku a už přemýšlím, co zítra „dáme“. „Mohli bychom začít na Křížáku, pak za písák na Tyroláky,“ další detaily nestačím domyslet a už zařezávám.

Ráno mne první sluneční paprsky vytahují ze spacáku a po jednom kafičku už mi chybí jen lezení. „Těžké svině“ se sebezapřením putují na záda a jdeme stoupat na Křížák.

Nalézám do cesty. Trochu se mi zdá vlhká. Sám sebe ale hned přesvědčuji, že s nalezenými metry se to změní. Touha po lezení je silnější než ochota přiznat si fakt, že je tady více vody, než je zdrávo. „Však lezeme na slunku, za chvíli to oschne!“ Ruce si pociťivě balím do maglajzu a metr po metru získávám cestu na svou stranu. Zjišťuji, že se dá na písku lézt, i když je „trochu“ mokrá. Tenčí chyty nabírám opatrněji, do dírek napráším více maglajzu a je to – heuréka. „To jsem na to vyrál,“ oslavuji sám sebe. Kdybych měl dva dny čekat, až skály oschnou, tak to bych to mohl rovnou zabalit a jet domů. Vždyť to bude až někdy v neděli večer! Já jsem ale přijel do Ádru lézt!

Je to paráda, to lezení v Ádru!!!
Heuréka.

Jak to zjistili, že se minimálně dva dny po dešti na „píscích“ nemá lézt? A kdo si to vůbec dovoluje tvrdit? Ba co více, dokonce to napsat do pravidel pískovcového lezení.

Asi to byli lidi – lezci, kteří byli ve skalách docela často a prostě to vysledovali. Snad to i byli lidi – lezci, kteří na to měli vzdělání jako že něco takového tvrdit. Zjistili, že mokrá (resp. vlhká) pískovec snadno praská, nemá takovou tvrdost a snadno se oleze. Co s tím?

Když v cestě někdo napraskne chyt, tak ten pak může s někým upadnout i po vyschnutí, což může být pro prvolezce velice nepříjemné (zvláště při frekvenci jištění v Ádru a na písku vůbec). Jestliže v cestě upadne chyt, tak tam není a cesta se často nedá ani lézt, nebo jen s velkými problémy (viz klenba na Zámku).

Co to znamená, že se pískovec „oleze“? Po minimálním studiu tohoto materiálu se člověk dozví, že pískovec není všude stejně tvrdý. Snadno přijde na to, že po odstranění povrchu („vrchní

slupky“) se dostane k celkem droblivému materiálu. V praxi to znamená, že olezené stupy a chyty jsou pak solivé, špatně se na ně šlape, špatně se za ně bere zkrátka je to potom trochu odporná cesta.

A přece je stále více borců, kteří na to...!

Páni lezci a lezkyně, buďte trochu více tolerantní k našim pískům, moc jich na světě není a byla by škoda si je zpravit! Tak ty nesnáším dny, kdy sedím v Ádru na zadku a čekám, až skály oschnou, ale jinak to nejde. Když už to nevydržíte, jděte si zabouldrovat do nějakých převisů, odjeďte na vápno nebo na umělou stěnu.

V okolí Malých Svatoňovic se nachází méně známá lezecká oblast Čížkovy kameny (najdete v každé turistické mapě). Skála zde osychá zpravidla mnohem rychleji (asi tak do jednoho dne po dešti) a je mnohem tvrdší. Dá se zde taky docela dobře zabouldrovat. Zkuste to někdy jako alternativu. Třeba to ukojí vaše lezecké tužby.

Jednodušeji už to říct nejde. Přeji věčně suché písky!

Roman Cuberek

Staré trendy v Tatrách

Koncem srpna nás přivítala vždy přátelská Brnčála a okolní štítů, zdálo se, též. A to otázkou: „Tak který z Posledních Velkých Problémů letos vyřešíte? Kde se zapíšete do dějin horolezení?“ Po inventuře našich akutních a chronických chorob, byla volba jasná. Žádné ex-trémy, ale důsledný in-trém. A hned nad Červeným plesem jedna Velká Výzva. Ano! Nižná Žeruchova cestou zezdola až nahoru. Netřeba nám Kroutila k bloudění, netřeba Puši Puškáše! Tady, mámo, je nějaké pilířek jdeme! Hned první délka prověřila naše lezecké schopnosti. Šindelovitě vrstvené chyty, ne šindele spíš perníček: „To já né, to větříček, Jeníček a Mařenka, teda Helenka.“ V druhé jsem málem ztratil lezačku. Kupovat si lezky o dvě čísla větší asi už nebudu, i když

pohodlí a dvoje vlněné ponožky k lezbě patří. V třetí délce jsme se probíjeli travou až do pasu, ale klíčová délka měla teprve přijít. Můj krok za hranu byl podoben jinému mému životnímu kroku – prvnímu manželství. Totální oslovina!!! „Kerej vůl říkal, že převislé trávy nejsou?! Tady jsou i převislé sutě! Něco do rubriky ‚pálivé šity‘. Teď tu sekvenci pohybů: nebeská pata za nadějně vypadající drn, druhá noha se špičkou zarývá do zeminy. Ruka dynamicky po ááá lokr. ‚Mámo sorráč.‘ Kosovka na stisk to vyřešila, výšvih byl překonán a hele, borůvky i houby. He! Leoši i Ty da Svinči, co se právě trápíte v Červených převisích. Můžete snad takto užívatí darů hor?!“ Ať žije intrém!

Ani nepřízeň počasí nás nemůže zaskočit. Jsme připraveni. Vlněné (celovole) tepláky jsem nakoupil v luxusním obchodě pro dámy na Václaváku vyprodávali je za necelou stovku. Nakoupil jsem šestery a dodnes nechápu, proč na mne prodavačky nezavolaly mravnostní policii. Zbytek z plus minus bavlny (stromvole) dodal se slevou náš šlechtěný dobrodinec, velkostátník pan Huyeng Dong. „Prima kvalita“ a na rozdíl od všech „texů“ je v tom člověk mokrá jen když prší. A co by to bylo za tatranský výstup bez řádně slizkého „kominíka“. A pak dokonce i pevné kamení! No, podívejme! Tož dál, výš! Hore, hore! Kde je vůl, je i cesta. Náš postup byl tak rychlý, že jsme se ve vrcholových partiích octli o hodně dřív, nežli další v stěně operující party Jamesu. To je v lámavé skále to nejdůležitější. Být nejvyšš. „Ale co to, mámo? Aha, ta prokletá artritida. Už neprotáhneš lano jistidlem. To vyřešíme. Sedni si sem a lana si nevšímej. Já hupky, šupky, přes hory, přes doły, mé zlaté parohy, 50 metrů, hhhhhh-děviny do teplejch ‚Pojď, jistím!‘“

No, a už není kam stoupat. Žeruchova pustila. Slza štěstí na mužné líci, na ženské líci také. Dokázali jsme to. Joj!

Cestou dolů jsme využili borháků a kruhů, které se v Tatrách množí jak slintavka ve stá-

● **Horolezecký oddíl Hejnice pořádá 12. ročník**

SILVESTROVSKÝCH HOROLEZECKÝCH ZÁVODŮ

Termín:
sobota 29. prosince 2001

Místo:
umělá stěna v tělocvičně ZŠ v Hejnicích (okres Liberec)

Čas:
prezentace do 9:00, pak start mládeže, poté ženy, muži

Kategorie:
chlapci a dívky roč. 1986 a mladší, muži, ženy

Pravidla:
lezení na obtížnost, upřesněna na startu, mládež a ženy jednokolově, muži dvoukolově

Startovné:
mládež + ženy: 20 Kč
muži: 40 Kč

Závodníci z kategorie mládež mohou startovat i mezi dospělými!!

Další informace:
J.Kašpar,
tel. 0427/322554
e-mail:
kaspiny.j@worldonline.cz

● **Banff Mountain film festival**

je dalším festivalem, na němž uspěl film „Jump!“. Snímek A. Hilla a J. Catta si odnesl nejvyšší ocenění v kategorii „Horské sporty“.

-bkr-

● **ispo 2002 zima:**

Dynamičtější, kreativnější, šířeji a lépe obsazen

Od soboty 2. do úterka 5. února 2002 bude Nové výstaviště Mnichov se svými 16 halami a dohromady 160.000 m² výstavní plochy do posledního místa obsazeno; k účasti na veletrhu **ispo 2002 zima**, 56. mezinárodním odborném veletrhu sportovního zboží a sportovní módy, se již přihlásilo 1.500 vystavovatelů ze 45 zemí.

Tímto se veletrh **ispo 2002 zima** stává jednou z nejdůležitějších událostí v odvětví: světovou informační přehlídkou nových produktů, vývoje hardware a nových sportovních kolekcí.

k ý b l

dě bravu. (Vzdělaná máma se vždy zlobí, říká-li kruh, když je to přeci „rotační anuloid“.) Já osobně bych vyrval vše železné a prodal. Za utržený peníz bych nechal instalovat v dolinách ty detektory na železo. Jen čoky a frendy né. Stačí smyce! Ale je mi jasné, že jako koala, deštné pralesy, lámové v Tibetu a vlastně tahle civilizace, jsem odsouzen k vyhynutí. A tak jsme po nich slanili.

Další náš výstup vedl na Koží štít. Též způsobem: kudy to pusť. Proč mne přitahuje zvláště Koží? Po prostudování díla S. Freuda je mi to jasné.

Pro následovníky údaje o cestách: nástup v Červené dolince (jmenuje-li se tak ještě) tam, kde začíná skála a výstup končí, když už to nejde výš. Nebezpečí krom střechovitých drnových převisů (motyčku s sebou) představuje bloudění v trávě, či kosodřevinovém lese (srp a pilku sebou, srp a kladivo, ne pilku, ne Pilku!). Dále hrozí otrava nalezenými houbami a u více se potících lezců napadení žárlivým kamzičím samcem. Já osobně potkal v cestě jen samice a ty byly mým tělesným puchem zaskočený, zdálo se, mile. Největším nebezpečím je ovšem vlastní blbost, odvěký nepřítel horolezců. Klasifikace je II-VI UIAA, II-III-VI+ Tatranské, I+ - IV+ Nové Tatranské a „jde to někdy blbě“ té naší.

Další den začalo našťestí pršet a my mohli v útulné chatě „Pří plesu“ pít kávu, vzpomínat. Stejně je to divné, že ač nám s mámou není dohromady ani sto let, mladí nám nevěří, že nepamatujeme Stanislavského, ani budování Teriny, či téhle Brnčály, a někdy nám vykaj. Jo, jo.

Jan Autsajd Puš

Vážená redakce,

už několikrát jsem chtěl poslat příspěvek do Montany, ale vždycky nějak „nebyl čas“. Teď prostě musím, tak alespoň něco málo do Kýblu. Něco kolem přejíždění starých cest na nepískovcových skalách.

V poslední době jsem trochu zvýšil svoji aktivitu v oblasti jištění na Vysočině a hned jsem narazil na několik problémů. Na našich skalách je hodně starých skob (v žalostném stavu) a kruhů (jen 5 cm hluboko!) ve kterých lezci bezstarostně jistí nebo i štanďují a které potřebují vyměnit. V našem oddíle se objevilo spektrum názorů, jak to udělat – od vzoru západních vápencových oblastí, kde jsou cesty hustě „vybórkovány“ odspodu až nahoru, až po vzor některých oblastí anglických, kde co nezařídím sám, to nemám. Je to vlastně otázka čistoty lezení a úcty k prvovýstupcům, jejichž cestu při přejíždění svým způsobem změním. Nakonec jsme se dohodli tak, že bórky dáváme tam, kde není možnost dalšího jištění čoky, smyčkami, frendy, hexentry a podobnými udělátky, případně je skála příliš lokrovatá a vkládání vlastního jištění je nebezpečné.

Zajímá mě názor lezecké veřejnosti na tento problém, případně zkušenosti z jiných oblastí. Dotazoval jsem se i na ČHS, ale zřejmě zatím není žádný metodický dopis, návod nebo doporučení, které by se tohoto týkalo.

A ještě mám jednu velikou prosbu. Není teď velký problém koupit si příklepovku, „bórky“, lepidlo a vyrazit vrtat na skály. Rozmýšlejte dostatečně dlouho a zopovědně, než nějaký ten „bórek“ zalepíte. Mám na mysli tři mně známé případy na Vysočině. První na Drátníku na cestě Lokotka, kde na začátku cesty v těžkém nejistém místě (kde hrozí pád do šutrů) kdosi přidal bórek a vzápětí ho někdo jiný pohotově vykroutil. Druhý opět na Drátníku na cestě Chrudimák, kde někdo dal nový nýt, který vypadá tak „důvěryhodně“, že se každý jistí raději ve vedle ponechaném zbytku starého nýtu. A třetí je už doslova prasarňa (slušně řečeno) – na Paaseckých skalách někdo zavrtal na dva celkem malé vrcholy asi 7 nýtů a bórků necelých půl metru od sebe (nýty jsou zohýbané a jeden bórek se točí), takže skála vypadá opravdu překrásně. Prý

někdo nacvičoval přemostění, zřejmě se dost silně bál a jinak se neuměl zajistit. A tak opakují – s vrtačkou, prosím, s rozmyslem!

Trefulka F.
TJ Vysočina – Žďár nad Sázavou

Jak jsem potkal horské vůdce

Letní Chamonix jsou snem každého horolezce, který ještě „nezdegeneroval“ na překlížku nebo nemutoval na jeskyňáře, padáčkaře, snowboardáře nebo co všechno ti lezci ještě dělají. Ledovce a skalní stěny se míhaly i v mých snech pár dnů před odjezdem a vstával jsem s úžasným pocitem: „...ještě třikrát do práce a pak odjezd!“ S očima navrch hlavy a s bradou u kolen jsem znovu (snad už postě) sledoval stěny Drus, Grand a Petit Jorasses a mnul jsem si ruce, co všechno přežezem. (Slova jako „dobýt, zdolat“ nebo „pokořit“ mně při tom pohledu nějak nelezly z pusy.)

Naivní lezec jako já, zvyklý na tatranskou samotu a klid, se však těžko srovná s jedním alpským elementem, a tím jsou horští vůdcové. V průběhu 11 let, co jezdím do Alp, jsem se s nimi setkal několikrát a pokaždé to byl o něco horší zážitek. Kombinace setkání s tím francouzským a jeden článek v Jamesáku mě dohnala až sem (k PC).

Když se s nimi člověk setká, má pocit, jako by do těch hor snad nepatřil, že je tam snad načerno nebo co. Že horští vůdcové si ty hory koupili a ten, kdo chce do těch hor jít a nedejbože – v nich i lézt, tak smí učinit jen s jejich souhlasem a za tučnou sumu. Tvrdí, že všichni ostatní jsou amatéři (ano, jsem amatérem už 18 let, a jsem na to hrdý!), nezodpovědní hazardéři a individua, ohrožující je (vůdce) a jejich klienty při provozování „tak zvaného“ alpinismu. Čím že tak činí? No přece už tím, že se v těch horách vyskytli a nenajali si vůdce!

Jestlipak jsou si ti pánové vědomi toho, že v některých přípa-

dech jsou to oni, kdo ohrožuje klienty a své okolí? Příkladem za všechny je naše příhoda z Rébuffatovy cesty v jižní stěně Midi a Bobulova historka z hřebene téhož kopce.

Do Rébuffatovy cesty jsme nastoupili relativně pozdě, ale přece dost včas na to, aby se dala v pohodě stihnout (viděl jsem dvojku, která nastoupila až ve tři odpoledne). Lezoucí první délku, objevil se slaňující maník a v mé blízkosti se cvakl do starého štandu. Řekl jsem si, že se mu nebudu motat do lana a jistit v jeho štandu, aby nebyl chaos. Borci jsou přece za pár minut dole, tak v klidu počkám. Ale pozor!! Pán byl vůdce se dvěma klienty, kterým mohutným hlasem začal vysvětlovat, co teď mají dělat (byl 40 metrů pod nimi) a za slabou půlhodinku, kterou jsem strávil nadáváním na svou slušnost, se k němu připojili dva. Chlap a ženská. Při stahování se mu lano pochopitelně kouslo a to, co následovalo, patří do grotesky. Vůdce se předváděl jak jen mohl, vyráběl vlnky, smyčky, hady a já nevím co ještě, aby kouslé lano uvolnil a stáhl, ale nic nepomohlo. Takže si vzal Tibloc a začal po tom laně (úplně nejištěný!) šplhat přes převis nahoru. Kousek pod hranou převisu našel starou skobu, zespo- da zatlučenou, do které si okamžitě cvakl odsedávák a předvedl další gymnastické číslo na téma „Jsem tak silný, že když nepovolí lano, povolí skála“. Lano nakonec skutečně povolilo a hrdinský vůdce zůstal viset na jedné skobě ve střeše. To vše se odehrávalo za nadšeného povzbuzování a obdivu klientů. Celá ta příhoda nás stála asi hodinu času. Fajn, řekl jsem, jsou pryč a bude klid, a vydal jsem se dál, abych dokončil délku. Bohužel pan vůdce neslaňoval po vylezené cestě, ale proto, že nahoru vyjeli lanovkou. A pochopitelně taky chtěli lézt Rébuffata. Honza zrovna začínal druhou délku, když vůdce přispěl na moje stanoviště na začátku plotny. Byly to dvě staré skoby, ke kterým jsem si přidal čoka. Beze slova se cvakl do první sta-

ré smyčky, která ze skob visela a začal dobírat svoje klienty. Překvapením jsem zapomněl tu trochu angličtiny, jinak bych se asi ohradil. Než jsem se vzpamatoval, měl jsem na štandu dva lidi, kteří vůbec nevěděli, která bije, a pan vůdce nastupoval do délky, kterou právě dokončoval Honza. Vesele se cvakal do našich expresek, motal svoje lana kolem našich a kde se mu to hodilo, tam naše vycvakl úplně. Tak jsme pokračovali až do dvou třetin stěny, kde se našťestí oddělil. Za celou tu dobu jsem napočítal 11 (slovy jedennáct!!!!) hrubých chyb, které přímo ohrožovaly jeho, jeho klienty nebo nás. (Za všechny třeba štand na jedné skobě, jištění dvou druholezců současně přes rameno, několikrát překřížení našich lan jeho lany...) Myslím, že další diskuse na téma profesionální vůdce kontra amatérský horolezec je zbytečná. Je-li toto standardní kvalita vůdců, pak pomáhej pánbůh klientům.

Bobulovu historku z hřebene nebudu rozepisovat celou, na to jsou stránky Montany příliš vzácné. Od té naší se lišila jen tím, že byla obohacena i o fyzický kontakt s vůdcem, který bez skrupulí lokty odstrkoval ostatní lezce, a slabší jedince (nějaká dívka s partnerem) shazoval ze stopy. Protože Alice mluví plynule francouzsky, přibyl i verbální projev pána horského tvorstva v monologu o tom, že ostatní jsou slaboučcí a nemohoucí a umřou tam, protože nemají silného a statečného vůdce. Na poznámku o jištění prohlásil, že on se jistit nemusí, to že je jen pro blby a amatéry.

Chci věřit, že těch několik horských vůdců, které jsem potkal na Matterhornu, Monte Rose, Aiguille du Midi, ve Verdonu nebo ve Wilder Kaiseru, a kteří ve mně nechali ten nejhorší dojem, je jen to nezbytné procento hulvátů a nezdořáků, které se objevuje v celé lidské populaci, a že ten zbytek, se kterým se doufám ještě setkám v budoucnosti, jsou ti solidní borci, kteří jsou ochotní a schopní brát nás (amatéry) jako přiro-

zenou součást hor a lezení. Snad se nikdy nedočkáme toho, že vyjde článek „O vodcích a horolezcích“.

Vít „Bubák“ Malý

Pískovcové metry na Suškách

Článek od pana učitele Zobana z Montany čtyřky mne motivoval natolik, že jsem ze sebe v tom srpnovém pařáku vypotil několik slov, snad i vět o našem podnikání na Suchých skalách.

Asi ne každý, ještě zdaleka ještě větrem neošlehaný či málo sedřený, tedy jakýsi nováček, vezme do ruky lezečky, svazek smyčcí, lano a jde si prásknout nějakou tu pískovcovou cestičku. V tomto konání mu zabrání hned několik věcí. V magnéziu to asi zřejmě nebude! My mladí, z většiny členové University Brno či jiného oddílu, jsme měli unikátní příležitost, si ten pověstný písek trochu více ošahat a to pod vedením instruktorů Dity a Jirky Čermákových.

Nemá cenu zapírat, že jsme 99 % cest lezli na druhém, což samozřejmě neuniklo oku pozorného klasika. A zase ta polemika. Na druhou stranu jsme se snažili co nejvíce dodržovat jistá kritéria, aby i po nás na tom písku nad Malou Skalou, který je mimochodem jeden z nejpevnějších, zůstalo všechno při starém. A mohu potvrdit, že daleko menší skupinky slanění chtivých, stát původu raději nebudu uvádět, napáchali za den působení mnohem více škody.

Vylezené cesty byly v rozmezí III – VIIIc pískovcové klasifikace, tedy lehkými komíny počínaje, konče ukrutnými spárami či dírkovým lezením na Pantheonu. Ti lepší dávali takové cesty jako Satanské verše, Křídla kondora či Magnéziu bez odsedu.

Snad jsem nepříhodil polínko do ohně, ale takový týden mi dal moc a moc, abych si za čas mohl něco na písku s jistotou prásknout.

Tomáš Obtulovič ml.

Nová otevírací doba veletrhu umožní návštěvníkům z více než 100 zemí světa využití výhodných víkendových tarifů a zajistí rovnoměrné rozložení proudu návštěvníků na všechny čtyři veletržní dny, navíc se veletrh poprvé představí v novém pojetí.

Se 14 samostatně zaměřenými veletrhy zahrnujícími nejen samozřejmou nabídku hlavních výrobních směrů, nýbrž i menší, doplňující segmenty trhu, se tak veletrh stane kompaktní a dobře třídeňou přehlídkou celosvětové nabídky. Autentické prezentace jen podtrhnou celkovou atmosféru veletrhu. Celý veletrh se dělí do mnoha sekcí:

footwear_ispo
teamsport_ispo
racket_ispo
fitness_ispo
style_ispo
textrends_ispo
outdoor_ispo
bike_ispo
snowboard_ispo
skate_ispo
surf_ispo
ski_ispo

Pro naše čtenáře bude jistě nejzajímavější **outdoor_ispo**.

Haly B4, B5 a B6 vedle sebe představí přední výrobce na outdoorovém trhu jako Black Diamond, Jack Wolfskin, Lowa Alpina, Mammut, Patagonia a The North Face, z ostatních jmenujme například 66 North, Etto, Klättermusen, Milo Sport, Osprey Europe, Pertex Fabrics, Polycotting und Waliki. Především ale Nike, která se na zimní ispo po třech letech znovu vrací se svou outdoorovou značkou ACG.

S partnery Deutscher Alpenverein, DAV, Gore a Mammut očekává návštěvníky lákový doprovodný program zahrnující módní přehlídky, soutěže v lezení na umělé stěně, zatěžkávací zkoušky produktů a pod.

Blíží informace k veletrhu, vstupenky a katalogy se slevou za Kč, ubytování, zájezdy:

Oficiální zastoupení Messe München International pro ČR: Expo-Consult + Service, spol. s r.o.
Příkop 4, 604 45 Brno
tel: (05) 4517 6158,
(05) 4517 6159
www.expocs.cz
info@expocs.cz

● BABY STUDIO TEPLICE
pořádá III. ročník závodu

BOULDER KOLOTOČ 2002

KDY:

Sobota 5. 1. 2002

KDE:

Gymnázium Teplice v Č.
Lezecká stěna BABY STUDIA

CO TO BUDE:

Boulderingové závody
nejen pro špičku, ale pro každého, komu to trochu leze...

JAK:

Jako vloni.
7:30 – 8:30 prezentace
9:00 začátek kvalifikace
17:00 finále
Startovné 50 Kč

ORGANIZÁTOŘI:

Jaroslav Maršík, Jan Kouřimský + BABY STUDIO Teplice
info e-mail:
bertik@razdva.cz

NOVINKA:

Kromě kategorie muži/ženy
nově i junioři a družstva

SROVNEJTE SE PO
SILVESTRU

Přijďte v týmu a kolektivním výkonem deklasujte přespolní! (a srovnáte se i mezi sebou)

V minulém Montaně jsme uveřejnili na str. 12 článek o lezení v Tulamone Meadows. V názvu oblasti je v celém článku vynecháno písmeno „a“. Takže napříště už jen „Tulamonské Louky“. Chyba vznikla opomenutím autora, přesto se čtenářům omlouváme.

redakce

Lezení aneb Proč je třeba mítí Vrcholovou komisi

Zkrátka a dobře, byl jsem, jako člověk s *patentem na rozum*, vyzván Vrcholovou komisí horolezectví v CHKO Broumovsko (dále jen „VK“), jejímž jsem zároveň členem, k napsání jakéhosi článku, který dokáže nejen existenci a životaschopnost naší VK, ale zároveň i osvítil některé její *temné snahy*... Řečeno s tmavomodrým Zdeňkem Svěrákem: „No, uvidíme...“

VK Broumovsko prošla v roce 1999 revolucí *mladých a nadějných* lezců, a zároveň díky této *revoluci* došlo ke změně v obsazení VK. Někteří zůstali, jiní byli nahrazeni. VK si stanovila přesná jednacích pravidla, podle kterých se snaží fungovat. Za předsedu byl členy VK zvolen Jirka O₃ Malík. Současná VK má 14 členů, při čemž rozhoduje 2/3 většina na schůzkách přítomných.

Složení VK je tak dokonalé, že při spouště kroků dochází k patovým situacím. Klasickým příkladem budíže pro lezeckou veřejnost nedávné hlasování o zrušení některých prvovýstupů na Křížovém vrchu, které byly provedeny v rozporu s pravidly (rozuměj: pravidly pískovcového lezení – pozn. autora). Radikální křídlo VK požadovalo vytloučení takovýchto cest, liberálnější křídlo oponovalo zrušením autorství (tedy potud v souladu s pravidly) a *nevýhranění* se pokoušeli o *neuvádění* takových cest do lezeckých průvodců. Argumenty jen přšely, a .... Hlasování dopadlo nakonec tak, že se podařilo přehlasovat pouze *nevýhranění*, ale první dva uvedené návrhy zůstaly v patu, a ani jedna ze stran tohoto *minisporu* neustoupila. VK projednání odložila *na příště*...

Takže abych to shrnul: – není to tak, že bychom neuměli rozhodnout, problém je hlubší, a není to jen problém horolezeckého sportu. Neboť ruku na srdce, přátelé, kdo z nás rád přistupuje na nevýhodné kompromisy... A to je právě ono *na příště*, neboť problém je stanoven, a je třeba najít kompromisní řešení. A ono hledání, jak jsme se již v několika případech přesvědčili, je opravdu velmi složitý *proces*. Naším kompromisem ostatně nakonec byla amnestie vztahující se na prvovýstupy (z let minulých) provedené v rozporu s pravidly, kterou zároveň byli všichni autoři těch-

to cest vyzváni k dodání štítků a faktickému přiznání jednotlivých *porušení*. Pro úplnost dodám jen to, že se jedná především o cesty, které mají velké množství přelezů, případně oblibu u lezecké veřejnosti. Cílem tohoto kroku je i objektivní zhodnocení procentuálního podílu nesportovních a úmyslně nesprávně provedených prvovýstupů vůči sportovní a správně provedeným prvovýstupům, v návaznosti na čas strávený nad jejich *obělováním*, nebo *rušením*.

VK se samozřejmě snaží kontrolovat dodržování pravidel pískovcového lezení (zejména při prvovýstupu) a dodržování zákazů lezení v uzavřených lezeckých obvodech. Dlužno dodat, že ne vždy je v této činnosti úspěšná. Proto za VK Broumovsko z tohoto místa apelují na dodržování pravidel pískovcového lezení (prvovýstupy se stále provádějí zdo-la!), tak na dodržování zákazů lezecké činnosti v některých obvodech – jedná se zejména o již tolik nechvalně známou oblast Janovic (a tam zejména!), dále o některé části Adršpašských a Teplických skal, a také uzavřené obvody Broumovských stěn (zde je *nešvar* teprve v plenkách).

Zároveň se v poslední době rozšiřují případy lezení za mokra (brzy z jara, po dešti), před otevřením nebo po ukončení termínu pro lezení v jednotlivých obvodech NPR od 1.5. nebo 1.7. do 31.10. – nutno ověřit u vstupů do skal, případně zjistit informací jinou cestou – telefon, Internet, e-mail, apod.).

Nesmím zapomenout na stále platný zákaz používání magnézie při lezení na pískovci, které si ce bylo *dost vychytané* vyjmuty ze samotných pravidel (úprava v roce 1999), ale (alespoň na území CHKO Broumovsko) je stále jednou z pravomocných podmínek udělení výjimky Ministerstva životního prostředí (MŽP) pro lezení v národních přírodních rezervacích (NPR) na území CHKO Broumovsko.

Pracovníci CHKO velice dobře tyto *nešvary* monitorují, a zde je nutné dodat, že za výrazné pomoci některých ornitologů. Pravda, již několikrát jsme se přesvědčili, že jejich svědectví jsou smyšlená,

nafouknutá a překroucená, ale! – a to je hlavní, v některých případech jsou bohužel pravdivá, což nelze přejít mávnutím ruky! Při *provalení* takového faulu se z naší VK stává hejno popelářů a máselníků, a to jen z jediného prostého důvodu – aby se lezlo, aby se vůbec mohlo lézt! Chápete to vůbec, Vy – *Baroni Prášilové*, Vy – *Nenasytové z Mokrojedy*, Vy – *Hloupí Honzové* lezeckého národa?!

Uvědomte si, že svým nezodpovědným počínáním, tj. prvovýstupářskou nebo lezeckou činností v uzavřených obvodech, za mokra, potažmo činností jinak porušující pravidla nebo výjimku MŽP, ohrožujete pro další období udělení výjimky MŽP pro lezení přibližně v 80 % obvodů Chráněné krajinné oblasti Broumovsko!

Nedělám si falešné iluze o tom, že si někdo (a teď spíše mluvím o *mladé* generaci) vezme k srdci předchozí řádky, nebo (a to by bylo skvělé) se začne ve skalách chovat, tak jak má určeno *nějakými lejsťky*... Lezení je přeci o svobodě! (sic) ... ale k tomu je třeba dodat, že svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého, a věřte mi, nejsem jediný, kdo při ohrožení své svobody nezná bratra (ani sestru!). Proto je třeba výše uvedený slogan chápat spíše jako svobodu pohybu ve vertikále, možnost volby, vlastní zodpovědnost za špatná rozhodnutí, včetně nesení důsledků *chybných kroků*...

Závěrem jen dodám, že časová platnost výjimky bude ukončena letošním rokem, a záleží na vás, zda svým chováním potrestáte nás všechny jejím neobnovením, a nebo zda nám všem umožníte zažít další krásné chvíle v rozlehlých skalách Broumovska.

Jirka Heřman Škop
člen VK Broumovsko
a předseda HK Ostaš

P. S.:

VK má zřízeny na internetové adrese <http://vkadr.zde.cz> vlastní stránky, na kterých se dají najít všechny základní informace o VK, zápisy ze schůzí VK, a další důležité zajímavosti.

E-mail na předsedu VK je jirimalik@atlas.cz.

Bayerische Alpen

Zrovna když se vám dostala do ruky Montana pětka, nakladatelství Bergverlag Rother na setkání s au-

tory a novináři v Kochel am See kritilo další přírůstek do rodiny *edition Berge*, publikaci *BAYERISCHE ALPEN zwischen Oberammergau und Bayrischzell*. Za použití textových příspěvků desítky autorů knihu připravil významný horolezecký publicista *Malte Roeper* a fotkami ji naplnil *Bernd Ritschel*, jeden ze čtyř stálých plnokrevníků autorské stáje *edition Berge*.

Bavorské Alpy jsou půvabné hory s čepicemi lesů pokrytými kopci, s nedohlednými stráněmi něžného sametu horských pastvin, s romantickými jezery i rozeklanými a přikrytými vápencovými cimbuřími. Žádný div, že jsou neobyčejně oblíbené, když se všemi svými krásami leží „hned za barákem“ spousty obyvatel – přátel hor z Mnichovské oblasti.

Jedním z nich je i *Bernd Ritschel* – a ten zná svoji horskou domovinu asi jako málokdo. Nejen jako profesionální fotograf, ale také horolezec, lezec a lyžař. Je venku v každé roční době, ve dne i v noci, za každého počasí putuje za nevšedními náladami. A tak dnes prý není nikdo jiný, kdo by je uměl a mohl zachytit lépe než on, kdo by tak zajímavě dokázal fotograficky ztvárnit kouzlo a krásu Bavorských Alp. Mnoho snímků v knize publikovaných, to jsou fakt nádherné obrazy. Dynamika z námětové i světelné různorodosti, ze střídání celků a detailů, je podpořena dynamikou typograficky vzorné úpravy, která hezky kontrastně uplatňuje mrňky vedle fotek velkých formátů.

Malte Roeper k nim shromáždil textové příspěvky celé desítky nejkompetentnějších autorů, kteří v nich vyprávějí o svých domovských horách z nejrůznějších úhlů pohledu. Vzniklo tak obsáhlé a ucelené svědectví o těchto horách mnoha tváří před branami Mnichova. Kniha, k příjemnému pohlázení duše, k zamyšlení i pousmání, k níž se čtenář i pouhý listovač bude jistě znovu vracet. *Kdo ji nedostane jako dárek, nadělí si ji sám*, nechal se kdosi slyšet – a víc než „něco“ na tom je.

Všichni, kteří doposud tuto horskou oblast s mnoha možnostmi využití mijeli, naleznou na konci cenné turistické informace se seznamem

průvodcovské literatury a cédéček. Lezce z nich bude zajímat především stejnojmenný poslední *TourenDisk*, který zde rovněž představujeme.

Bayerische Alpen. ISBN 3-7633-7505-8. Kniha ležatého formátu 30,5 x 24,5 cm v tuhé plátěné vazbě, ozdobené leskle laminovaným přebalem, má 160 stran se 175 barevnými fotografiemi, je špičkově vytištěna na silnější lesklé křídě. Kontakt nakladatelství www.rother.de. Cena 36,00 EUR, resp. 70,41 DEM nebo 496,00 ATS.

Vladimír Procházka

Od Huascaránu k Everestu

Kniha dvojice brněnských fotografů Zuzany a Miloslava Druckmüllerových je výběrem z více než dva-

setitisícového archivu barevných diapozitivů, které pořídili při svých výpravách a expedicích do hor nižších i světově známých velehor.

Podíváte se do Jižní Ameriky na vrchol peruánského Huascaránu, na tajemnou Cestu Inků, navštívíte nejvyšší horu Ameriky Aconcagua. Pohlédnete na nejvyšší činnou sopku světa Cotopaxi při měsíčním světle a podíváte se do jejího kráteru. Uvidíte nejzdálenější bod od středu Země a budete mít možnost shlížet z tohoto místa na vrcholky ekvádorských sopek. Navštívíte jezero Titicaca a kaňon Colca.

Autoři nevynechali ani Kavkaz, Alpy, norská pohoří Jotunheimen, Rondane a náhorní plošinu Hardangerviddu. Navštívíte s nimi i Špicberky, ostrovy ležící daleko za severním polárním kruhem. Závěrečná část knihy je pak věnována Himálaji, pohoří, ve kterém se nacházejí nejvyšší hory světa.

Kniha je subjektivní výpověď autorů o cestě za hledáním krásy hor a přírody. Obsahuje 195 fotografií a 12 map v příloze. Fotografické záběry doprovází texty, které jsou v českém a anglickém jazyce.

1. vydání, formát 240 x 210 mm, váz. s přebalem, 208 stran ISBN 80-85763-18-4 doporučená cena 639 Kč.

Pokud knihu nedostanete u svých knihkupců, můžete si její zaslání na dobírku objednat přímo v nakladatelství Littera na adrese Úhledná 52, 621 00 Brno, tel./fax: 05/4122 8587, e-mail: kovarikk@volny.cz

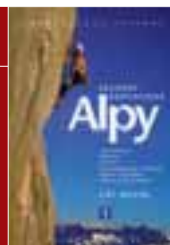
Severní vápencové Alpy 1

Jiří Novák

Poprvé vyšel česky psaný průvodce po Alpách. Autorovo „životní dílo“ (na průvodci dělal skoro čtyři roky) se docela podařilo. V 1. dílu jsou zpracovány oblasti: Tannheimer Berge, Wetterstein, Karwendel, Hochkönig, Dachstein (Gosaukamm) a Hoher Dachstein. Jednotlivé horské skupiny či vrcholy obsahují všechny výstupy uskutečněné do dubna 2001. Nejsou vynechány ani lehké cesty spíše historického významu, takže si v průvodci vyberou i méně ambiciózní lezci. Každá cesta je stručně slovně charakterizována včetně doporučeného materiálu nutného pro její zajištění. Lahůdky, a vůbec populární cesty, jsou zpracovány formou lezeckých schémat, samozřejmě nechybí fotografie té či oné stěny se všemi zakreslenými výstupovými směry. Autor nečerpal jen z místních průvodců, ale i z knih výstupů na chatách a časopisů. Texty a nákresy jsou doplněny řadou ilustračních fotografií. Zkrátka se podařilo vydat publikaci, která si najde trvalé místo v knihovně každého, komu nejsou hory cizí.

Formát 21 x 15 cm, pevná laminovaná vazba, 250 stran. Vydala Montana v říjnu 2001.

Kniha je k dostání ve všech horolezeckých prodejnách, v internetovém horolezeckém knihkupectví www.horokupectvi.cz a může vám ji poslat i redakce, pokud žlutou poukážkou C pošlete 320 Kč na adresu: MONTANA, Moravské náměstí 13, 602 00 Brno.

Kletterziele Bayerische Alpen und Nordtirol

TourenDisk-CD

Cédétka dnes již populárního počítačového průvodce *TourenDisk* nakladatelství Bergverlag Rudolf

Rother se nedávno rozrostla o *KLETTERZIELE BAYERISCHE ALPEN UND NORDTIROL*.

Po cédétce *TREKKING IN NEPAL* (M 2/2001) je to druhý *TourenDisk* nové generace. Není to „jen“ rozšiřující CD-ROM k základnímu programu *TourenDisk 2.0*, který býval nutnou podmínkou k použití všech datových cédéček. *Nové TourenDisky mají integrovaný prohlížeč a jsou „samochodné“ – základní program proto není nutné pořizovat.* Integrovaný prohlížeč ale neumí všechno, „základák“ (89,00 DEM) se proto k optimálnímu využití stejně doporučuje. Jednotlivá datová cédétka původní i nové generace jsou po 48,70 DEM.

KLETTERZIELE BAYERISCHE ALPEN UND NORDTIROL je prvním multimediálním průvodcem po „domovských“ oblastech mnichovských horolezců. Přináší výběr 135

doporučených výstupů obtížnosti III až VII (stupnice UIAA).

Autor *Richard Goedecke* vybral pro tento *TourenDisk* výstupy z následujících horských oblastí: Bayerische Voralpen, Wetterstein, Mieminger Kette, Karwendel, Rofan, Wilder Kaiser, Loferer Steinberge, Berchtesgadener Alpen, Hochkönig. Při výběru se pečlivě snažil nabídnout širokou škálu lezení. Proto tu nalezneme kratší „zahřívací“ trojky a čtyřky, ale také hodně náročná a tvrdá výstupy ve velkých stěnách, horskou klasiku, cesty moderního sportovního stylu, i Goedeckeho tajné tipy.

Průvodce odpovídá regulím a doporučením UIAA. Podrobné popisy jsou doplněny schematickými náčrtky, fotografiemi stěn, v nichž jsou cesty zakresleny, přehlednými mapkami a výřezy z podrobných turistických map 1:50.000. O každém výstupu se dovíme vše podstatné včetně délky nástupu i sestupu, doby výstupu, o možnostech jistění atd. Cédétka obsahuje přes 600 fotografií, namlávacím bonbónkem jsou ozvučené obrazové sekvence.

K máni v německých a rakouských knihkupectvích, příp. lze kontaktovat přímo nakladatelství Bergverlag Rother GmbH, Haidgraben 3, D-85521 Ottoberunn, tel. 00 49 89 608 669-0, fax 608 669 69, e-mail: bergverlag@rother.de, web www.rother.de.

Vladimír Procházka

@ Montana už má dlouho po uzávěrce, a tohle je vždy jedna z posledních rubrik, kam je ještě možno zasahovat. Přepisujeme proto zprávu o Mistrovství republiky na Brumlovce tak jak jej viděl Rosta Tomanec:

Mistrovství se stalo nejlepším závodem v ČR od Světového poháru. Finále mužů i žen zvedalo mezi šesti stovkami diváků obrovskou vlnu nadšení. Každý finalista se ocitl ve vařicím kotli. Věra potvrdila návrat v nejlepší formě, druhá Terka držela krok a i třetí Helena Lipenská podala brilantní výkon. Mezi muži ukázal své nedostižné mistrovství Mráza, druhý byl Jakub Hlaváček, který umí lézt stropy jako pavouk, a třetí se umístil v bezvadné formě lezoucí Pólo Kořan.

@ Začátkem listopadu odcestovala německá expedice složená ze S. Glowacze, K. Alberta, H. Heubra, G. Frühwaldové a fotografa K. Fenglera do Mexika s cílem udělat prvovýstup na méně známý mexický big wall El Gigante v NP Basaseachic. Stěnou vedly doposud pouze dvě technické cesty (obě od místního Carlose Garcíi). Členové expedice doufají, že se jim v kilometrové, místy převislé stěně podaří výstup, který by mohl být někde na úrovni francouzského 8a. Pro úspěch hovoří zkušenost základního tandemu Glowacz-Albert s lezením ve velkých horách prakticky na všech kontinentech světa.

@ Poměrně neznámý Ital Alessandro Lamberti (37 let), který má ovšem na svém kontě již několik „osmcáček“, přešel ve francouzském Vallée des Eaux Claires cestu Hugh a dosáhl tak mystické hranice 9a! Jde o dlouho očekávané první opakování, cestu vytvořil Fred Rouhlling. Před tím, než začnou spekulace o obtížnosti, je třeba si uvědomit, že na cestě si již dříve „vylámal zuby“ Y. Hirajama, který ovšem potvrdil klasifikaci. Lamberti se teď chce soustředit na jinou podobně těžkou cestu, Action Directe nebo Biographie. Tak náročné pohyby na převislé skále je člověk schopen vydržet pouze po krátkou dobu, a tak dodejme, že dvacetimetrový Hugh přešel Lamberti za 3 minuty.

@ Alex Huber vytvořil spolu se svým partnerem Maxem Reichelem na podzim novou cestu v Yosemitech. Cesta je, jako obvykle, dlouhá a obtížná (35 délek do stupně 5.13b /fr. 8a/) Z mailu, který poslal Alexander do redakce, vyplývá, že na závěr přešel celou cestu během méně jak 48 hodin, přičemž lezecký partner byl v roli „jistice“. Cesta vznikla propojením několika již dříve lezených výstupových tras, a sice Salathé, Albatrose, Son of Heart a Heart Route. Někdy se zdá, jakoby v kolébce volného lezení už bylo posekáno.

@ Němci Robert Jasper a Rainer Trepppe vylezli novou cestu v severní stěně Matterhornu (4.474 m). Tricetidélková „Freedom“ vylezená v pěti dnech je zřejmě nejtěžší cestou na švýcarský národní kopec – klasifikace VIII-, A2 a M5+ tomu odpovídá. Jasper se o výstup severní stěnou Matterhornu pokoušel neúspěšně už v roce 1994. Mixovou cestu rozdělují zhruba v polovině systém kolmých stěn a převisů, kde prvovýstupci uspěli jen díky technickému lezení.

@ Server www.8a.nu, o kterém jsme již na těchto stránkách jednou informovali, a který nabízí mnoho informací a článků týkajících se lezení a zároveň sestavuje žebříček nejlepších, něco jako ATP v tenise, zaznamenal nový rekord – 5.11. navštívilo stránky 2.000 nových návštěvníků. Až budete mít někdy možnost, koukněte se. Tak třeba na žebříčku vytvořeném zkombinováním pořadí nejlepších boulderistů a lezců v cestách je na druhém místě náš Rosta Štefánek.

@ Boris Čujič, jeden z „místňáků“ znalých situace varuje před lezením v oblasti Tulove Grede u Obrovače. Oblast je údajně nebezpečná kvůli válečným minám. Jeden by řekl, že lezení je i bez toho nebezpečný sport.

Zpracováno podle serverů:
www.8a.nu, www.climbing.com,
www.digitalrock.de,
www.klettern-magazin.de,
www.planetmountain.com,
www.vboulderingmagazine.com,
www.webclimbing.com

Maukspitze (2.231 m)

Západní stěna
Převýšení: 300 m

Z řady atraktivních cílů ve Wilder Kaiseru, byla už kdysi představena západní stěna Bauernpredigstuhlu. Ta se tyčí v centru pohorí, nedaleko sedla Ellmauer Tor, které je vstupní branou do hlavního lezeckého údolí Wilder Kaiseru. V sedle začíná přehlídkka atraktivních cílů, kterými jsou Vordere a Hintere Karlspitze, Christaturm a nad strmým údolím Steinerne Rinne nekonečná východní stěna Fleischbanku, Fleischbankpfeiler, západní stěna Predigstuhlu. Jihovýchodní část pohorí je s výjimkou západní stěny Maukspitze, méně věhlasná.

Hlavními turistickými centry poblíž této skupiny jsou St. Johann a Going.

Maukspitze (2.231 m), předvrchol (2.190 m)

Věhlas řady alpských stěn vznikl díky nesporné obtížnosti, mimořádné výšce, dramatickým událostem které se při prvovýstupech odehrály a také díky okolnosti, že se do historie zapsal některý z velikánů alpského horolezectví. Pro západní stěnu Maukspitze platí právě poslední odůvodnění. Velmi těžký prvovýstup zde udělal legendární Hermann Buhl. Jeho cesta dnes představuje náročnou klasiku. K nabídce této stěny pro dnešní sportovní horolezce, patří také několik cest VIII. a IX. stupně obtížnosti.

Východisko

■ Ackerlhütte (1.456 m), klubová chata ÖeAV, sekce Kitzbühel, pobyt možný po dohodě na tel. 05356/ 64393. Přístup – 1,5 hod. po značené cestě od parkoviště Wieser (837 m), které je dosažitelné z odbočky u hotelu Stanglwirt, nedaleko Goingu směrem na St. Johann (silnice B 312). Nástup ke stěně: po pěšině směrem do kotliny Hochgrubachkar a dále ke stěně, 1 – 1,5 hod.

Výstupové cesty

1. Cesta „Dickes Ende“

H. Widmann, G. Lindebner, léto 1998
Obtížnost: jedno místo VII–, ostatní úseky VI– a VI, krásná cesta v plotnách, místy travnaté úseky. Výbava: 9 expresek, sada stopperů. 115 m, 2 hod.

2. Don Promillo

A. Angerer, T. Niedermühlbichler, 7. 11. 1987
Obtížnost: VII a VII–, vždy jedno místo, převážně V+ a VI. Nádherná cesta plotnami s pevnou skálou, kvalitně zajištěno vrtanými skobami, k dojištění se hodí malé stoppery. 145 m, 2,5 hod.

3. Vzpomínková cesta na Petera Golgla

P. Koller, T. Niedermühlbichler, 28. 2. a 25. 4. 1981

Obtížnost: VI+, A2 (10 m), převážně V a VI. Zajímavá, ale málo lezená cesta. K zajištění si vezměte sadu hexů do vel. 10, friendly do vel. 3, pár skob. 350 m, 5 – 7 hod.

4. Mauerläufer

R. Götze, B. Reinmiedl, květen 1986
Obtížnost: VIII+ (1 délka), VIII (2 délky), dále V a VI. Náročná, málo lezená cesta, v klíčových délkách zajištění borháky, kromě toho je nutné vybavení stoppery a friendly. 220 m, 4 hod.

5. Cesta Huber–Manzl

F. Huber, S. Manzl, 7. 10. 1968
Obtížnost: A1, V a V+, místy skobavačky. Vlhká skála, zřídka lezená cesta. 220 m, 5 – 7 hod.

6. Spenglerkamin

P. Fankhauser, E. Minarek, 6. 7. 1930
Obtížnost: místy VI a A0 (VII), převážně V. Zajímavá cesta, vhodná k výstupu za dlouhého sucha. Částečně vysokobováno, k dojištění využijete sadu stopperů a friendly do vel. 3. Převýšení 400 m, 4 – 5 hod.

7. Illusion 89

A. Angerer, T. Niedermühlbichler, 13. 10. 1990
Obtížnost: VIII– a VII– (vždy jedna délka), dále VI. Překrásná, ale namáhavá cesta, v nejtěžších délkách jsou borháky, k dojištění

ni jsou vhodné smyčky do hodin, stoppery a friendly. 210 m, 4 hod.

8. Pantherschreck

J. Heigl, M. Kies, 26. 9. 1982
Obtížnost: vždy jedno místo VIII a VIII– (VI+, A0), převážně VI až VII. Krásné lezení v plotnách po drsné skále. V klíčových úsecích zajištění borháky, k dojištění nutné stoppery a friendly. 200 m, 4 – 5 hod.

9. Zurück in die Zukunft

G. Kronthaler, M. Kaind po řadě předchozích pokusů spolu s T. Unterwurzacherem, podzim 1994.

Obtížnost: 1 délka VIII+/IX–, VII a VII–, vždy 1 délka, dále V. Prvovýstup vylezen a zajištěn odspodu! Nádherná cesta fantastickými plotnami. K jištění užijete 10 expresek, sadu stopperů, 2 – 3 ploché smyčky. 350 m, 5 – 7 hod.

10. Tom und Herry

T. Unterwurzacher, H. Hein v létě 1987
Obtížnost: po jednom místě VI a VI+, ostatní V a V+. Krátká cesta ve spodní části stěny, nutné je vybavení smyčkami do hodin, stoppery a friendly. 110 m, 1,5 hod.

11. Západní stěna – Buhlova cesta

H. Buhl, H. Reisch, W. Wei, 22. 8. 1943

Obtížnost A0/A1 v jedné délce traverzu, 1 úsek VI (zářez Woll - Woll), většinou V. Krásná klasická cesta, vhodná k výstupu, pokud je zářez suchý. K zajištění si vezměte sadu stopperů a friendů.
400 m, 4 – 6 hod.

12. Cesta „MIHO“

H. Mitterer, H.J. Hochfilzer, 1. 8. 1979
Obtížnost: 1 délka VI/A0, místy V, jinak lehčí. Varianta spojující se po sedmi délkách s Buhlovou cestou, částečně lámavá skála. K zajištění jsou nutné stoppery a friendy. Převýšení varianty 200 m (2 – 3 hod.).

13. Jižní pilíř

S. Spöck, J. Vogt, 20. 6. 1963
Obtížnost: V+, A1. Málo lezená cesta, jištění stoppery a friendy (uvažuje se o osazení borháků).
350 m, 4 – 6 hod.

14. Herbsttraum

R. Kernmaier, W. Enk, J. Wurzenrainer v letech 1992 – 95
Obtížnost: IX-, 2 místa A0 (RP IX/IX+ ?), další úseky VI- až VIII+. Kvalitně zajištěno vrtnými skobami, k doplňkovému jištění se hodí sada středních stopperů a friendy vel. 2,5. Převýšení obtížné části (6 délek) 200 m, celkově 400 m, 4 – 5 hod.

15. Kronthalerova cesta

G. Kronthaler, H. Haselsberger
Obtížnost: VI+, podrobnosti chybějí.

16. Jižní kout

H. Jacquet, H. Zauner, 3. 10. 1938
IV+ (jeden úsek), IV a lehčí. Málo lezeno, k zajištění jsou nutné vlastní skoby, stoppery a friendy.
400 m, 3,5 hod.

17. Jižní stěna

Blachfellner, Jaquet, 1929
Obtížnost: III+, podrobnosti chybějí.

18. Jižní hřeben

G. Leuchs, E. Wagner, 23. 10. 1909
Obtížnost: několik míst III-, převážně II a lehčí. Ve střední části jsou strmé travnaté svahy.

Sestup

Po travnaté rampě směřující na západ ke kotli Niedersesselkar, dále po pěšině do Hochgrubachkaru a k chatě Ackerlhütte, 1 až 1,5 hod.

Další lezecké cíle v oblasti Ackerlhütte

Westliche Hochgrubachspitze

- Jižní stěna, cesty J spára (V+), Makaber (VI-), Goinger Wunderland (VIII, A0), Nová jižní stěna (VI+), Stará jižní stěna (VI-, A0).
- Jihovýchodní hřeben (III+)

Östliche Hochgrubachspitze

- JZ stěna, cesta Pfeilerriss (V)
- Jižní hrana (V)
- Ackerlspitze**
- J stěna, cesty Jižní komín (V), Rebitschfinger (VI-), Waxensteinturm
- Z stěna, Stará cesta (V+), Billy the Kid (VIII-/VIII), Sepplweg (VII), Picasso (VIII+)
- J hrana (VI, A0)
- J stěna, cesty Blutspur (VIII+/IX-), Göttnerova cesta (V+), Schrankriss (VI+), Der letzte Lacher (IX-), Henkeltrail (IIIIV+/IX-), Die Unvollendete (VIII-/VIII)
- Maukspitze, hlavní vrchol**
- JZ stěna, cesty Plattenzauber (VII+) a Goinger Weg (VII)
- J stěna, cesty Schneepschneise (VI+), Clever und Smart (VII), Göttnerova cesta (VII-)

Literatura

- Kaisergebirge Extrem, Pit Schubert, Bergverlag Rother, München, 2000,
- Klettern über der Ackerlhütte, A. Stocker, P. Brandstätter, Edelweis gilde, Kitzbühel, 2000.

Mapy

- Kaisergebirge, 1 : 25.000. DAV,
- Kufstein – Kaisergebirge – Kitzbühel, WK 301, 1 : 50.000, Freytag & Berndt.

Jiří Novák

Höllental

Chcete-li se kochat expoziční vícedélkových cest v kvalitním rakouském vápenci s většinou kvalitním rakouským jištěním a nechcete jezdit až na Wetterstein, anebo dáváte-li přednost konzumaci horolezeckých terénů v instantnější podobě než je plahočení po čertech a dáblech Dachsteinu či Karwendelu, pak přijměte naše pozvání do „Údolí děr“.

Höllental je rakouskou skalní oblastí těšící se od počátku devadesátých let velkému zájmu nejen rakouských, ale i českých, maďarských a polských horolezců. Nelze říci, že se jedná o horskou oblast – na to je zde moc nýtů a příliš snadný přístup k většině stěn od automobilu, ale není ani na místě tvrdit, že se jedná o oblast skalkařského lezení – na to je zde příliš mnoho lanových délek za sebou a příliš často se vám

hodí přilba, dvě lana, frend či větrovka.

Höllental je hybrid – něco mezi skalkami a horami. Možná právě proto se těší takovému zájmu, podobně jako Paklenice.

O tomhle údolí psal už v Montaně 2/01 Vilda Pavelka. Jeho článek však kromě všeobecných informací a přehledu doporučených cest neobsahuje více podrobností, což je škoda. V poslední době se mě více lidí dotazovalo na bližší informace a nákresy, tak jsem se rozhodl pro napsání tohoto článku, ve kterém se zaměříme spíše na ty delší výstupy.

Höllental je název údolí, které odděluje od sebe dva horské hře-

beny – Rax a Schneeberg. Schneeberg je se svým 2.075 m vysokým Schneebergdorfflem o 68 m vyšší než Rax.

Do oblasti se snadno dostanete autem z Vídně po dálnici A2 směr Graz. Za Wr. Neustadtem odbočíte podle navigačních cedulí na druhou dálnici (S6) na Semmering a po pár kilometrech sjedete do městečka Gloggnitz, které je poslední větší obcí před vjezdem do Höllentalu. Zde je možné ve sportovním obchodě nedaleko náměstí zakoupit za cca 300 šilinků průvodce po Höllentalu od Th. Behma z roku 2000.

Z Gloggnitzu pak jedete po silnici č.27 přes Reichenau do Kaiserbrunnu, kde je zdarma malý kemp –

plácek s toaletami a teplou vodou, který je zároveň východiskem pro všechny výpady lezecké či turistické.

Jak praví klasik, kemp tu není pro nás, ale spíše kvůli nám. Cítil jsem se velmi nepříjemně, když se z autobusu nejmenované české cestovní kanceláře vyvalilo přes třicet lidí a začalo stavět stany, stolečky, slunečníky a pívka pěkně do řady vedle sebe. Za pár dní své slunečníky sklápili, stany a stolky složili, pívka dopili a zbyl jen nepříjemný pocit... Nic proti pívkům, také jsme jich pár (desítek „desítek“) zneškodnili, ale jsem přesvědčen, že kemp je zřízen pro lidi, kteří přijeli šmejdit po horách a ne pro cestovní kanceláře, aby si mohly vylepšit poměr příjmy

– náklady při organizaci vícedenních bytových zájezdů.

Höllental nebyl stvořen jen pro horolezce, ale i pro vodáky a turisty. Hlavním údolím, ve kterém leží i Kaiserbrunn, se vine řeka Schwarza, pro mě neznámé vodácké obtížnosti, kterou s velkou dávkou odvahy zvládl sjet i náš kamarád Hop na svém gumovém člunu mízně kvality. Jinak jsem ji viděl sjíždět Rakušáky v neoprenech a umělohmotných kajacích.

Jedna z nejhezčích turistických tras vede největším bočním údolím – „Grosses Höllentalem“ a je naznačená šipkami na nákresu. Cestou narazíte na žebříky přes vodopády, parádní alpské louky plné kytek a zcela určitě i na hejno kamzíků. Celý výlet zabere tak 6 hodin.

Co se lezení týče, jedná se o většinou lehce ukloněné nebo zakloněné plotny (záleží na zvolené obtížnosti) s dírkami a oblínkami. Skála je ve většině cest velice kvalitní. Proto, abyste si parádně zalezli v krásných cestách mnoho víkendů po sobě, je dobré lézt kolem sedmy, pokud lezete lehčí cesty, pár hezkých jich určitě také najdete (je jich tak čtvrtina). Pro extremisty vznikla prý letos v Blechmaueru „desetminuska“.

Vzhledem k relativně malé nadmořské výšce je ve stěnách sem tam travka nebo stromek, takže se vám může stát, že v delikátní plotnové délce za 8+ bude největším madlem

a jediným „nouhendem“ pevně za-
kořeněná borovička.

V časopise není dost místa pro
vyčerpávajícího průvodce, proto
vám představím jen dvě největší
dominanty oblasti – Stadlwand
a Blechmauer – a navíc tip: Gelber
Pfeiler s místní „kultovkou“ New
Generation za 9-.

Blechmauer i Gelber Pfeiler se
nacházejí ve zmiňovaném Grosses
Höllentalu. „Blecháč“ je na nákresu
označen malým písmenem a,
Gelber Pfeiler označuje malé h.

Kvalitní fotku Blechmaueru od
Pavla Nesvadby najdete v Montaně
2/01 na str. 20. Když si ji přiložíte
k nákresu, snadno se zorientujete.
V podstatě všechny předložené cesty
lze doporučit.

Snad nejhezčí klasikou v celém
Höllentalu je Blechmauerverschneidung
– cesta, jejíž vyslovení je stejně
těžké jako její přežení. Pokud
neodbočíte v páté délce shodně
s prvovýstupci doprava, ale namíříte
si to lehce vytláčujícím koutem-
spárou stále vzhůru za nosem (ori-
ginál je 6, direkt 7-), určitě oceníte
logickou a krásnou linii. Sadu
friendů a pár smyček vemte s se-
bou. Délka cesty je cca 230 m.

„Trash a Terror 8+“ je pro změn-
nu sportovní cestou v kolmé stěně,
kde po malém chytu přichází ještě
menší a malé stupy jsou nahrazeny
holými plotýnkami. Po jejím přežení
vás budou zaručeně bolet koncovky
vašich čtyř končetin tak, že dru-
hý den zatoužíte po pivu a slunečníku
z nejmenované české cestovní
kanceláře. Vybatve se dostatečným
počtem expresek, délka cesty cca
250 m.

Podle mého názoru totální la-
hůdkou vedoucí v levé (nižší) části
Blechmaueru je novější cesta „Der
Ganz normale wahn sinn“. Poté, co
si vychutnáte několikadélkové pře-
vislé břicho po dobrých dírách a dí-
rákách, ve kterém lana visí volně do
vzduchu, vychutná si na oplátku vás
závěrečný rajbas za 9- s mizernými
chyty a žádným nohama. „Fantastische
kletterei, extreme und
diffizile platte“ – píše Th. Behm
v průvodci z roku 1998. Potřebujete
pár expresek. Délka cesty cca 110
m, počítáno z fixy, ke kterému dole-
zete dvěma délkami s maximální ob-
tížností 7-. Celkem cca 180 m.

Pokud jdete k Blechmaueru po-
prvé, je nejlepší zaparkovat na nej-
bližším parkovišti za protilavinovým
tunelem a po hlavní cestě vedoucí
Grosse Höllentalu pěšky zhruba

20 minut. Sestup slaněním nedopo-
ručujeme, jednodušší je vzít si kec-
ky s sebou na sedák. Asi 100 metrů
od hrany Blechmaueru vede turis-
tická cesta vybavená žebříčky a oce-
lovými lany, po které jste za 40 mi-
nut dole na silnici u protilavinové-
ho tunelu.

Nyní přichází na řadu náš tip.
Pokud minete Blecháč a budete
Grosse Höllentalu pokračovat ješ-
tě dalších 30 minut vzhůru směrem
na náhorní plošinu, po pravé straně
se vám bude čím dále jasněji rý-
sovat 250 metrů vysoký štíhlý pilíř
přecházející nahoře plynule do ma-
sivu se stromy. Jedná se o Gelber
Pfeiler, na který vede jedna z nejlep-
ších dlouhých cest Höllentalu – New
Generation. V letech 1988/89 ji
udělal A. Facht zvaný Alfi s E. Ku-
pierem – v odvážném stylu a odspo-
du. V průvodci se dočtete o „gi-
gantische tour“ a „Alfis relict“.
Zkrátka pomník. Cesta byla na po-
čátku devadesátých let dojištěna,
ale rozhodně ne přejíštěna. Ve své
době to byla horká hitovka, nyní je
z ní kultovní směr pro fajnšmekry.
Cesta se dočkala už i prvního OS,
ale rozhodně to není žádná dá-
vačka. Z osmi délek je jen jediná leh-
čí než 7+ a nejtěžší boulder vás če-
ká pod slaňákem na konci poslední
délky. Pokud je vám to málo, může-
te si ve třetí délce dát nepříliš jistě-
nou Alfiho variantu za 9/9+.

Škoda, že k nástupu se musíte
škrábat 20 minut sutákem a škoda
jediného umělého chytu v podobě
vyvrtané „dvouprdy“ v první délce
za 8+. Inu, nová generace. Nástup
poznáte snadno podle nápisu
a kresby na skále. Na pátém štandu
se dozvíte, že jestliže zůstanete le-
dově klidní, máte zvaní 100 : 1 ces-
tu dolézt, a pár dalších věcí. To si
ale přečtete sami.

Materiál: expresky, čoky, friendly,
dvě padesátimetrová lana. Sestup
slaněním.

To vám musí z Grosses Höllenta-
lu stačit. Nyní se podíváme na
Stadlwand.

Ten se stal v měsíci červnu cílem
snaž několika brněnských lezců
a vedle několika opakování přibyl
i jeden prvovýstup. Po zhruba čtyř-
denním snažení vznikla cesta s ná-
zvem „Tutáč prváč“. (Viz Montana
č.4/01.)

**Když jsem se na podzim mi-
nulého roku potuloval po nejruž-
nějších koutech a zákoutích Údolí
dř, uchvátilo mě převislé břicho**

v levé části Stadlwandu, ve kte-
rém jsem při detailnějším ohledá-
ní našel pouze jednu hotovou ces-
tu. Všechno jsem si pěkně nafa-
til, prohlédl, nastudoval přístup
a vybral zcela geniální linii pro
možný prváč na příště. Když jsem
o šest měsíců později dorazil
i s nažhaveným kamarádem Mo-
tákem pod stěnu, nestačil jsem
se divit. Přímo z naší geniální li-
nie na mne škodolibě blýskala oč-
ka nových nýtků sříbrňáčků, pár
metrů vpravo visely v dalším pro-
jektu fixy a podobně tomu bylo
i o 50 metrů vlevo. Ve stěně při-
bly další dvě nebo tři cesty a vů-
bec je tu najednou nějak živo. Asi
mě někdo na podzim viděl a dal
místním pánům echo, že se chys-
tá vpadnout do Höllentalu silný
tým Krasolezců (tj. lezců z Morav-
ského krasu).

Je jasné, že místní páni se ne-
namáhali s děláním cest odspo-
du, ale všechno si připravili pě-
kně shora. Například v naší „býva-
lé“ lince chybělo vynýtovat po-
sledních, totiž prvních, 15 metrů
nad nástupem – asi došla štáva
ve vrtačce...

Když už jsme se sem s těmi
krámy vystrachali, tak se nám po-
chopitelně nechtělo udělat čelem
vzad a zase všechno odsmykat
do údolí. Po krátké poradě vybi-
ráme elegantní linku po levé hra-
ně skalního břicha, kterou tvoří
mělké vhloubení s pěknou boro-
vičkou uprostřed. „U ní bude
štrand,“ pronesl jsem prorocky
a zbytek víkendu jsme byli nuce-
ni strávit kvůli špatnému počasí
na nedalekých skalkách Semme-
ringu. Tak zase za čtrnáct dní.

Rozhodli jsme se použít co nej-
menší počet nýtů a co nejvíce to-
ho vylézt volně. Hnedle v první
délce, která se ukázala být i nej-
těžší, jsme však s volným lezením
všude neuspěli. V mírně převislé
stěnce nad třetím nýtem všech-
no probíhalo neustále podle ne-
příjemně stejného algoritmu:
„Bočák, bočák, malý bočák a ješ-
tě jeden, teď se nemůžu pustit
ani na cvaknutí nýtu, který tu ne-
ní, natož se snažit nějak se zajis-
tit, co dělat... asi pudu... bacha,
du.“

Na řadu přišly háčky a pak už
to šlo zase volně. Hnedle jak při-
bly čtvrtý nýt, chytky se trochu
zvětšily a první 35 metrů dlouhá
délka byla na světě. RP klasifika-
ce 9-/9, čtyři nýtky a pátý na

šťand a pro dnešek posekáno. Jedna délka za den, to je jako Kammerlander v Ratikonu. Ovšem ty jeho délky jsou tak o stupeň těžší...

Nemá význam popisovat všechny veselé příhody, které se nám přihodily a vyjmenovávat, co všechno mi spadlo do doliny, proto už jen pár faktických údajů.

Při prvovýstupu jsme použili k jistění kromě nýtů a vklíněnců také skoby, PP přežení proběhlo jen s vklíněnci a expreskami. Do třetí délky se pak hodí vzít dužníka nebo notnou dávku morálu.

Cesta nabízí lezení v super skále. Délka cesty je cca 140 metrů. Sestup slaněním vedlejší cestou Hiwahoto, vhodná jsou 60m lana (není podmínkou). Materiál doporučený pro opakování: sada friendů, sada čoků (i nejmenší velikosti), sada abalaků.

Upozornění výrobce: Kdo nemůže zakládat vklíněnce nebo nemá dostatek morálu, ten v „Tutáč prváč“ na ty spadne.

I horolezec musí z něčeho žít aneb Poděkování sponzorům:

Horolezecký materiál na „Tutáč prváč“ je nejlépe zakoupit v SunSportu v Brně, sedáky, do kterých se padá jako do perin a sedí se v nich jak v křesle, v Singing Rocku, pod stěnu se vše dobře nosí v batohách od Alpinusu a i na těch nejmenších stupech dobře stojí lezečky z Triopu.

Stadlwand nabízí kromě pěkných a těžkých, také jedny z nejdělsích cest v Höllentalu. 500 metrů dlouhá cesta „Daham is' daham 7+“ jistě uspokojí ty, co touží po delších pobytech ve stěnách. Botky je třeba vzít s sebou, protože sestup není slaněním, ale po dosažení vrcholu (rozuměj vrchol Stadlwandu) je třeba vydat se vpravo a sestoupit kolem chaty „Marchenwiese“ do sedla a sutákem podél stěny zpět na nástup k batohům. Vemte si s sebou kromě expresek i pár čoků a smyček.

Poměrně dosti oblíbenou a často lezenou cestou je piliř Richterweg, klasifikace 5-. Po dolezení deseti délek lze pokračovat na vrchol Stadlwandu trojkovou hranou „Stadlwandgrat“. Obě cesty jsou v průvodci hodnoceny jako velmi pěkné.

Pro ty z vás, kteří jsou ochotni jít kvůli hezké cestě třeba i hodinu

chůze do kopce, jsou připraveny „Moderne Zeiten 7+“. Na nástupu je nápis Moderne Zeiten, takže je velká šance, že cestu poznáte (po-

ud ji najdete). Materiál: expresky, délka cca 190 m, sestup slaněním.

V desce, kde vede i naše cesta, vedou ještě dvě cesty, které lze jen

doporučit. První z nich je „Schwarzer Bruder 7+/8-“ a délky 300 m. Sestup je slaněním, materiál expresky a začátek poznáte podle velké dřevěné palice pobité hřebíky pověšené u nástupu.

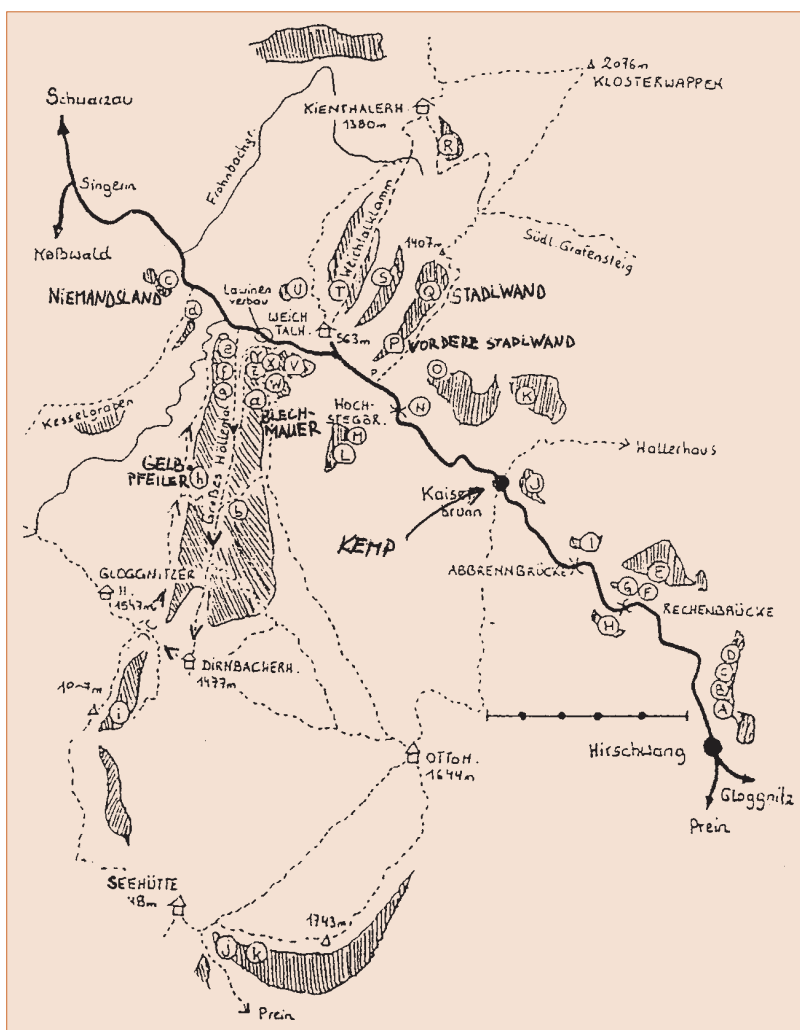
Kus vpravo vedoucí Emperor je jednou z nejhezčích cest Stadlwandu. Nástup je označen písmenem E. Vezměte si expresky, magnézium a připravte se na osmičkové lezení v kolmé skále. Sestup slaněním.

Ve stěně Vorderer Stadlwand se nalézají asi 20 lehčích cest obtížnosti 3 až 5+ a délky od 100 do 170 m. Kromě toho, že ve většině cest převládá pěkná skála, však zasvěcenější informací nemohu sloužit.

Vyslovené skalkařského lezení je v Höllentalu také poměrně dost, například ve stěně při úpatí Blechmaueru (velké Z v nákresu), nebo v sektoru Niemandslans (malé c), v nabídce jsou cesty obtížnosti 6+ až 10.

Text: Dušan Janák
foto: Pavel Nesvadba

Poznámka: Označení sektorů písmeny se v různých vydáních průvodců liší.

Konec ticha kolem „End of Silence“

První 8c v alpských stěnách THE END OF SILENCE, prvovýstup Thomase Hubera v Berchtesgaden-ských Alpách, se dočkal dvojího opakování a snížení až na 8a+! Výstup z roku 1989 přešel poprvé RP v jeden den Thomas Huber a navrhl klasifikaci 11-. Až nyní nejprve Jörg Andreas a po něm Štefan Glowacz cestu zopakovali a shodli se na hod-

8A nadějného brněnského lezce

Dušan Janák řečený „Stoupa“ se dočkal svého druhého 8A. Po náročném tréninku varianty Ledového koutku na Stránské skále u Brna se odebral na oddělení „A“ v osmém patře bohunické nemocnice, kde čeká na šroub do prstu. –bkr–

„Mé prsty!“ – úpěl tentokrát Hirayama

Takže to není náhoda a lezci si při shybování na laně – šplhání k expresce – musejí dávat velký pozor. Na jaře si takto zranil dva prostřední prsty na ruce také Yuji Hirayama. Při shybu se mu přes ně přehodila smyčka lana a poškodila vazy v kloubech. Proto začal znovu lézt až koncem července v oblastech kolem Aix Les Bains, kde nyní přechodně sídlí a ve Španělsku. Na MS začátkem září se již cítil ve formě, ale chyběla mu síla na těžké kroky – a ty tam – ač Mráza tvrdí, že ne – byly podle všeho dost kruté. V Americe Yuji stihl zopakovat nejtěžší cestu KRYPTONITE Tommyho Caldwell, navrhovanou 9a, ale obtížnost nepotvrdil. Yuji Hirayama: „Kryptonite je lehčí než Underground v Massone. Obsahuje jenom dvě těžká místa, zatímco Underground tři. Podle mého názoru je to 5.14c, 8c+. Naproti tomu Underground je 8c+ anebo 9a, to nevím.“ RT

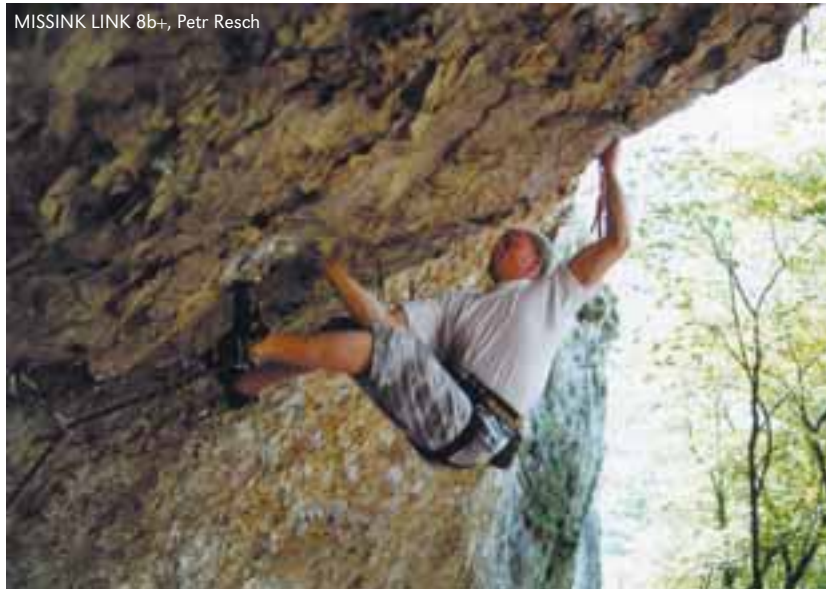
nocení 8a+. Glowacz: „První cestu zopakoval Jörg Andreas a o nejtěžší délce se vyjádřil jako 8a+. A je to tak, není to více. Ačkoli je samozřejmě, že při výstupu v jeden den, kdy člověk nemá nacvičené jednotlivé délky, se mu zdá místo těžší. Ale Thomas je nacvičoval dost dlouho a nejtěžšímu místu dal 8b+.“ RT

Buldog v Černém domě

ZAKOUSNOUT SE A NEPUS-TIT! To jsou přesné charakteristiky nejtěžší „krátké silové smrti“ ve štole nazvané Černý dům, hned za potokem Kačák, na kraji lomu Alkazár na Srbsku. Sektor letos vytrvalou prací zpřístupnil „sportclimberům“ Petr Resch z Lokomotivy Be-roun. BULLDOG představuje patnáct krutých silových kroků ve stropu bez odpočinku. Klíčové jsou zá- věrečné technické kroky, které pa- radoxně směřují dolů, čímž BULL- DOG končí prakticky na zemi. Je to v podstatě bouldrový traverz, který vede z klenby do stropu a od- tud se vrací zpět do boční stěny. Všechny cesty zde jsou silové, ale i technické bouldry, či bouldrové traverzy na laně. Většinou stropem po dobrých chytech, ale zlých stu- pech, těžké na záda a paže. Lézt tady je, myslím, kvalitním testem síly i krátké silové vytrvalosti. A co na to říká sám autor oblasti Petr Resch?

„Na přelomu dubna a května jsem ve třech dnech na osm poku- sů vylezl MISSINK LINK 8b+ v Ospu, v té době svou nejtěžší cestu. Problém jsem znal z roku 1995. Poté jsem začal v Černém domě dělat ŽI- VOT V TEMNOTĚ 10+, kde jsou těž- ší kroky, ale cesta je kratší než

MISSINK LINK 8b+, Petr Resch

Missink Link. Dal jsem v ní nesrov- natelně víc pokusů než v cestě ve Slovinsku a vylezl ji v červnu. ŽI- VOT... zopakoval i Zdeněk. S přibý- vajícími vedrem v létě jsme se stě- hovali hlouběji do jeskyně. Udělali jsme FUNÍCÍ LOKOMOTIVU 10-/ 10 (zkratkou FUNLOK), která v pod- statě končí v madle tři metry nad

zemí a je to za 10- anebo se pokra- čuje doprava devítkou a je to 10-/ 10. Ta cesta zatím nemá opaková- ní. Ale brácha Zdeněk tady strávil podstatně míň času než já, jinak by ji přešel taky. Pak jsme se posunuli ještě hlouběji a vznikla cesta BUL- DOG, která končí v madle společně s FUNLOKEM. BULLDOG mně přijde o dva řády výš než Missink Link, a proto navrhuji 10+/11- a zdá se mi to hodně opatrný návrh. Zdenka tvrdí, že to tolik být nemůže, ale po- řádně to nezkoušel a závěr mu moc nejde. V Buldogu jsem pokusoval dva měsíce, ale nevěnoval jsem se stále jenom jedné cestě. Nemám čas někam jezdit a baví mě lezení, tak se realizuji tady. Srovnávám to ale všechno s jednou cestou, jsou to jenom návrhy klasifikace, zatím ta- dy nebyl nikdo ze špičkových lezců, aby to porovnal.“

Jistě, jsou to bouldrové cesty, každý je jinak vysoký a jinak silný, takže klasifikace se teprve usadí. Ovšem už nyní je zřejmé jedno: ZNI- ČÍTE SE TADY DOKONALE. RT

Silný Dvorščák

Abý neztratil kontakt se špičkou, přestěhoval se kdysi Mirek Dvorščák z městečka Šala Bratislavy do Žiliny a v posledních letech rovněž ve stopách špičky ze Súlova do Viš-ňového. A to mu zjevně prospívá. K silným prstům a technice letos pravidelnými návštěvami višňovské

klenby přidal vytrvalost a udělal svou nejlepší sérii dosud. V létě pře- lezl Pialovu JOGOBELLU 10-/10. Na další úspěchy musel pak sice dlouho čekat, ale posledních čtrnáct dní v říjnu bylo pro něho velmi pří- znivých. Vylezl postupně ABADŽIK- RU 10/10+, MARATÓN 10- a BA- REMHEB 10-. Miro: „Byla to moje nejlepší sezóna, ale hlavně nejlep- sích čtrnáct dní v životě.“ RT

Nejtěžší flash českého lezce

Tomáš Mrázek „flashnul“ v Massone dva dny po Rock Mas- teru cestu Athena 8b+, čímž se i v tomto směru zařadil mezi ab- solutní světovou elitu. RT

Přelety bratří Bindhammerových

ANDREAS: „Na konci jara jsem přešel cestu SHANGRI-LA 8c+, ve Frankenjuře, je to asi 1. opa- kování. V Orgonu nově 8c vlevo od Macumby, zapomněl jsem název, ale je to jen 8b+, taky 1. opakování. Udělal ji někdo místní, ale MA- CUMBA je o moc těžší. Obě cesty SHANGRI-LA i tu v Orgonu po mně vylezl též Christian. V Deverse jsem

BULLDOG, 10+/11-, Zdeněk Resch

zopakoval cestu ASSAI 8c/c+ od Axela Franca a s bratrem jsme pokusovali ve spojení cest TOTAL CLUTCH, tvrdé 8c a HONK 8b+/c. Bratr byl na tom nejlíp a padal už pod vrcholem, ale ani traverz mezi cestami není lehký.“

CHRISTIAN: „Vylezl jsem také ve dvou dnech SUPERPLAFOND 8c/c+ ve Volx a SPEED 8c+ ve Vorlapsee od Beata Kammerlandera, asi 1. opakování. Ve Španělsku, v Oñate, HONKY MIX 8c+.“

RT

Z došlé pošty:

from: zoban@seznam.cz
to: montana@montana.cz

Namche Bazar 3. 11. 2001

Zdravim vsechny!

Zatím stále ze nejen zijem, ale dokonce si užíváme.

V uplynulých dnech se nám zadaril krásný prvovýstup na Kongde Ri Nup, 6.035 m. Jedna se o cestu „Cheap Wine“ /Laciný víno/, klasifikace ABO, 8/A2/80 led. Celkem nás to stalo pět dní pobytu ve stěně a několik drobných omrzlinek na rukách a nohách /uz nikdy nechci natloukat nyt ze snehové police v lezeckách, ke všemu v 6.000/, takže možná budeme už jenom fotit, ale třeba se to da ještě dohromady a pak hura na Kusum, času je zatím dost.

Co se týče počasí je zatím stále krásné, jen začíná trochu foukat, prostě už se asi blíží zima, ale aspoň půjde hezky fotit. Všechny koho budete mít v dosahu pozdravuji, no a na delší konverzaci se těším z KTM a hlavně později osobně. Diaky, myslím, budou docela dobře takže pak rozeslu jen termín a jste srdečně zváni.

Mejte se co nejlíp a zatím Ahoj Radek

Kongde Ri , prvovýstup Doudl + Lienerth Foto: J. Novák

Těžké návraty

Letošní lezecká sezóna začala pro Luboše Mázla /Saltic, Singing Rock/ už v únoru, a to jeho premiérou v závodu Světového poháru v lezení v ledu, ve švýcarském Saas-Fee. V konkurenci padesáti borců obsadil po nešťastné diskvalifikaci 14. místo.

Další trénink zakončil přetržením kolenního vazy. V dubnu operace... S umělou „pomůckou“, ortézou, začal pomalu v červnu s rehabilitací v Juře, na Marientaler Wand, cestami „Verbindung“ 10a a „Holyfield“ 10. V italském Massone přidal „Randu“ 8a+ a v Lagole „Destino fatale“ 8a. Na českém písku v Ostrově, na Věž nad strží vylezl „Tekutou radost“ Xb-c. V Labáku v jednom dni dal „Nebezpečné stoupání“ Xb-c, „Skurutí běh“ Xb, „Hop nebo trop“ Xa. Na Prachově si zkousnul na Smítkově věži na cestě „Bourání pomníků“ Xia. V srpnu s Tomášem /Chobotem/ Sobotkou, odjíždějí do Chamonix, kde během čtyřdenní aklimatizace /3.840 m/ vylezli na Aiugille du Midi cesty: „La Foude l'tiquille“ 7a /AF/, „La Paux Rogulte“ 7b /OS/, „Mousicur de Mestmacker“ 7b A0 /AF/.

Deštivý podzim si zpříjemnil v Ospu, kde během dvou let, co jsme tu nebyli, přibylo několik nových cest.

Na druhý pokus dává 40metrové 8a+ „Izgubejeni Sin“, na třetí pokus 8a+ „Ptačí perspektiva“, „Tretje Tisočletje“ 8a, „Rock a roll“ 7c/c+ (flash). To vše s podpůrným, někdy i protivným, týmem Monča a Jitka Kuhn-Gaberová /Saltic/. Jitka se po zánětu šlach a dubnové operaci pravé ruky pomalu vrací k lezení.

Zima se už pomalu blíží, hroty cepínů a maček se začínají brousit... Ale to až příště.

Jitka Kuhn-Gaberová

Bilance RT

Letos jsem se zaměřil na kvantitu atletických cest ve stupních 8a+ a 8b v různých oblastech, abych získal dobrý přehled o své výkonnosti, ujasnil si tuto obtížnost a rozšířil svoje zkušenosti. Na podzim měla přijít i kvalita. Něco těžšího zejména ve Višňovém, ale i jinde: PANTER 8b+ a pokusy v LOS BRŇOS 8c, případně C'EST LA VIE, jenomže mimořádně nepříznivý podzim mě zaskočil. Všechny střechy byly mokré, Višňové až do 10. října. Dost jsem toho vyzkoušel, nic nestihl vylézt, ale poznal jsem a motivace na zimu je obrovská. Taky jsem pomohl vyrobit jeden zajímavý a těžký projekt na Velké peci.

Na jaře a v létě jsem vylezl:

4 8A+: MARCHAND D'HISTOIRE, 2 dny, 4p (pokusy), Orgon. BASC.RVIL, 2 dny, 4p, 2. přelez, Velká pec. MARATÓN, 2p, 2. přelez. BAREMHEB, 3p, 2 dny, 1. přelez, obě Višňové.

3 8A+/B: HUGO IN POPAJ, 6p, 2 dny, Osp. SAJO, 3 dny, 7p. ANNA K, 2 dny, 5p, obě Višňové.

3 8B: LAHKO NOC IRINA, 2 dny, 7p, Osp. NAPALM, 4 dny, 2. přelez. HOVNO STROPUS, 5 dní, 2. přelez (letos moje nejtěžší cesta), obě Děravá skála (těžké podmínky).

Sponzoři: TRIOP, SINGING ROCK, TJ TŽ Třinec a KOVOSPORT Třinec.

Rosta Tomanec

Rosta Tomanec, BASC.RVIL Foto: P. Piechowicz

Helena Lipenská 11. na Mistrovství světa v boulderingu

2. kolo SP na obtížnost

3. kolo Světového poháru na obtížnost

5. Závod Evropského poháru juniorů

Poslední dva závody Českého poháru mládeže

Helena Lipenská 11. na Mistrovství světa v boulderingu

► WINTERTHUR, 5.–8.9.

V záplavě nadšení z Mrázovy stříbrné medaile tak trochu zaniklo výborné umístění Heleny Lipenské na mistrovství světa v boulderingu. Jelikož v té době už bylo aktuální číslo uzavřeno, přinášíme rozhovor s úspěšnou závodnicí až nyní.

Věk: 23let
Výška: 1,68 m
Váha: 53kg
Sponzor: Pivovar EGGENBERG, IONTO

Jak jsi spokojená se svým dosud nejlepším výsledkem?

Je to nádherný, jsem spokojená a dala jsem do toho všechno. Z kvalifikace jsem dokonce postu-

cialistka a je to vyrovnanější. Kvalifikace mi seděla. Bylo šest bouldrů a šest minut na boulder. Já jsem jich dala pět na on sight a šestou zónu, na víc už nebylo sil. Finále přitvrdili. Zase bylo šest bouldrů. Dala jsem jeden TOP, 4 ZONY on sight, druhý a třetí boulder mi chyběl kousek od topu. Ale už jsem nemohla. Udělala jsem spoustu kroků, co holky podemnou už neudělaly, ale ten krok k vrcholu mi chyběl. Dala jsem do toho opravdu všechno, byla jsem vyřízená tak, že jsem nemohla ani chodit.

Co tě ještě čeká?

Birmingham začátkem prosince. Teď doléčuji prst. Zánět

z toho dělat i diplomovou práci – roční tréninkový plán.

Co strava?

Doplňková výživa a zdravá strava, vyvážená a hlavně hodně masa. Tedy především bílého, zato ve velkém množství. Doplnky: Před výkonem creatin, max. 5 gr. na den a větvené aminokyseliny BCAA, během výkonu ionťák „lonto“ a hned po výkonu gainer 70 na 30, sacharidy k bílkovinám. Před vytrvalostním tréninkem inosin. Občas vysazuji BCAA anebo creatin, aby si tělo nezvykalo anebo kvůli rakovině. Creatin je rakovinotvorný. V rest day třeba

nic neberu, jen když jsem unavená.

A další cíle?

Letos už toho moc asi nestihnu. Příští rok chci být ještě lepší než letos. Hlavně aby vše šlapalo tak, jak mám naplánováno. První půlrok vidím na bouldering a ve druhé půlce roku chci nabrat vytrvalost a zkusit i závody na obtížnost. Na skalách bych chtěla vylézt minimálně 8a. Nebudu mít však možná tolik času kvůli státnicím.

Přeji mnoho štěstí

Rostík Tomanec

2. kolo SP na obtížnost

► Lecco, 22.–23. 9.

► Tomáš Mrázekovi stěna neseseděla – 13. m

Mráza: „Chamonix, Lecco, to je ve Světovém poháru jako u nás Liberec a Choceň. Prostě technické bouldrové krátké cesty a výsledky jsou tam divoké. Semifinále se kvůli dešti stále překládalo, já jsem se pořád rozlézal a udržoval rozehrátý, až jsem šel do závodu unavený. Myslím, že jsem byl unavený ještě z toho Arca. V kempu si tak neodpočineš. Bylo zima, prochlad jsem. V semifinále bylo takové břísko a výlez do kolmého, dlouhý fix, mělo se poskočit, já jsem chtěl jít na jistotu, na statiku, ale nedofixoval jsem, tak jsem se vracel a už mi nateklo. Znovu už jsem na ten krok neměl síly. Ten, kdo to místo vyřešil a udělal ještě pár kroků, tak byl ve finále.“ Lenka Trnková byla dvacátá pátá ještě s dalšími pěti, tak je všechny odškrtili a do semifinále nepostoupila.

RT, Tomáš Mrázek

2. kolo SP na obtížnost LECCO:

Muži

1. Alexander Chabot FRA
2. François Auclair FRA
3. Gerome Pouvreau FRA
4. Christian Brenna ITA
5. Yuji Hirayama JAP
6. Serik Kazbekov UKR
7. Cedric Lachat SUI
8. Bernardino Lagni ITA
13. Tomáš Mrázek CZE

Ženy

1. Sandrine Levet FRA
2. Muriel Sarkany BEL
3. Martina Cufar SLO
4. Elena Ovčinnikova USA
5. Natalija Gros SLO
6. Bettina Schopf AUT
7. Marietta Uhden GER
8. Annatina Schultz SUI
- 25.–30. Lenka Trnková CZE

3. kolo Světového poháru na obtížnost

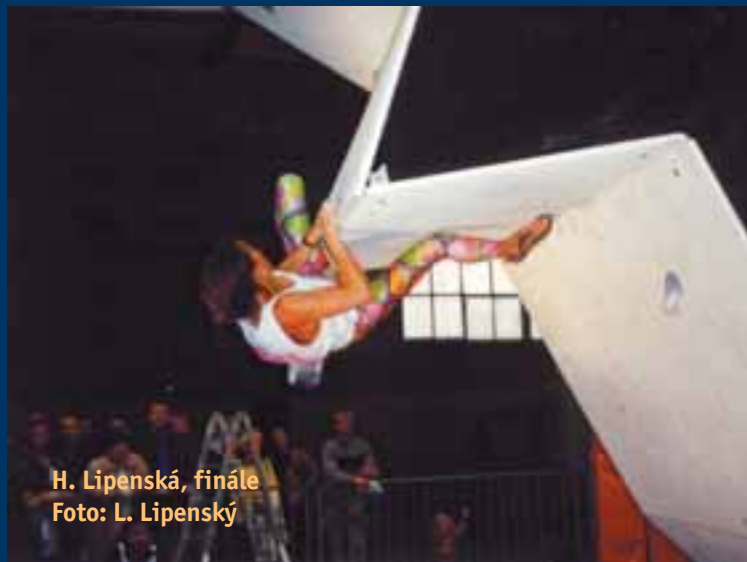
► L'Aprica, 19.–21.10.

► Konečně to vyšlo: Mráza jasně vyhrál! V průběžném pořadí je 5.!

► Zvedl se také výkon žen: Věra po zranění 10.! Lenka Trnková 16.

Nejprve si Tomáš Mrázek přijel do Apricy otestovat stěnu na závod Evropského poháru juniorů, který samozřejmě vyhrál a získal si také publikum pro světový pohár. Ten se zde konal za týden. Před SP Tomáš z Apricy odcestoval s šéfem juniorské výpravy Tomem Kysilkou trénovat

rovnou do Massone a odtud na perfektní stěnu Reiniho Sherreera do Innsbrucku, kde již má česká výprava bezvadnou pověst. Tady počkal na zbytek seniorské výpravy – Věrku Kotasovou, Lenku Trnkovou a Radka Součka, co by asistenta – a vrátil se s nimi do Apricy. A opět VYHRÁL!

H. Lipenská, finále
Foto: L. Lipenský

povala na osmém místě. Do finále přitom postupuje dvacet. Startovalo okolo třiceti žen.

Co trénink, byl tvrdý?

Trénovala jsem nejvíc u Tufiho s Pólem jenom bouldering. Potřebovala jsem zvýšit vytrvalostní sílu na 10 až 15 kroků. Lezla jsem 14 až 16 hodin týdně. Doplněný byl kvalitní regenerací – plavání, běh, gymnastika.

Ty děláš i gymnastiku?

Mám z ní dokonce státnici. Studuji poslední rok matiku – tělesnou výchovu na PF Masarykovy univerzity v Brně.

Jak probíhal samotný závod na MS?

Oproti loňsku se ta špička víc ucellila, startují už jenom spíš spe-

šlach z pře trénování. Lezla jsem kvantum bouldrů a najela na vytrvalost, abych se připravila na závody na obtížnost a dva prsty to nevydržely. Byly to velké objemy na moje malé prsty. Tři týdny jsem nelezla, brala jsem léky, antibiotika, kostivalové zábaly a vyhřívání infraredem. Jinak klid a pravidelné kontroly. Žádné opičky. Píchají ti kortikoidy, při nich zánět sice zmizí, ale šlachy to oslabí a při dalším tréninku se v nich objeví drobné trhlinky a je to ještě horší. Dva týdny budu lehcce lézt, a pak už snad budu moci naplno trénovat na Birmingham.

Další trénink?

Letos už jenom na stěnách a příští rok budu mít svůj tréninkový plán, který si sama vytvořím za pomoci rad okolí. Budu

Vloni na jaře poprvé vyhrál závod Českého poháru v Havířově a letos hned pohár Světový!

Holky zalezly také výborně, jakoby Mráza všechny zvedl anebo osamocenou Lenku povzbudil návrat uzdravené Věry. Každopádně to vyšlo oběma. Lépe než ostatní se zorientovaly v nepřehledném stropu a obsadily 10. – Věra a 16. místo. Blíže o dění v L'Aprice vám sdělí samotní závodníci.

TOMÁŠ MRÁZEK:

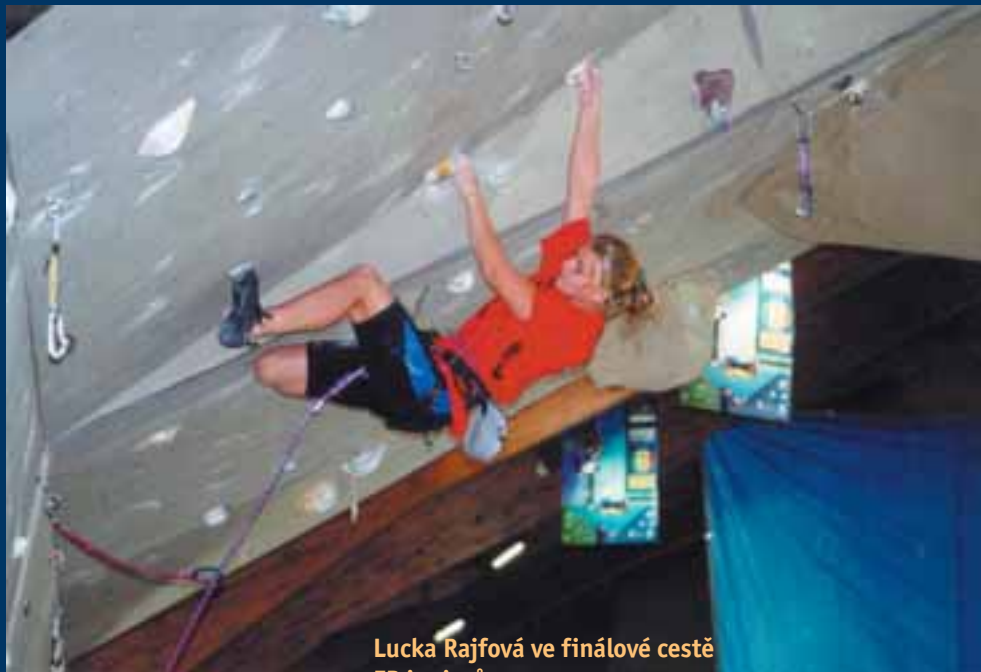
„Vyhrál jsem poprvé sám závod, z toho jsem šťastný, už na Rock Masteru jsem měl vyhrát sám. Závody byly perfektní, cesty byly perfektní, stěna, všechno... Vůbec si nestěžuji, nemělo to žádné kaz, to říkali všichni. I kdybych nevyhrál, tak bych odjížděl s pocitem, že to bylo perfektní. Lepší závody snad ani nebyly. Všechno klapalo na minutu. Množství lidí, šou, hudba. Dostali tam spousty lidí, to mě překvapilo, na to, že tam jsou v okolí jen samý hotely a moc lidí tam nežije. Na kvalifikaci a semifinále tam nebyl nikdo, jenom závodníci, a pak najednou se hala tak zaplnila, že Radek s Věrkou, kteří si odskočili do bufetu, se měli problém dostat zpátky. Měl jsem docela velkou podporu diváků. Plno lidí okolo, jističi, pořadatelé, lezci, furt mě hecovali a volali ‚Tomas, Tomas‘, až jsem byl z toho hotovej, když jsem si uvědomil, co už venku pro ně znamenám. Před rokem jsem poprvé venku vyhrál juniorský závod a letos hned světák. Musím se z toho nějak vzpamatovat, abych příští rok byl schopn něco dokázat. Radek měl něco s prstem, takže odpočíval a povzbuzoval nás. Věrka perfektně zabojovala, ale hlavně jí to dobře vyšlo. V půlce semifinále žen bylo špatné

místo. Ve stropu byla taková velká struktura, která se musela oblézt dokola. Kdo to udělal, tak měl šanci na finále. Mnoho dobrých závodnic to ale nepochopilo, začalo slézat do chyty a spadlo. I Elena Ověčnickova (19) nebo Marietta Uhden (26) – ty jsou vždy ve

spokojená s výsledkem. Semifinálka byla pořád lehká, lehká a najednou ve stropu těžké místo. Spíš hodně nepřehledné. Ze země se to nedalo poznat, jak máme lézt. Každý se tam začal motat, bylo to obtížné na orientaci. Věrka to šla ideálně. Já jsem správně

vyhodila nohy na krápník, ale napoprvé mi sklouzly a došla mi síla. Doufám, že se to ještě zlepší do konce roku. Teď hodně trénuji na Brumlovce. Intenzivně a větší odpočinek. 3 krát týdně 3 až 4 hodiny.“

RT, Tomáš Mrázek,
Věra Kotasová, Lenka Trnková

Lucka Rajfová ve finálové cestě EP juniorů

Foto: O₂

finále – a taky Lenka (16). Věra šla správně po chytech dokola a byla devátá. Pak se ale ještě řadily podle čtvrtfinále, takže skončila desátá.“

VĚRA KOTASOVÁ:

„Dlouho jsem na závodech nelezla. Spíš to bylo štěstí, že se semifinále lezlo víc po rukách a nemusela se dávat pata. Jsem ráda, že jsem se odměnila i sponzorům Van Gansewinkel/Hudy sport/Rock Pillars/Nutrend za podporu během mého zranění.“

LENKA TRNKOVÁ:

„Celá finálovka mý vlastní dojmy převálcovala. Já jsem nezalezla až tak dobře, výkon mohl být i lepší, ale jsem

5. Závod Evropského poháru juniorů

► 13. – 14. 10, Aprica, Itálie

► Tomáš Mrázek 1., Tereza Kysilková 2., Česko celkově 2.

► Terka a Mráza již jistými vítězi EPJ 2001!

Další závod seriálu Evropského poháru juniorů proběhl v italské Aprice na stěně jejíž převislost asi nemá obdoby – ženské finále převísle o dobrých 15 m a mužské skoro o 20 m!

Český tým zaznamenal opět úspěch. Nebýt značně přísné diskvalifikace Lucky Rajfové za šlápnutí mimo stěnu, měli bychom opět 3. tradiční umístění na bedně, i tak jsme ale obsadili v hodnocení států 2. místo za nejlepšími Slovinci. Z 11 českých závodníků postoupilo 9 do finále, které bylo tentokrát nad síly Honzy Zbranka a Katky Kupílikové.

V nejmladší kategorii děvčat potvrdila Terka Kysilková svým druhým místem stabilní formu po celý rok. Lucka Rajfová by skončila na 3. místě nebýt opravdu přísné diskvalifikace, i tak jí bojovný výkon stačil na 6. místo a neméně bojovný výkon Elišce Karešové na místo osmé. Ve stej-

né kategorii chlapců potěšili Štěpán Stráník a Jakub Volf (poprvé na EP) finálovou účastí i když včetně Pavla Solanského skončili v závěru finálového pořadí. Mezi staršími děvčaty se prosadila Petra Melicharová 8. místem, což je pro ni jistě motivací pro příští sezónu. V kategorii junierek obsadila Soňa Hnízdilová 5. místo, které je – i při slabší účasti – cenné vzhledem k delší pauze zaviněné operací kolena. Mezi juniory suverénně zvítězil Tomáš Mrázek, který si tak vyzkoušel stěnu před Světovým pohárem dospělých následující víkend.

Vzhledem k tomu, že do celkového pořadí Evropského poháru se započítávají 4 nejlepší výsledky, je před posledním závodem v anglickém Birminghamu jasné, že Česko má 2 vítěze EPJ 2001: Terezu Kysilkovou a Tomáše Mrázka!

3. Světový pohár, obtížnost, L'Aprica:

Muži

1. Tomáš Mrázek CZE
2. Gerome Povureau FRA
3. Alexander Chabot FRA
4. Flavio Crespi ITA
5. Francois Petit FRA
6. Ramón Julian ESP
7. Simon Wandeler SUI
8. Serik Kazbekov UKR

Ženy

1. Muriel Sarkany BEL
2. Sandrine Levet FRA
3. Martina Cufar SLO
4. Chloe Minoret FRA
5. Jenny Lavarda ITA
6. Bettina Schopf AUT
7. Annatina Schultz SUI
8. Natalija Gros SLO
- 10.–11. Věra Kotasová CZE
16. Lenka Trnková CZE

–O₂–

Poslední dva závody Českého poháru mládeže

Choceň plná překvapení

Tak naši nejmladší sportovní lezci ukončili letošní přetěžáckou sezónu posledními dvěma pohárovými závody.

Nejprve se něco kolem osmdesáti děcek sešlo po téměř půlroční soutěžní pauze v Choceň, kde kvalitně připravené cesty prověřily jejich letní skalní přípravu. A na mnohých bylo znát, že letošní vlhký léto lezení příliš nepřálo.

Jičín podle očekávání

Týden po Choceň se všichni mladí lezci přesunuli do Jičína a účast byla díky tomu, že se lezlo o mistrovské tituly, výrazně silnější. Přesná stovka dětí z celé republiky přijela pokřtít pohárovými závody novou jičínskou stěnu v místní 3. základce. Cesty postavil i přes zdravotní indispozici způsobenou ředitelem závodu Dan Kadlec a většina se jich opravdu povedla. Jedinou skvrnkou byla finállovka nejmladších chlapíků, která vedla téměř celá podél sokolíku v rohu stěny (zdálo se nám to jako dobrý a originální zpestření) a po poněkud pozdním protestu brněnské výpravy byla po odlezení všech závodníků zrušena. Poněkud emotivní atmosféru s přehledem zvládla hlavní rozhodčí Zuzka Zbranková, kteréžto tímto za její odvalu a její nekompromisní rozhodnutí v jičínském vroucím kotli dodatečně děkuji! (No, nedá mi to a využiju této příležitosti k jedné tiskové opravě a veřejné omluvě – tatáž Zuzka byla na květnovém Veterán Viagra Cupu nejen hlavní rozhodčí, jak jsem uvedl ve výsledcích, ale i ředitelkou celého tohoto prestižního klání staříků!! Teda, Zuzi, promiň, sypu si popel na pleš..) Je mi ctí poděkovat a vyjmenovat všechny opravdu, ale opravdu štědré sponzory, bez nichž by se nám ty naše první jičínské „velké“ závody asi nepodařilo zrealizovat! Takže náš dík patří především: ČHS, LK Prachov, LANEX Bolatice, HUDY sport, BUFO Zlín, SALTIC Zlín, TRIOP Zlín, SINGING ROCK, DIRECT ALPINE, MAKAK, HIMALAYA 8000 a spoustě dobrých přátel, kteří nezištně pomohli! A jedno speciální „Díků!“ Zuzce, Ádovi a Vaškovi. Oni už vědí za co! Díky.

Houmles

Výsledky

	Choceň	Jičín	Český pohár 2001
Dívky A	1. Z. Zbranková – Jeseník 2. A. Hyvlová – Jičín 3. A. Pleskačová – Jičín	1. T. Čermáková – Univ. Brno 2. Z. Zbranková – Jeseník 3. D. Šandová – Újezd n.L.	1. T. Čermáková – Univ. Brno 2. Z. Zbranková – Jeseník 3. D. Šandová – Újezd n.L.
Dívky B	1. L. Hrozová – Saltic, Singing Rock 2. M. Gláserová – Liberec 3. A. Čermáková – Univ. Brno	1. L. Hrozová – Saltic, Singing Rock 2. A. Čermáková – Univ. Brno 3. M. Gláserová – Liberec	1. L. Hrozová – Saltic, Singing Rock 2. A. Čermáková – Univ. Brno 3. M. Gláserová – Liberec
Dívky C	1. S. Rajřová – Triop/Brno 2. E. Karešová – Liberec 3. P. Melicharová – Triop/Alpinus	1. L. Rajřová – Triop/Brno 2. S. Rajřová – Triop/Brno 3. E. Karešová – Liberec	1. S. Rajřová – Triop/Brno 2. L. Školařová – HO Vyškov 3. R. Kádrlová – Yetti Trutnov
Chlapci A	1. A. Ondra – Tesla Brno 2. J. Kácal – Tesla Brno 3. V. Lachman – Jičín	1. A. Ondra – Tesla Brno 2. J. Kácal – Tesla Brno 3. V. Lachman – Jičín	1. A. Ondra – Tesla Brno 2. J. Kácal – Tesla Brno 3. V. Lachman – Jičín
Chlapci B	1. M. Stráník – OSL Choceň 2. J. Bláha – Kadaň 3. J. Honzák – Yetti Trutnov	1. M. Stráník – OSL Choceň 2. J. Bláha – Kadaň 3. J. Macháček – Lomnice n.P.	1. M. Stráník – OSL Choceň 2. J. Bláha – Kadaň 3. J. Honzák – Yetti Trutnov
Chlapci C	1. J. Zbranek – Triop/Jeseník 2. Š. Stráník – OSL Choceň 3. J. Volf – Praha	1. J. Zbranek – Triop/Jeseník 2. Š. Stráník – OSL Choceň 3. P. Solanský – Triop/Apri Rožnov	1. J. Zbranek – Triop/Jeseník 2. Š. Stráník – OSL Choceň 3. J. Tomanec – Jeseník
Chlapci D	1. J. Valčík – OSL Choceň 2. J. Bláha – Kadaň 3. J. Kovalčík – Jeseník	1. J. Valčík – OSL Choceň 2. J. Kunc – Yetti Trutnov 3. J. Bláha – Kadaň	1. J. Valčík – OSL Choceň 2. P. Caha – Alpin Třebíč 3. J. Bláha – Kadaň

Předplatné na r. 2002

Uteklo to, že? A zase se blíží konec roku a zase se musíte rozhodnout o předplatném. Pošta přísahá, že letos bude všechno v pořádku a nebudeme muset posílat Montany jednotlivě ještě v půlce roku. Takže možnosti:

A. Nechci dále odebírat Montanu poštou

Pak stačí minule vloženou složenkou nezaplatit a někomu ji třeba dát. Dostanete ještě podzimní Montanu Plus a 6/01, ale vás to nerozhodí, vy už jste se rozhodli. Nic nemusíte odhlašovat.

B. Jsem (nebo musím) být spokojen s poštovním doručováním a chci Montanu dále odebírat

Složenkou z čísla 5/01 čitelně vyplňte a uhradte na poštu. Znáte-li své „montaňácké číslo“, napište je do rubriky Variabilní symbol. Neznáte-li je a vyhodili jste už obálku, ve které vám Montana přišla, napište tam 123. Pokud budete platit na poštu, bude to stačit. Jestli jí dáte uhradit z účtu, **MUSÍTE UVÉST VAŠE MONTAŇÁCKÉ ČÍSLO!**

C. Montanu jsem četl jenom občas a teď jsem se rozhodl, že si ji chci předplatit

Vyplňte čitelně a úplně složenkou a uhradte ji na poštu podle bodu B. Nemáte-li složenkou, vyzvedněte si na poštu žlutou poukázku C a pošlete 300 Kč na adresu uvedenou v tiráži. Pokud uvedete správnou adresu, bude všechno v pořádku.

D. Chci si Montanu předplatit převodem z účtu přes Internet

Najděte si: www.montana.cz a klikněte si na čtvereček „předplatné“. Další návod si už přečtete na našich webových stránkách. Předplacenou Montanu hodíte v Horokupectví do nákupního košíku a když nebudete nic jiného vymýšlet, je tento způsob předplacení neprůstřelně spolehlivý.

E. Jsem ze Slovenska

Pokud jste už letos Montanu odebírali, přijde vám složenkou automaticky od firmy ABOPRESS, která Montanu na Slovensku distribuuje. Pokud chcete Montanu začít odebírat od r. 2002, kontaktujte firmu: ABOPRESS, spol. s r.o., Radlinského 27, 811 07 Bratislava, tel.: 012 – 5244979–80, fax: 012 – 52444981, e-mail: abopress@napri.sk.

hovory z montany

Tak. Píšu pojednání „výroční“ *Hovory z Montany* (pracovně závěrník, pánové, ne konečník!) a podvanácté šílím z předplatného na příští rok. A je to tady! Marně jsem v návodu (5/01) varoval před „lidovou tvořivostí“, už máme nešťastníka, který se určitě první Montany v příštím roce včas nedočká.

„300,00, úhrada, var. symbol: 123, plátce neznámý“.

Pro jistotu znovu: variabilní symbol (montaňácké číslo) nemusíte uvádět při platbě přes Horokupectví nebo při úhradě předtištěné složenkou na poštu. V obou případech dostaneme s penězi i celou adresu. Pokud provedete platbu převodem ze svého účtu na účet uvedený na složence, je to v pytlí a bez montaňáckého čísla nezjistíme plátce. No, on se ozve, že ano, ale nás to v redakci mrzí.

Ale nic, to se vyrbí. Pokud se chystáte si Montanu předplatit, fakt se držte návodu otištěného vedle. Pokud se Vám jeví složitý (nedivím se!), vyplňte čitelně žlutou poukázku C a pošlete těch 300 Kč na naši adresu: Montana, Moravské náměstí 13, 602 00 Brno. Už kvůli této možnosti červenou složenkou znovu nevkládáme.

A co nového jinak? Situace v redakci se po velkém třesku vyjasnila, prach se usadil a vypadá to na chvíli klidu. Před bouří, samozřejmě. Nový „vedoucí redaktor vydání“ TR (neplést si s RT!) si vychutnal kompletní sestavení „šestky“ – a přežil! Dokonce se zdá, že se mu práce líbí.

Také došlo ke změně na „sekretariátu“. Naši pracovníci a kamarádku Evu nahradil Radim, také „dobrý člověk, který ještě žije“. Má telefon 05 – 32 16 36 27, e-mail: vyrubek@montana.cz. Na něho se obračejte s fakturací, předplatným, zasíláním knih atd.

Vedoucí redaktor vydání je Tom (tel.: 05 – 41 24 33 33, e-mail: roubal@montana.cz). Jemu pošlete články, fotky, prostě všechno co se týká nekomerčního obsahu Montany.

Vydavatelem a celkovým „kočím“, který za všechno může a zodpovídá, zůstávám já, Jura (Jirku už máme Nováka, co se dá dělat!) – tel.: 05 – 41 24 33 33, e-mail: montana@montana.cz. Mně pošlete objednávky inzerce, nápady, nadávky za cokoli – prostě jako dřív, tolik zase v redakci nehřmělo.

Pěkné Vánoce a ve zdraví rozchozený (nejen) začátek roku 2002 vám přeje

ČASOPIS PRO HOROLEZCE
SKIALPINISTY
SKALKÁRE
VODÁKY
A PARAALPINISTY

6/01

ročník XII
(Hotej XXXV)

Vydavatelství a redakce:
Moravské náměstí 13, 602 00 Brno

Šéfredaktor a vedoucí redakce:
tel./fax: 05-41243333

Sekretariát:
tel: 05-41321238, kl. 206

www.montana.cz
www.horokupectvi.cz

Redakce má připojení na Internet přes pevnou linku. Větší soubory můžete zasílat e-mailem na adresu: montana@montana.cz nebo: roubal@montana.cz

Posílejte jen obrázky naskenované profesionálními studii. V opačném případě pošlete rovnou předlohu (dia, foto).

Prosíme autory, aby uvedli celé jméno i kamennou adresu

Vydavatel a šéfredaktor:
Jiří Růžička

Vedoucí redaktor:

Tomáš Roubal

Sekretariát:

Radim Výrubek, tel.: 05-32163627
e-mail: vyrubek@montana.cz

Redaktoři:

Vladimír Procházka

Vzdúšná 10, 460 01 Liberec 1

Rostislav Tomanec

739 58 Oldřichovice 522
tel.: 0659 – 348012, 0608 427 639

Stájový fotograf:

Petr Piechowicz

Čáslavská 971, 735 81 Bohumín
tel.: 069 – 6011789

Jazyková korektura:

Pavel Bubla

Grafická úprava a sazba:

Martina Petrová

petrova.m@worldonline.cz

© autoři článků

Autorem nevyžádané rukopisy a fotografie nevracíme

Tisk: Moravská typografie Brno

Vychází 6x ročně
cena výtisku 40 Kč
roční předplatné 250 Kč

ISSN 1212-7957

Registrováno MK ČR pod číslem 5208
ze dne 6.4.1990. MÍČ: 46913.

Bankovní spojení:

ČS, a.s. č.ú. 1345370319

kód banky: 0800

název účtu: Jiří Růžička

Distribuce na Slovensku:

ABOPRESS, s.r.o.

Radlinského 27,

811 07 Bratislava

tel.: 012 – 5244979, 52444980,

fax: 012 – 52444981

e-mail: abopress@napri.sk

Příští číslo vyjde 6.2.2002

Redakční
uzávěrka
č. 1/02
je 7.1.2002

Montana 1/02 vyjde 12. 2. 2002. Jestliže předplacený výtisk nedostanete do 20. února, okamžitě nás kontaktujte. Případnou chybu napravíme.